

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2020

kh 1.6.2020, kv 8.6.2020

Sisältö

	Dian nro
Johdanto	3
VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2019	
1. Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi aihe-alueittain/ikäryhmittäin sisältäen tiivistelmän ja painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arvioinnin	4-5
1.1. Talous ja elinvoima	6-11
1.2. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet	12-33
1.3. Nuoret ja nuoret aikuiset	34-49
1.4. Työikäiset	50-61
1.5. Ikäihmiset	62-69
1.6. Kaikki ikäryhmät	70-90
2. Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset	91-92
VALTUUSTOKÄSITTELY	
3. Kertomuksen laatijat	93
4. Kertomuksen hyväksyminen	93

Johdanto

- Terveysthuoltolain 12§:n mukaan **kunnan on raportoitava valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista** sekä toteutetuista toimenpiteistä ja valmistettava vähintään kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Kouvolan kaupungin sosiaali- ja terveystoimet siirtyivät maakunnallisen kuntayhtymän, Kymsoten, hoidettaviksi vuoden 2019 alussa. Tämä tarkoittaa sitä, että jatkossa kaupungin tekemän hyvinvointikertomuksen lisäksi valmistellaan alueellinen hyvinvointikertomus Kymsoten toimesta.
- Kouvolan kaupungin laaja hyvinvointikertomus 2017-2020 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 29.5.2017 § 37. Hyvinvointikertomuksen suunnitelmaosana on toiminut Hyvinvoiva Kouvola –ohjelma 2017-2020. Em. ohjelman keskeiseksi tavoitteeksi on valittu ko. ajankohtana voimassa olleen kaupunkistrategian mukaisesti asiakaslähtöisen toiminnan vahvistaminen ja siihen liittyen seuraavat painopistealueet; ennaltaehkäisyyn panostaminen sekä yhteisöllisyyden kehittäminen ja asiakkaan kuuleminen.
- Tässä Hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa 2020 arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista vuoden 2019 aikana. Raportissa esitetään hyvinvointia kuvaavia indikaattoritietoja siltä osin kuin tietoa oli mahdollista saada viime vuodelta. Laajassa hyvinvointikertomuksessa olevat kansalliset indikaattoritiedot päivittyvät usein viiveellä, joten suuri osa niistä raportoidaan vasta valtuustokauden päätyttyä.
- Kouvolan kaupungin strategiaohjausta on uudistettu. Kaupunkistrategiaa toteuttaa kaksi kasvuohjelmaa, Hyvinvoinnin kasvu ja Elinvoiman kasvu. Ohjelmat hyväksyttiin kaupungin valtuustossa 23.9.2019 § 90. Hyvinvoinnin kasvu –ohjelma 2020-2023 korvasi Hyvinvoiva Kouvola 2017-2020 ohjelman ja myös muita hyvinvointiin liittyviä strategian toteuttamisohjelmia.
- Osana vuosiraporttia toteutettiin asukkaille suunnattu Hyvinvointikysely. Kysely toteutettiin verkossa 18.11.-1.12.2019, vastaajia oli 357. Yhteenveto esitetään tässä vuosiraportissa. Kysely toteutetaan vuosittain. Toistettavaan hyvinvointiin liittyvän kysymyksen lisäksi kyselyssä on vuosittain vaihtuva teemakysymys, viime vuonna se oli yksilön oma vastuu hyvinvoinnista.
- Kymenlaaksossa aloitettiin v. 2019 ensimmäisen Alueellisen hyvinvointikertomuksen valmistelu Kymsoten koordinoimana, yhteistyössä kaikkien Kymenlaakson kuntien kanssa. Alueellinen hyvinvointikertomus määrittelee kootun tiedon pohjalta, mitä alueellinen toimija (Kymsote) tekee yhdessä muiden toimijoiden kanssa asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä eriarvoisuuden vähentämiseksi. Alueelliseen hyvinvointikertomukseen kootaan merkittävimmät kuntien hyvinvointikertomuksista nousevat johtopäätökset ja se valmistuu syksyllä 2020.

VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2019

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

- Tähän vuosiraporttiin on valittu laajasta hyvinvointikertomuksesta sellaisia indikaattoreita, joista on saatu toteumatieto vuodelta 2019. Osa viime vuoden tiedoista on Kouvolan omista järjestelmistä eikä vertailukuntien tietoa ole saatavilla. Kouvolan vertailukunnat ovat; Hämeenlinna, Joensuu, Kotka, Lahti, Lappeenranta, Mikkeli ja Pori. Vaikka vertailutietoa ei ollut saatavilla viime vuodesta, niin indikaattorien aikasarjaksi valittiin 2010-2019, jotta nähdään Kouvolan asemointi vertailukuntiin nähden pidemmältä aikaväliltä.
- Indikaattoritieto on jaettu hyvinvointikertomuksen mukaisesti ikäryhmittäin sekä talous ja elinvoima osuuteen. Havainnot indikaattorista on esitetty joko samalla dialla tai joissakin tapauksissa yhteenvetodialla osuuden lopussa.
- Indikaattoritietoihin on lisätty Hyvinvoinnin kasvu –ohjelman mittareita siltä osin kuin vuoden 2019 arvo on tiedossa.
- Lisäksi kunkin aihe-alueen/ikäryhmän indikaattoritietojen jälkeen on esitetty tiivistelmä ja painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi vuoden 2019 osalta.

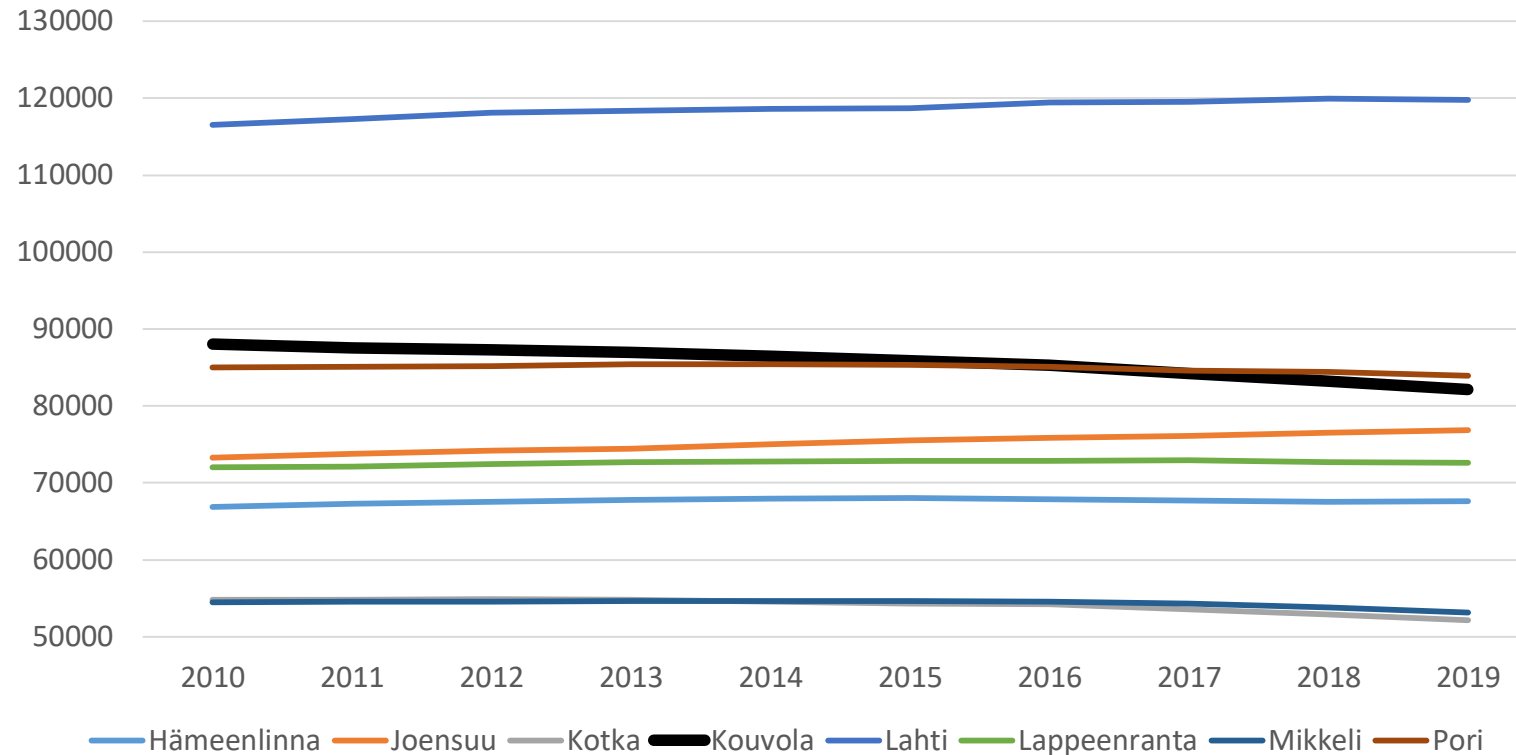
Vuosiraportissa käytetyt indikaattorit / muu tieto

Aihealue / Ikäryhmä	Indikaattorit / Muu tieto	Dian nro
Talous ja elinvoima	väestö, yritykset, vuosikate, verotulot	7-10
Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet	huostassa tai kiireellisesti sijoitetut, avohuolto, sijoitetut lapset, terveydentilan kokeminen, tupakointi, nuuskan käyttö, liikunta-aktiivisuus, ylipaino, koulukiusaaminen, ystävät, osallisuuden kokeminen, hyvinvointikarttakysely, varhaiskasvatuksen kokeminen, asiakastyytyväisyys, verkosto-osaaminen, palveluseteli	13-31
Nuoret ja nuoret aikuiset	koulutuksen ulkopuolelle jääneet, nuorisotyöttömyys, terveydentilan kokeminen, tupakointi, nuuskan käyttö, koulukiusaaminen, ylipaino, liikunnan harrastaminen, osallisuuden kokeminen, ystävät, elinoloraportti	35-46
Työikäiset	työttömyys, pitkäaikaistyöttömyys, ulkomaalaisten työttömyys, työmarkkinatuen kuntaosuus, alkoholijuomien myynti, mielenterveysperusteinen sairauspäiväraha, toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet, työkyvyttömyyseläkettä saavat, alkoholinkäyttö	51-59
Ikäihmiset	kotona asuvat, säännöllisen kotihoidon piirissä olleet, omaishoidon tuen hoidettavat, alkoholinkäyttö, yksinäisyys	63-67
Kaikki ikäryhmät	uimahallit, kuntosalit, liikuntaryhmät, terveydenedistämisaktiivisuus kuntajohdossa ja kulttuurissa, kuntajohdon aktiivisuus osallisuuden edistämisessä, museot, kirjastot, kulttuurikasvatus, kansalaisopisto, vastaanotetut pakolaiset, vieraskieliset, kotomittari, avustettavat yhdistykset ja järjestöt, perhe- ja lähisuhdeväkivalta ja tapaturmat, liikenneturvallisuus, turvallisuus, asiakkaan kuuleminen ja osallisuus, hyvinvointikysely	71-88

Talous ja elinvoima

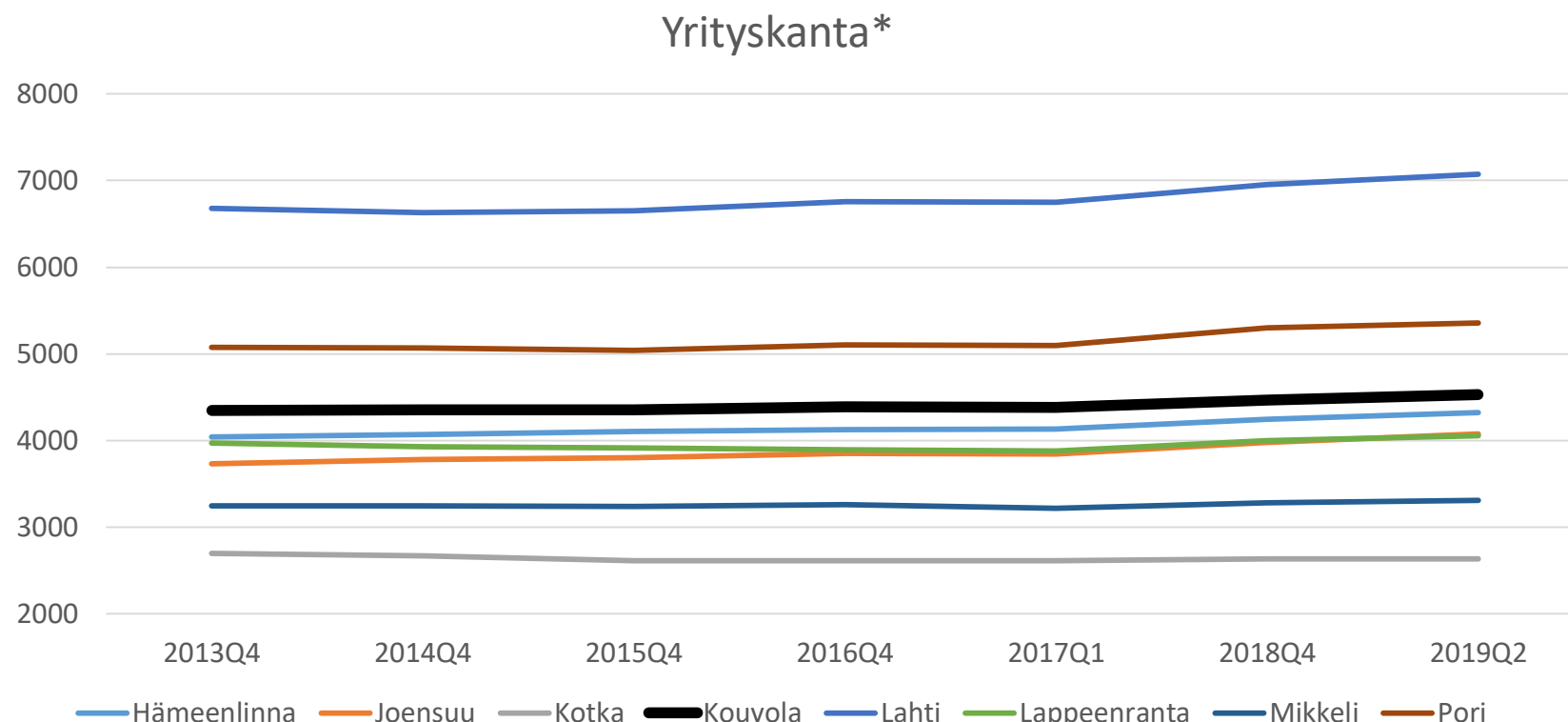
Väestö

Väestö 31.12.

2019	
Koko maa	5 525 292
Lahti	119 823
Pori	83 934
Kouvola	82 113
Joensuu	76 850
Lappeenranta	72 634
Hämeenlinna	67 633
Mikkeli	53 134
Kotka	52 126

Väestö vähentyi Kouvolaissa 1 064:llä hengellä (-1,3 %) viime vuonna. Tämä oli jo kolmas vuosi peräkkäin, jolloin väestö väheni yli tuhannella hengellä. Väestön väheneminen johtuu siitä, että kuolleita on enemmän kuin syntyneitä ja nettomuutto Kouvolaan on negatiivinen. Kouvolaan vertailukunnista väestö kasvoi ainoastaan Hämeenlinnassa ja Joensuussa.

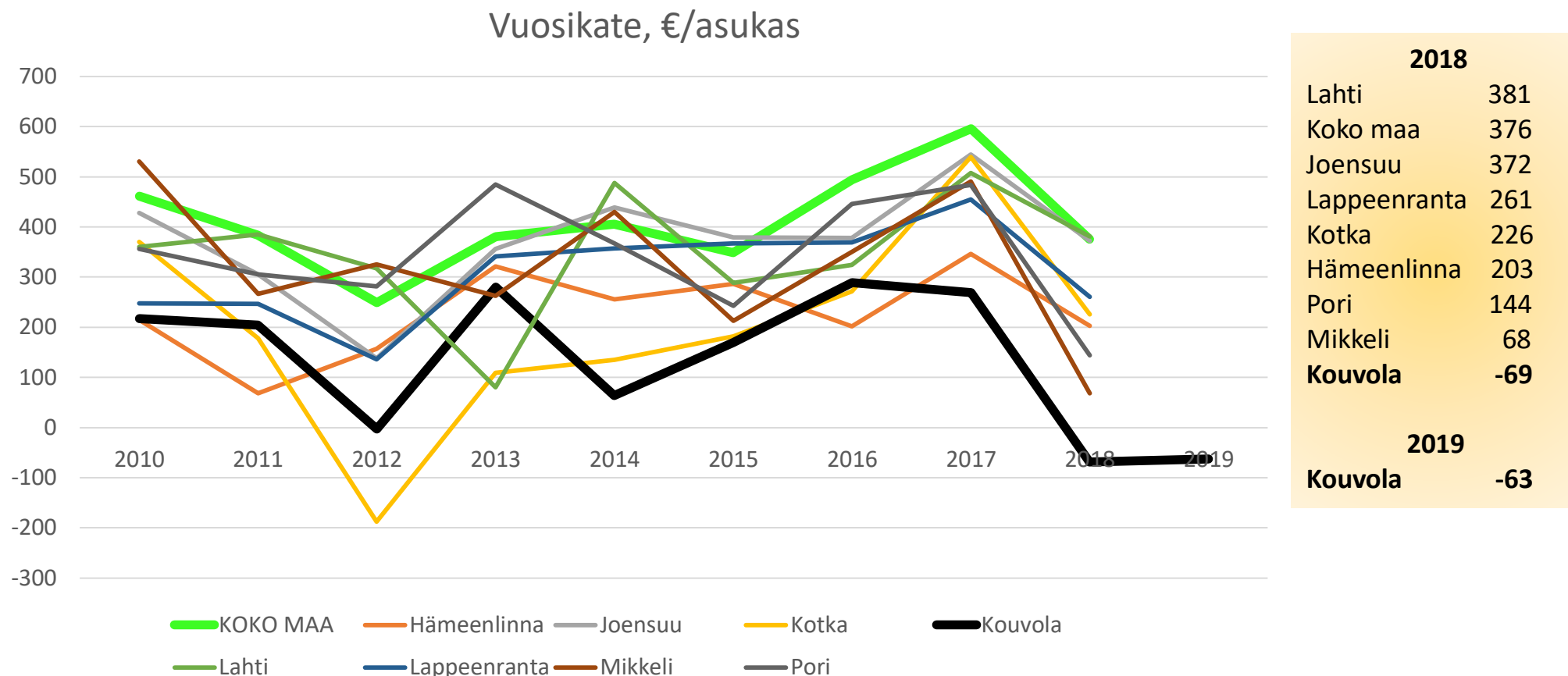

2019Q2	
Lahti	7 075
Pori	5 357
Kouvola	4 534
Hämeenlinna	4 327
Joensuu	4 076
Lappeenranta	4 053
Mikkeli	3 308
Kotka	2 639

Yrityskanta on pysynyt viime vuosina Kouvolassa melko tasaisena, noin 4400 yritystä, viime vuonna oli hieman kasvua, toisella neljänneksellä yrityskanta oli 4 534. Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) kuulutushaun mukaan Kouvolassa perustettiin viime vuonna 388 yritystä ja lakkautettiin 223 yritystä, jolloin nettoperustanta oli 165 yritystä. Vuodesta 2012 lähtien yritysten nettoperustanta on ollut keskimäärin 143 yritystä/vuosi, se ei kuitenkaan välttämättä näy yrityskannassa, koska PRH poistaa säännöllisesti rekisteristä toimintansa lopettaneita yrityksiä.

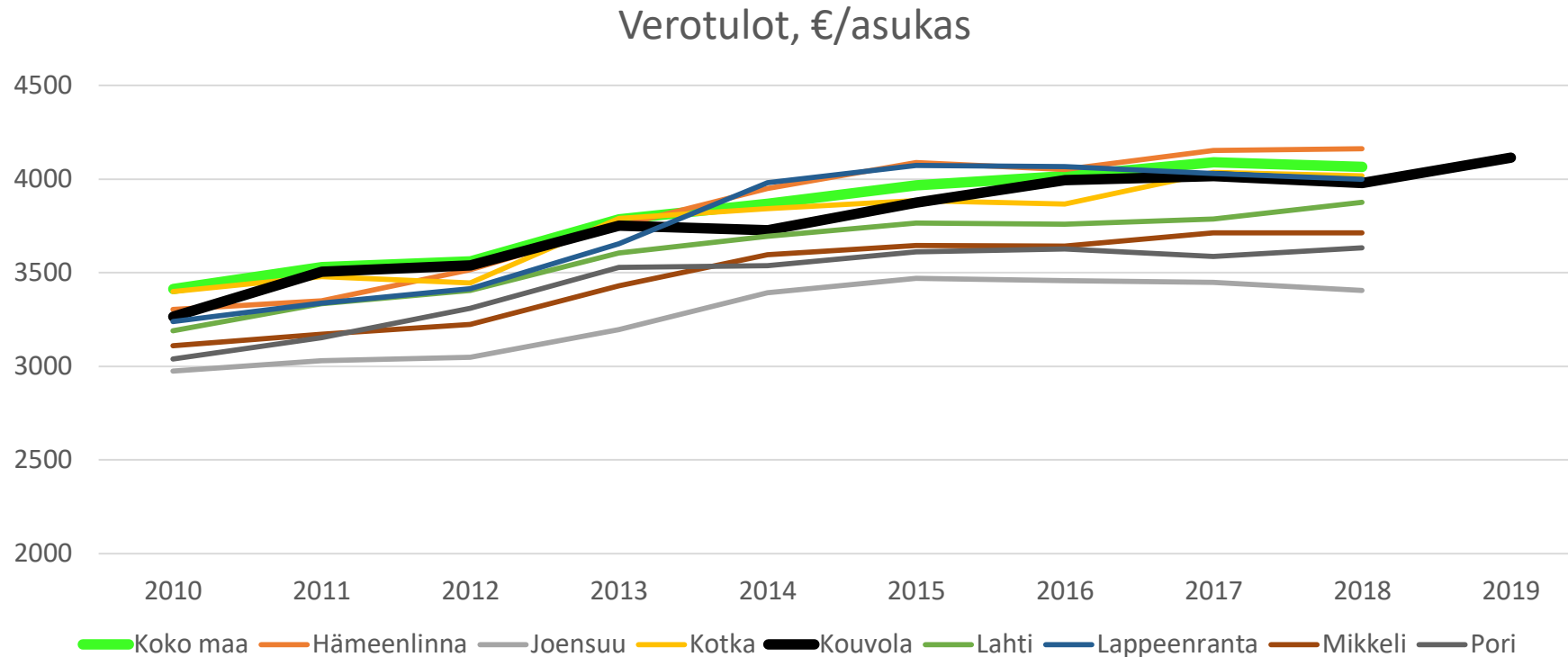
*Aloittaneet ja lopettaneet yritykset -tilasto on jatkuvasti revisioituva tilastovuoden 2013 ja tätä tuoreimpien vuosien osalta. Kullakin julkistuskerralla myös aikaisempien neljännten tiedot täydentyvät ja tarkentuvat. Tilaston aikasarjat lasketaan uudelleen kullakin tietojen julkistamiskerralla aina vuodesta 2013 lähtien.

Vuosikate

Kouvolan vuosikate vuodelta 2019 on negatiivinen. Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kaupungin koko, taajama-aste, tekniset verkostot ja toimintojen organisointi ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat vuosikatetavoitteen määrittämiseen. Kouvolan erittäin heikko vuosikate johtui pääosin sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvusta sekä verotulojen heikentymisestä.

Verotulot

2018	
Hämeenlinna	4164
Koko maa	4065
Kotka	4018
Lappeenranta	3999
Kouvola	3980
Lahti	3878
Mikkeli	3713
Pori	3632
Joensuu	3405
2019	
Kouvola	4114

Kunnallisveroihin kohdistui vuonna 2019 kolme suurta muutosta: tulorekisterin käyttöönotto, verokorttiuudistus sekä joustava verotuksen valmistuminen. Näistä tulorekisterin käyttöönoton ongelmat sekä verokorttiuudistus aiheuttivat kunnallisveroihin huomattavaa, ennakoimatonta, kertymävajetta. Ko. verotulot tilitetään seuraavana vuonna, mutta siirtymä on pysyvä. Kiinteistö- ja yhteisöveroja kertyi arvioitua enemmän.

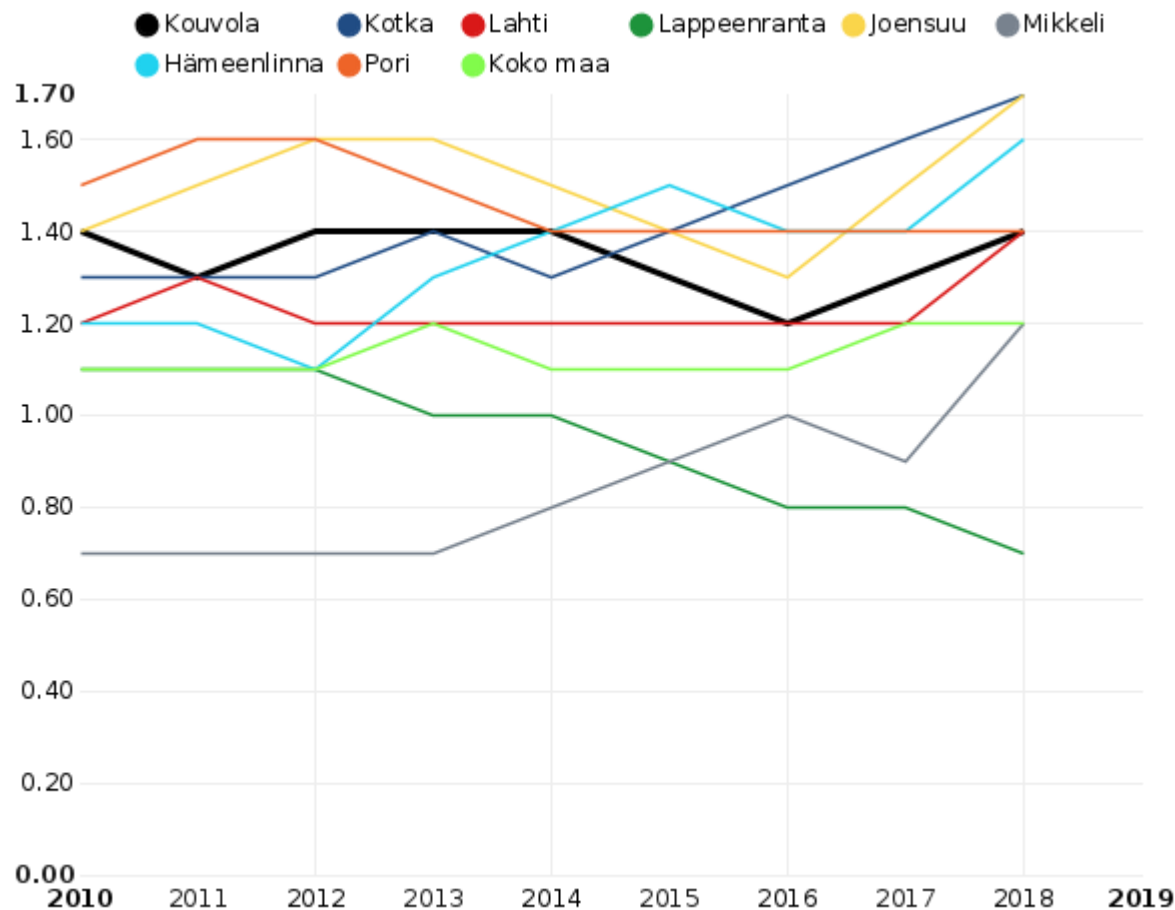
Tiivistelmä

- Kouvolan väestö on edelleen vähentynyt voimakkaasti. Viime vuonna Kouvolaasta väheni 1 064 henkilöä. Väestön väheneminen johtuu siitä, että kuolleita on enemmän kuin syntyneitä ja nettomuutto Kouvolaan on negatiivinen. Vuonna 2019 Kouvolaassa syntyi 548 lasta ja kuoli 1 059 henkilöä. Ennakkotietojen mukaan Kouvolaan muutti muualta Suomesta 2 200 ja Kouvolaasta muualle Suomeen 2 820 henkilöä, jolloin nettomaassamuutto oli -620. Nettomaahanmuutto oli positiivinen ollen 132. (Lähde: Tilastokeskus, Väestön ennakkotilasto 23.1.2020). Väestömuutos ikäryhmittäin oli seuraava; 0-17 vuotiaat -408, 18-64 vuotiaat -953 ja yli 65 vuotiaat +297. Huolestuttavinta on muutos työikäisten kohdalla. Tämä kertoo siitä, että Kouvolaassa ei ole riittävästi houkuttelevia opiskelu- ja työmahdollisuuksia.
- Yrityskanta on pysynyt jokseenkin saman kokoisena useamman vuoden ajan. Työpaikkojen määrä kehittyi positiivisesti edellisestä mittausajankohdasta (2016 = 30 940 ja 2017=31 329.) Pidemmällä aikavälillä muutos on kuitenkin negatiivinen. (Työpaikat 2010=34 359, työpaikat 2017= 31 329, Tilastokeskus)
- Kouvolan kaupungin taloudellinen tilanne on erittäin heikko.
- Monipuoliset opiskelumahdollisuudet ja työpaikkojen määrän kasvu ovat avainasemassa kaupungin elinvoiman lisäämiseksi.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Lapset,
varhaisnuoret
ja lapsiperheet

Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleet 0 - 17-vuotiaat viimeisimmän sijoitustiedon mukaan, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

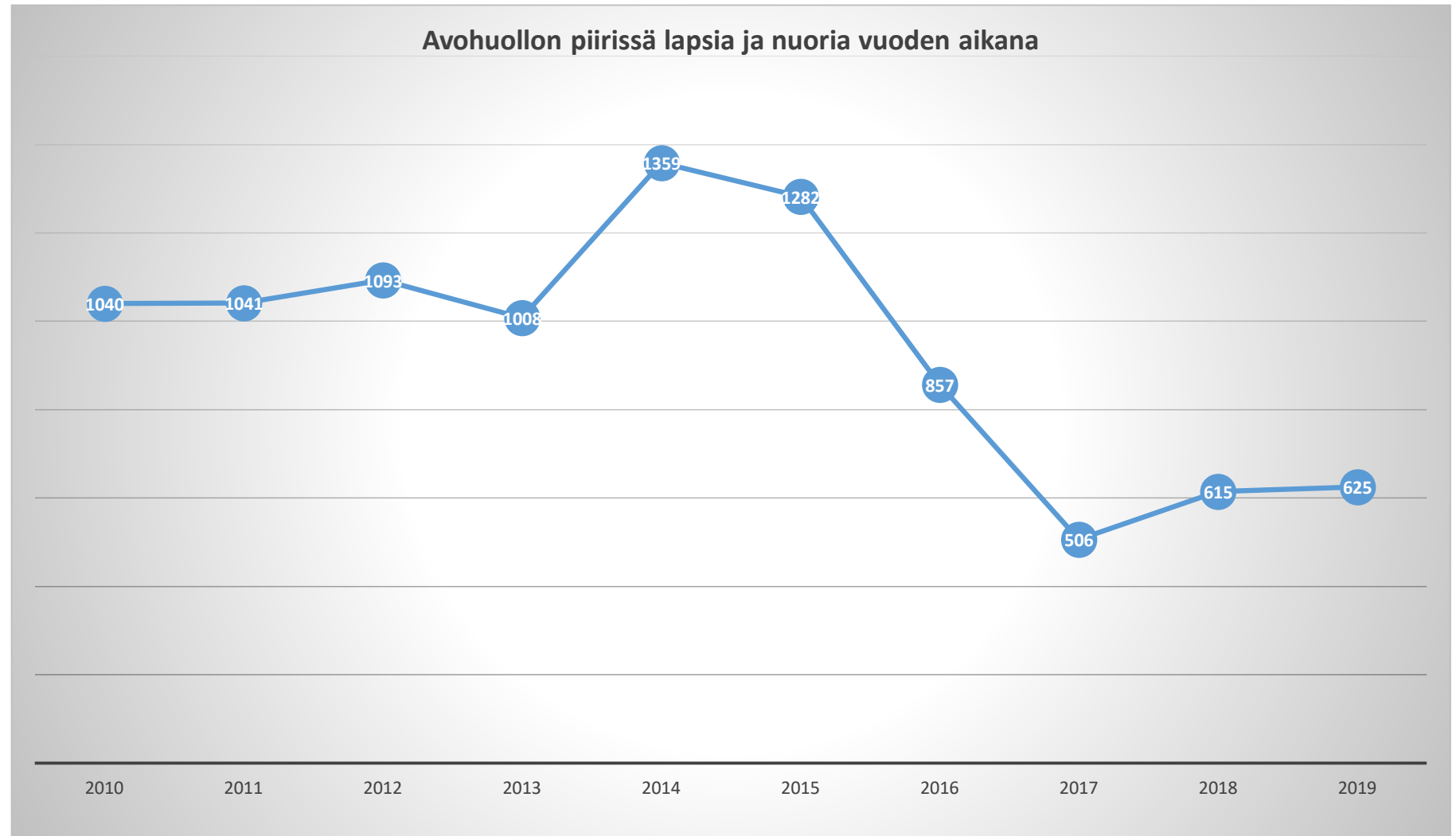
2018

Kotka	1.7
Joensuu	1.7
Hämeenlinna	1.6
Kouvola	1.4
Lahti	1.4
Pori	1.4
Mikkeli	1.2
Koko maa	1.2
Lappeenranta	0.7

Lastensuojeluasiakkaiden määrä Kouvolassa on noussut huolimatta varhaisten palvelujen lisäämisestä. Samaan aikaan on noussut lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian asiakasmäärät. Lastensuojelun asiakkuuteen tullaan usein siinä vaiheessa, että lapsi ja perhe eivät ole autettavissa avohuollon tukitoimilla, vaan sijoitus on lapsen kohdalla välttämätön.

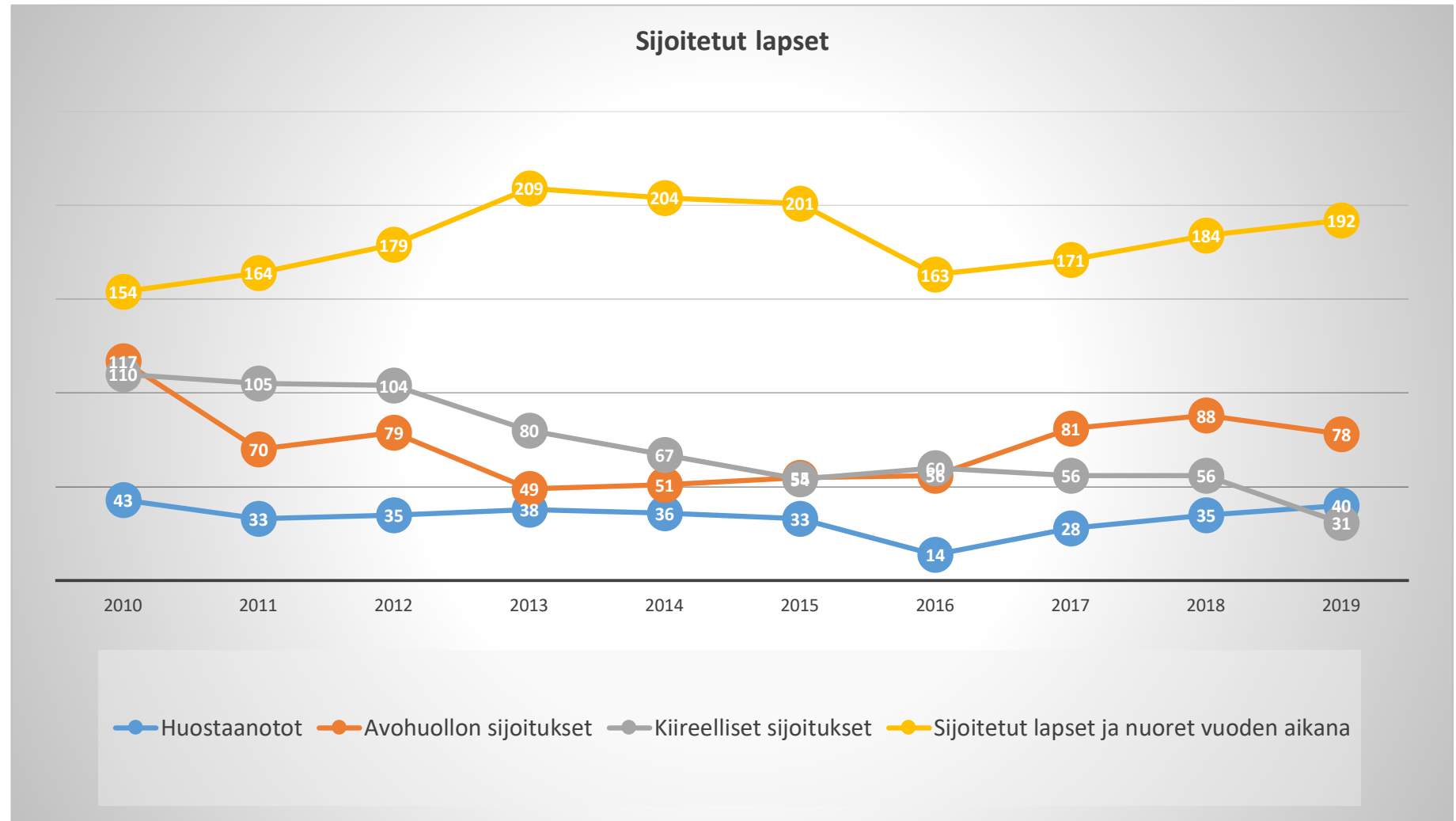
Lapset,
varhaisnuoret
ja lapsiperheet

Lasten ja nuorten avohuolto

Lastensuojelun asiakasmäärät ovat pysyneet melkein samana kuin vuonna 2018. Uusien asiakkaiden määrä on noussut ja asiakkaaksi tullaan melko myöhäisessä vaiheessa. Perhekeskustyö ja Lape-työ jatkuvat ja vahvistavat perheiden kanssa tehtävää ja moniammatillista työtä.

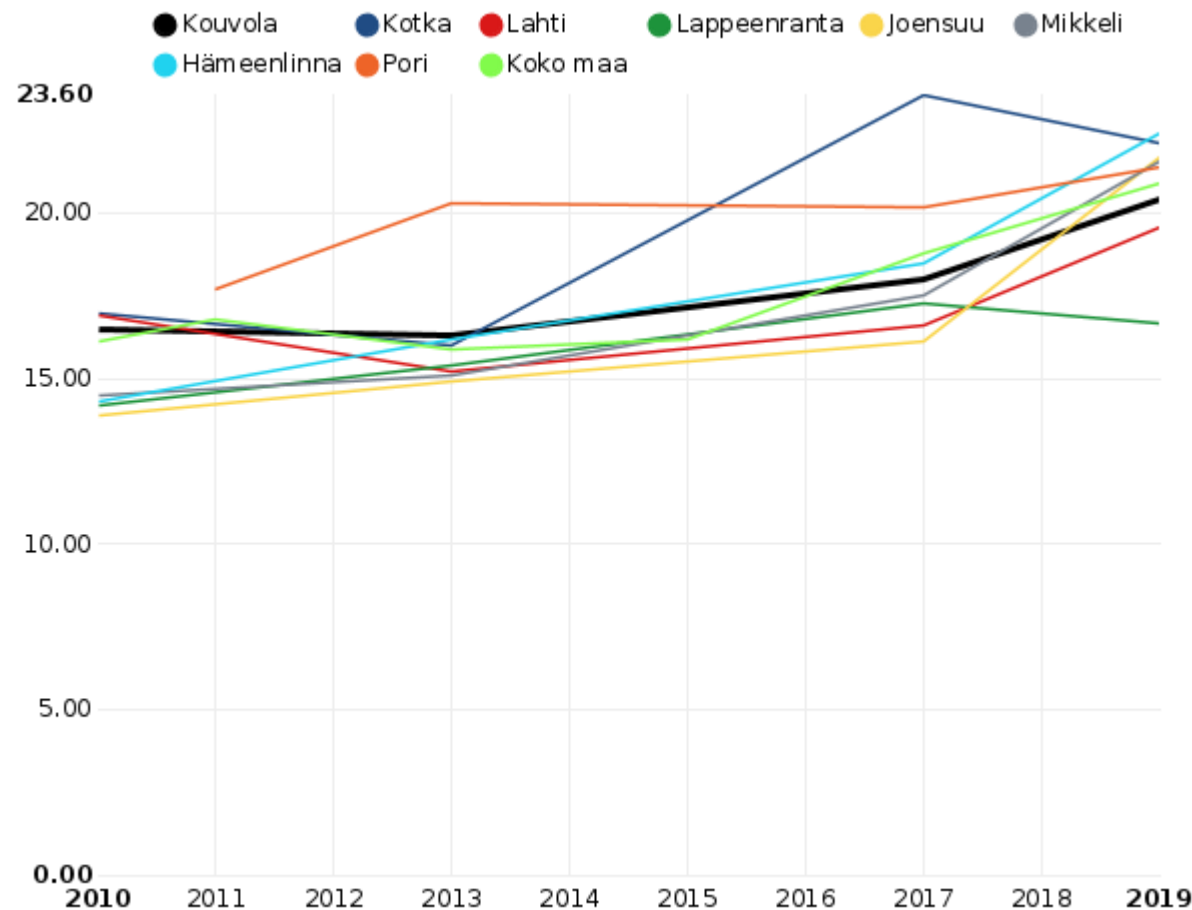
Sijoitetut lapset

Sijoitusten määrä on laskenut muiden paitsi huostaanottojen kohdalla. Avohuollon tuella on pystytty vastaamaan lyhytaikaisen tuen tarpeeseen, mutta avohuollon tukitoimilla ei ole päästy vaikuttamaan pitkäaikaisten sijoitusten määrään. Tilanne on huolestuttava ja se kuvaa alueen perheiden tilannetta.

Lapset,
varhaisnuoret
ja lapsiperheet

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

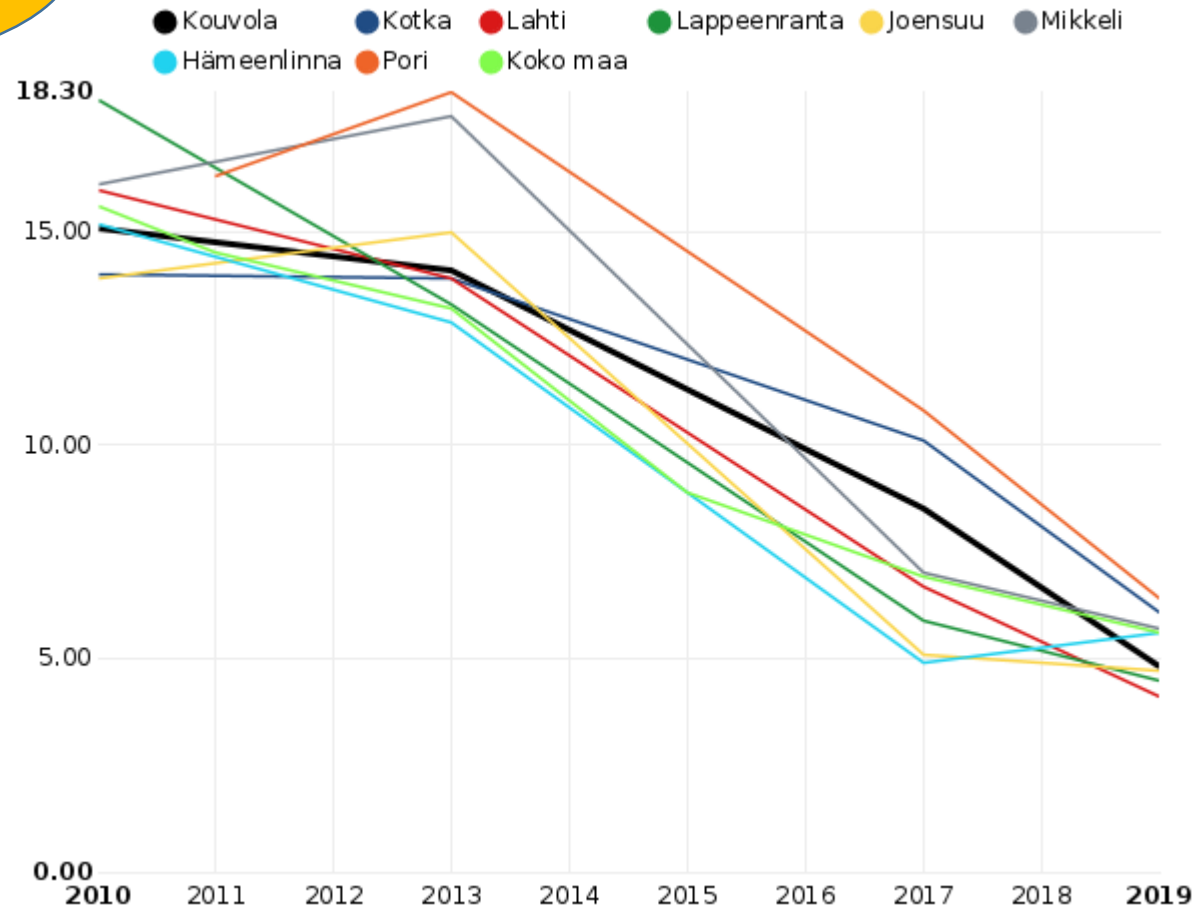

2019	
Hämeenlinna	22.4
Kotka	22.1
Joensuu	21.7
Mikkeli	21.6
Pori	21.4
Koko maa	20.9
Kouvola	20.4
Lahti	19.6
Lappeenranta	16.7

Vastaajan ilmaisema koettu terveydentila tiivistää kokemuksia terveyden eri puolista; fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta. Indikaattorin kehitys tässä ikäluokassa noudattaa koko maan negatiivista kehityssuuntaa.

Lapset,
varhaisnuoret
ja lapsiperheet

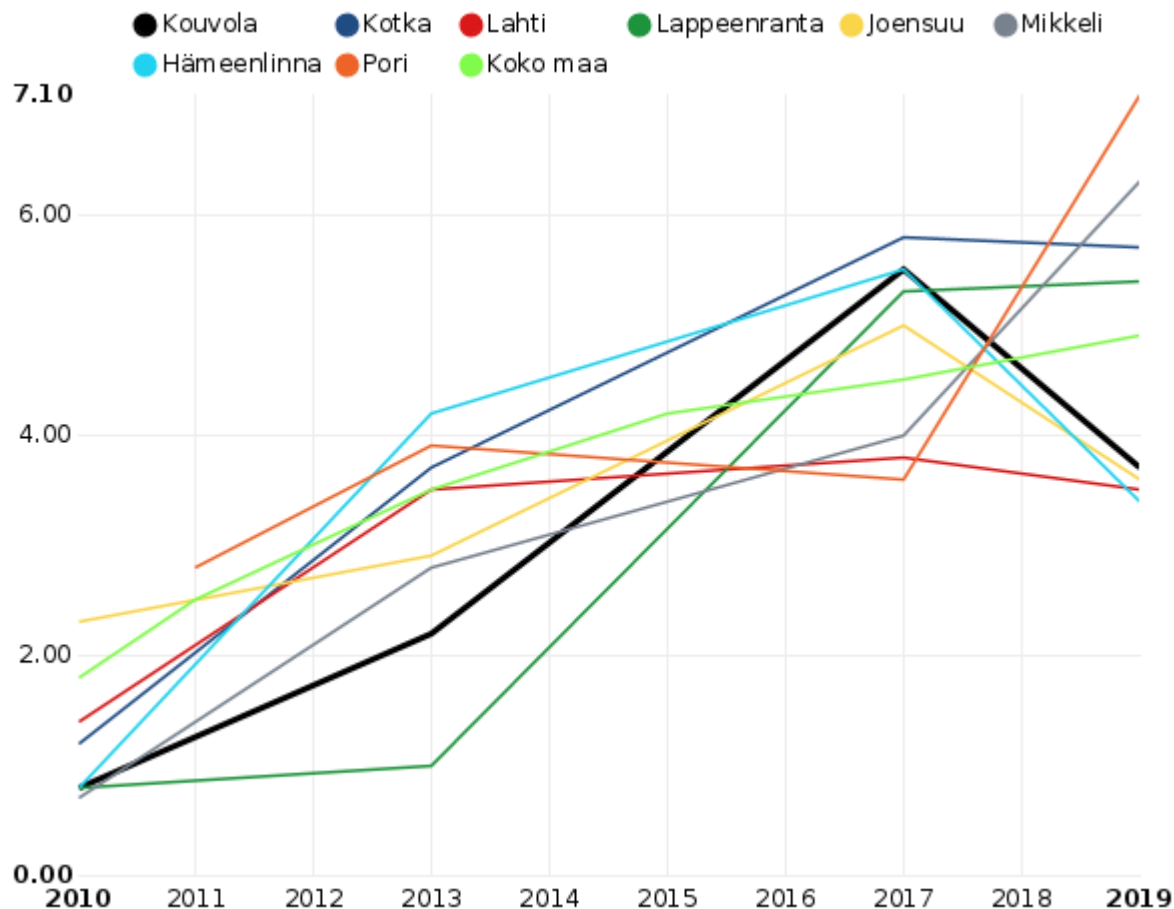
Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

2019	
Pori	6.4
Kotka	6.1
Mikkeli	5.7
Hämeenlinna	5.6
Koko maa	5.6
Kouvola	4.8
Joensuu	4.7
Lappeenranta	4.5
Lahti	4.1

Yläkoululaisten tupakointi Kouvolassa on vähentynyt edelleen ja on koko maan keskiarvoa alhaisempi. Tupakointiin liittyvät kielteiset mielikuvat edistävät savuttomuutta. Savukkeiden tilalle on myös tullut muiden nikotiinituotteiden käyttöä.

Nuuskaa päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

2019	
Pori	7.1
Mikkeli	6.3
Kotka	5.7
Lappeenranta	5.4
Koko maa	4.9
Kouvola	3.7
Joensuu	3.6
Lahti	3.5
Hämeenlinna	3.4

Yläkoululaisten nuuskan käyttö Kouvolaissa on kääntynyt laskuun. Vuonna 2019 Kouvolaissa tehtiin useita nuorille suunnattuja nuuskan vastaisia toimenpiteitä. Ehkäisevä päihdetyö on pyrkinyt aktiivisesti vähentämään ja ehkäisemään yläkouluikäisten nuorten nuuskan käyttöä ja käytön aloittamista. Nuorten nuuskan käyttö ennustaa usein myös muiden päihteiden käyttöä. Kouvolan nuorisovaltuustossa kommentoitiin, että nuorten keskuudessa nuuskan kaikista terveysriskeistä ei vielä tiedetä, ja siksi sitä ei pidetä terveydelle vaarallisena.

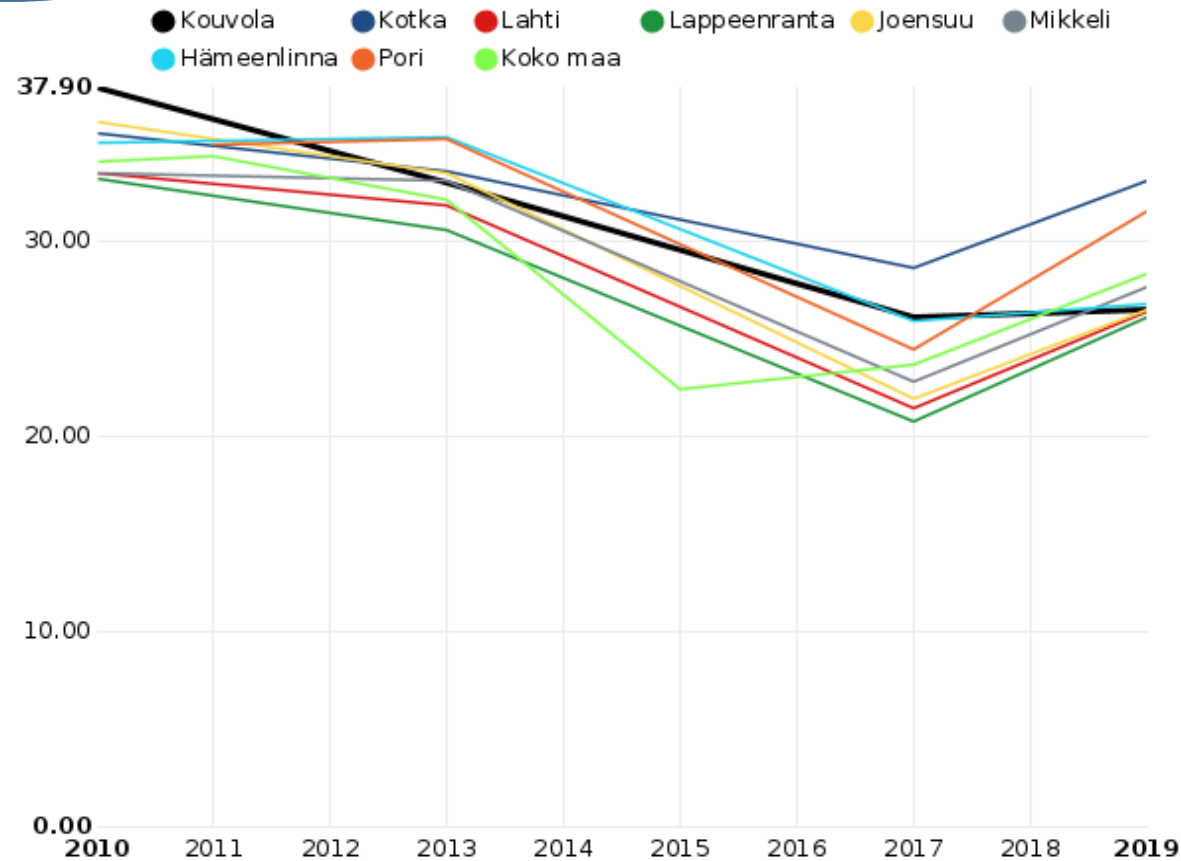
Lasten ja nuorten nuuskan käytön vähentäminen Kouvolassa

Toimenpiteet nuuskan käytön vähentämiseksi Kouvolassa vuonna 2019:

- #menestynuuskatta. Nuuskan käyttö on lisääntynyt nuorten keskuudessa ja siihen liitetään usein mielikuva trendikkästä ja sporttisesta ihmisestä. Tähän ongelmaan ja nuuskan käytön yleisyyteen haetaan muutosta Kouvolan kaupungin keskeisten urheilu- ja terveydenedistämistoimijoiden kesken. Työryhmässä ovat mukana edustus KooKoosta, Kouvoista, Kouvolan Pallonlyöjistä, Sudet jalkapallosta ja Sudet salibandyä sekä Ehyt ry:stä, Kymlistä, Poklista ja Kouvolan kaupungilta.
- Kouvolalaisille kouluille ja oppilaitoksille valmistui syyskuussa 2019 Ehkäisevän päihdetyön Käsikirja, joka on osa hyvinvointioppimisen kokonaisuutta. Käsikirja auttaa koulujen ja oppilaitosten henkilöstöä ehkäisevän päihdetyön suunnittelussa ja päihteiden kokeiluun ja käyttöön puuttumisessa. Kaikkien koulun aikuisten vastuulla on auttaa ja tukea oppilaiden ja opiskelijoiden myönteistä, turvallista kasvua ja kehitystä. Käsikirjan tarkoitus on helpottaa ammatillista kasvatustyötä, jota ehkäisevä päihdetyö myös osaltaan on.
- Kouvolan kouluissa on yhteinen nikotiinituotteisiin liittyvä puuttumismalli. Puuttumismallin tavoite on ehkäistä tupakkatuotteiden käyttöä ja puuttua havaittuun käyttöön.
- Osalle alakoulun 6.luokan oppilaille järjestettiin elämyksellinen päihdekasvatustapahtuma, jossa havainnollistettiin eri aistein tupakkaan, nuuskaan ja sähkösavukkeeseen liittyviä vaaroja ja haittoja. Tapahtumista vastasivat koulun oma henkilöstö yhdessä nuorisopalveluiden kanssa.
- Kohdennetun nuorisotyön asiantuntijat pitivät päihdekasvatusoppitunteja 8. luokkalaisille ja toisen asteen 1. luokan opiskelijoille. Lisäksi tarjottiin 8.luokkalaisten vanhemmille suunnattuja vanhempainiltoja.
- Kouvolan yläkouluissa ja oppilaitoksissa otettiin käyttöön Versus-hankkeen (vertaisuskomusten, pelillisyyden ja kuvallisuuden vaikutukset nuorten tupakkatuotteiden käytön ehkäisyssä) pelit. Pelejä ja niihin liittyviä ryhmäkeskusteluja voi hyödyntää esimerkiksi terveystiedon tunneilla. Tavoite on nuorten tupakoinnin ja nuuskan käytön vastainen vertaisvaikuttaminen mielikuvien ja tunteiden tasolla.
- Uudet nikotiininkäyttö kieltokyltit on toimitettu kaikkiin Kouvolan yläkoulujen ja ammattikoulujen toimipisteisiin.

Lapset,
varhaisnuoret
ja lapsiperheet

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

2019

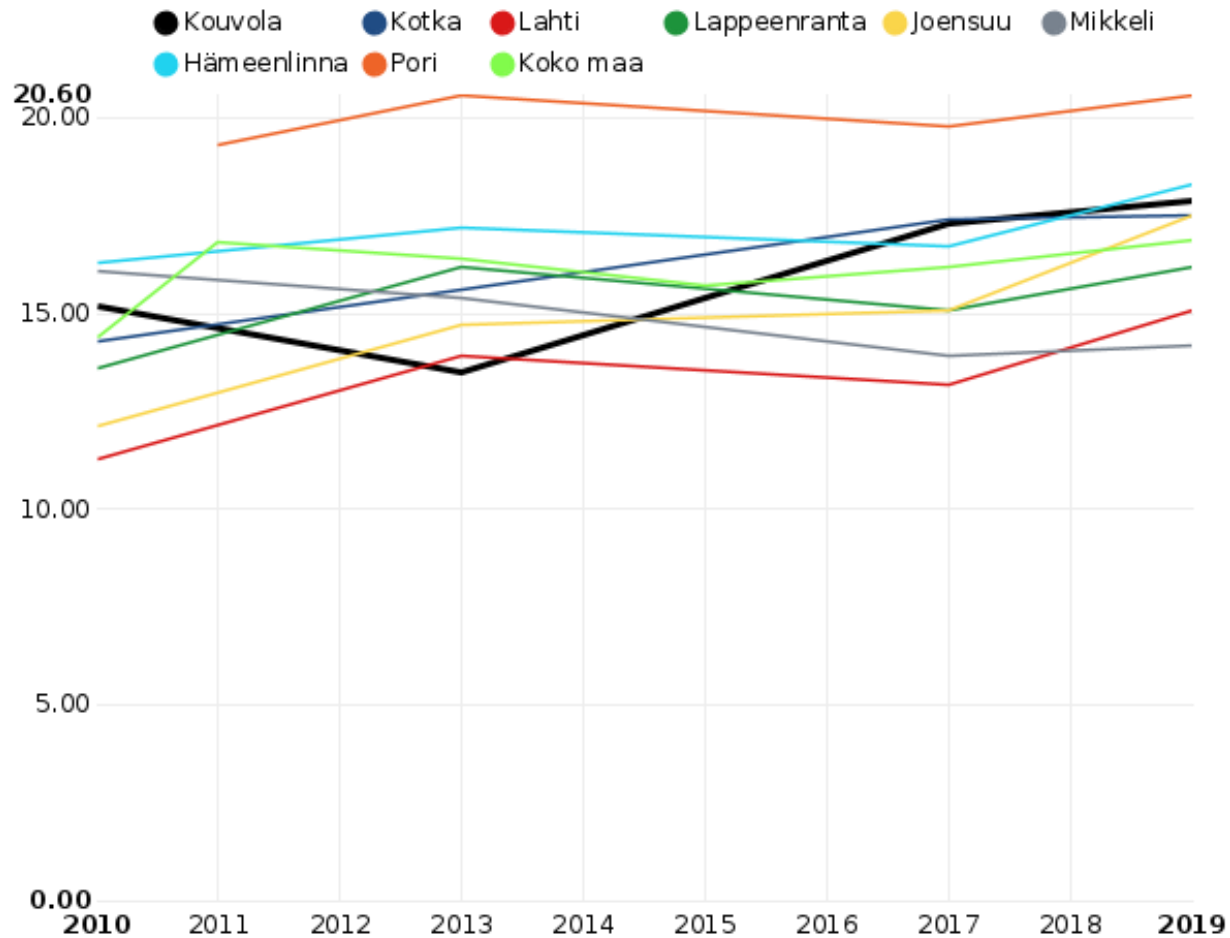
Kotka	33.1
Pori	31.5
Koko maa	28.3
Mikkeli	27.6
Hämeenlinna	26.8
Kouvola	26.5
Joensuu	26.5
Lahti	26.4
Lappeenranta	26.1

Move-mittausten tulokset vuonna 2019 (5. ja 8. luokkalaiset) ovat pysyneet edellisten vuosien tasolla. Ainoastaan kestävyyskunnan osalta 5.luokkalaisten tulos on heikentynyt sekä Kouvolaan että koko maassa. Kehon liikkuvuuden osalta Kouvolaan tulokset ovat osin valtakunnallisen tason yläpuolella.

Kouvolaan vähän liikkuvien 8.-9. luokkalaisten määrä on pysynyt lähes samana vuodesta 2017. Koululaisten liikkumaan aktivoinnin toimenpiteenä on ollut mm. Liikkuva koulu –toiminta, joka jatkuu työryhmätoimintana edelleen. Yhtenä liikkeen innostajana eri luokka-asteilla ovat olleet aktiivisuusrankkeet, jotka konkretisoivat oppilaille päivittäistä aktiivisuutta. Opettajille on järjestetty mm. toiminnallisen oppimisen koulutuksia.

Lapset,
varhaisnuoret
ja lapsiperheet

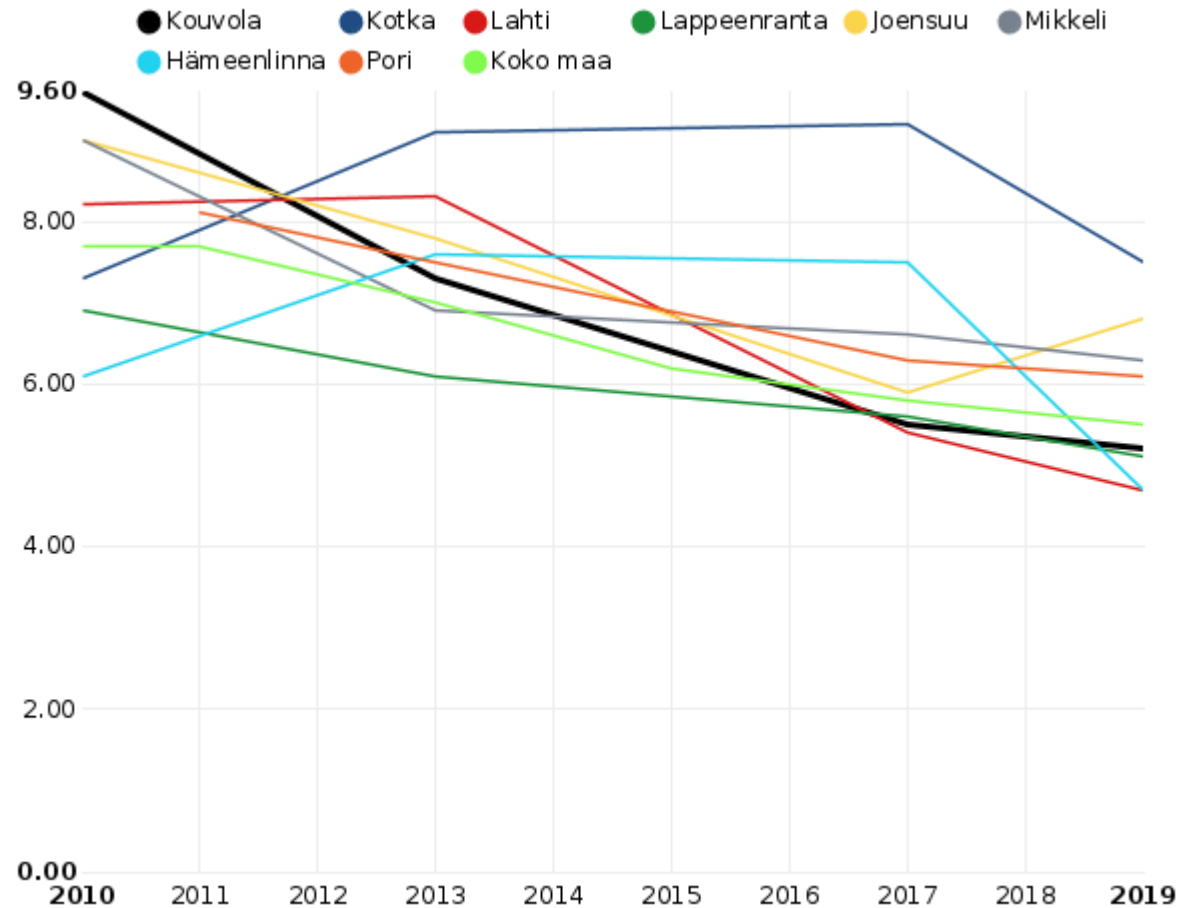
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

2019	
Pori	20.6
Hämeenlinna	18.3
Kouvola	17.9
Kotka	17.5
Joensuu	17.5
Koko maa	16.9
Lappeenranta	16.2
Lahti	15.1
Mikkeli	14.2

Indikaattorin kehityssuunta on ollut Kouvolaissa jyrkemmin kasvava kuin koko maan keskiarvo jo useamman vuoden ajan. Lapsuusiän ylipainolla ja lihavuudella on merkittävä taipumus jatkua aikuisuuteen, jolloin siihen liittyvät terveysriskit korostuvat. Ylipainoiset lapset kokevat myös enemmän kiusaamista, ja heillä esiintyy enemmän masennusta ja ahdistuneisuutta kuin normaalipainoisilla lapsilla. Keskeistä on tavoitella pysyviä muutoksia ruokailutottumuksissa ja liikunnassa (Käypä hoito –suositus 2020). Kymsojen suunnitelmissa on tehdä Kymenlaaksoon yhteinen lasten painonhallinnan toimintamalli.

Koulukiususattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

2019

Kotka	7.5
Joensuu	6.8
Mikkeli	6.3
Pori	6.1
Koko maa	5.5
Kouvola	5.2
Lappeenranta	5.1
Lahti	4.7
Hämeenlinna	4.7

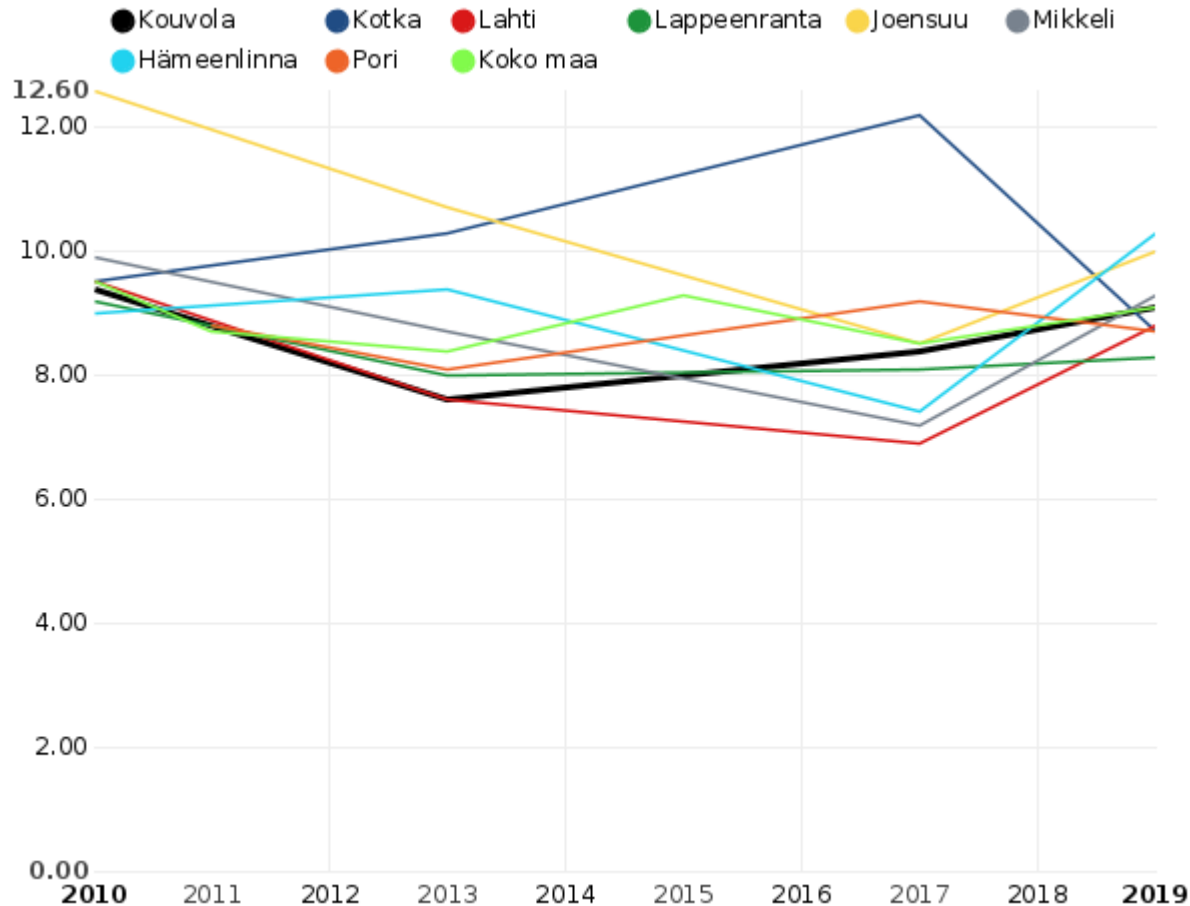
Koulukiusaaminen on vähentynyt edelleen, mutta ei yhtä jyrkästi kuin aiemmin. Kiusaamisen siirtyminen nettiin tekee puuttumisen vaikeammaksi.

Koulukiusaaminen kyselyjen mukaan

- Vuodelta 2019 on saatavissa tietoa koulukiusaamisesta useasta kyselystä: kouluterveyskyselystä, hyvinvointikarttakyselystä, perusopetuksen laatukyselystä ja KiVa Koulu-oppilaskyselystä, johon saatiin yhteensä 4213 vastausta luokka-asteilta 1-9. Muissa kyselyissä ovat mukana vain tietyt luokka-asteet.
- Pitkän ajan suuntaus osoittaa kiusaamisen vähentyneen sekä laatukyselyn, kouluterveyskyselyn että KiVa-koulu-kyselyn aineistoissa. Kahtena viime vuotena hyvä kehitys näyttää kuitenkin pysähtyneen. 2019 laatukyselyn oppilasvastauksissa saatiin kiusaamisesta sama arvo kuin vuonna 2017. Hyvinvointikartan mukaan kiusaamisen yleisyyden suhteen ei ole tapahtunut muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Kouluterveyskyselyssä 8 - 9.- luokkalaisten vastauksissa vähintään kerran viikossa kiusatuksi joutuneiden osuus oli 5,2 %, kun se vuonna 2017 oli 5,5 %. 4-5.-luokkalaisilla osuus puolestaan oli noussut: v. 2017 5,9 %, vuonna 2019 jo 7,1 %. Huolestuttavaa on, että niiden 4-5.-luokkalaisten osuus on kasvanut, joilla koulukiusaaminen on jatkunut tai pahentunut siitä kertomisen jälkeen. Toisenlainen tulos tulee laatukyselyn 2019 vastauksista. Oppilaat antoivat kiusaamiseen puuttumisesta parhaan arvion kaikkiin aikaisempiin tuloksiin verrattuna.
- KiVa Koulu-kyselyn tuloksia ei voi suoraan verrata edelliseen vuoteen kyselyajankohdan muutoksen takia. Tässä kyselyssä kaksi tai kolme kertaa kuukaudessa tai useammin ilmoittaa joutuneensa kiusatuksi 11 % oppilaista kaikki luokka-asteet huomioiden. Alakoulussa luku on 12 % ja yläkouluissa yläkouluissa 8 %.
- Tulokset osoittavat, että kiusaamista on saatu vähenemään, mutta pitkäjänteistä työtä kiusaamisen ehkäisyssä ja siihen puuttumisessa vaaditaan edelleen. Etenkin vapaa-ajalla ja sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa kiusaamista on haasteellista vähentää.

Lapset,
varhaisnuoret
ja lapsiperheet

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

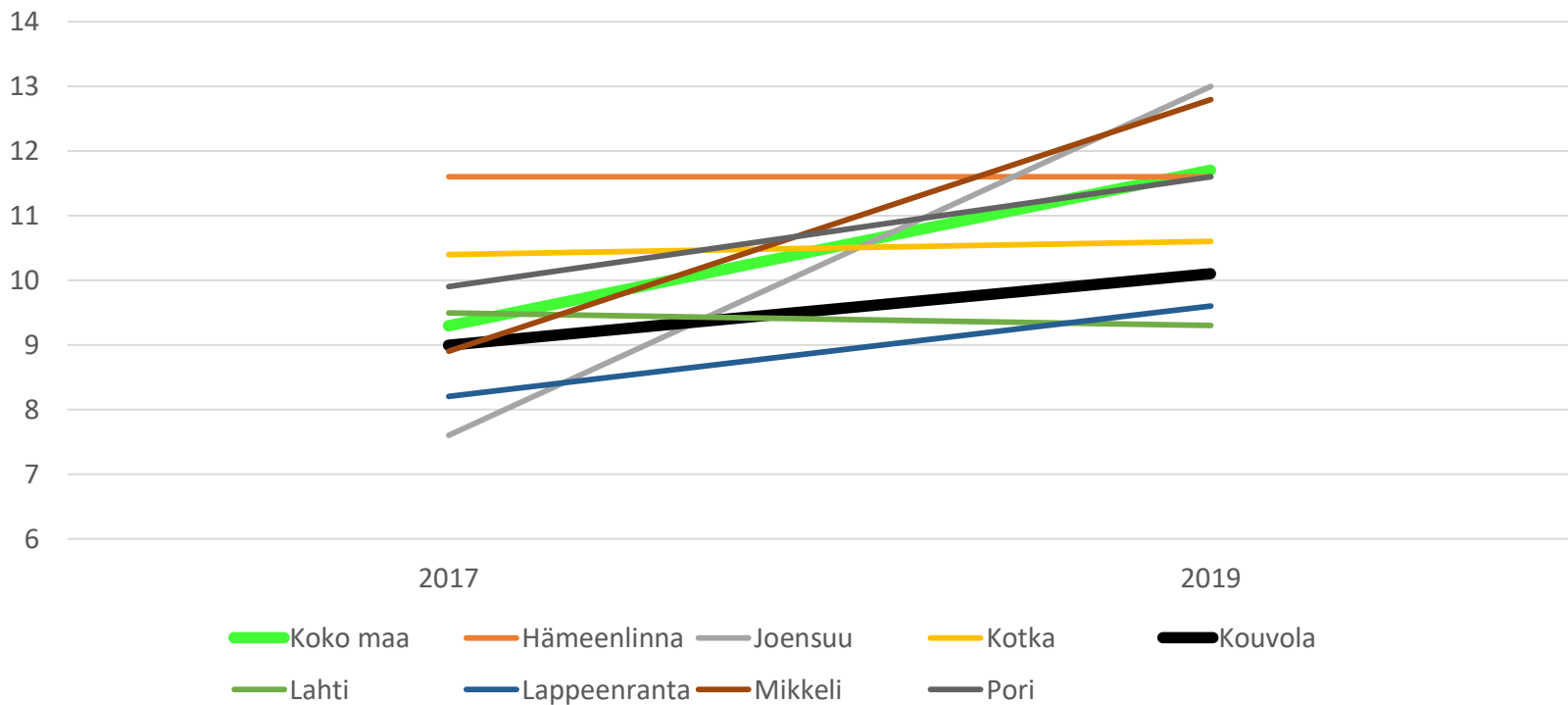
2019

Hämeenlinna	10.3
Joensuu	10.0
Mikkeli	9.3
Kouvola	9.1
Koko maa	9.1
Lahti	8.8
Kotka	8.7
Pori	8.7
Lappeenranta	8.3

Osuus on noussut lievästi vuodesta 2013 alkaen. Yksinäisyys on todennäköisesti yhteydessä myös kiusatuksi tulemisen kokemuksiin. Sosiaalisten taitojen kehittämisellä voidaan vähentää yksinäisyyttä. Toimenpiteet tulisi kohdentaa erityisesti varhaiskasvatus- ja alakouluikäisiin, jossa niiden vaikuttavuus on paras.

Osallisuuden kokeminen koulu- ja luokkayhteisössä

Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä, % 8. ja 9. luokan oppilaista

2019	
Joensuu	13,0
Mikkeli	12,8
Koko maa	11,7
Pori	11,6
Hämeenlinna	11,6
Kotka	10,6
Kouvola	10,1
Lappeenranta	9,6
Lahti	9,3

Osallistavat toimintatavat kuuluvat koulun arkeen opetussuunnitelman mukaan. Oppilaiden osallisuuden kokemus ei kuitenkaan ole kehittynyt toivottuun suuntaan. Perusopetuksen laatukselyn mukaan oppilaat suhtautuvat myönteisesti koulunkäyntiin ja antavat hyviä arvioita koulun toimintakulttuurista. Toisaalta kouluväsymys ja koulunkäynnin raskaus tulevat esille. Varmaa selitystä osallisuuskokemuksen kehityssuuntaan ei ole.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Terveystilastaan yleisesti oli huolissaan 10 % (-1 %) vastanneista tytöistä ja 6 % (+1 %) vastanneista pojista.

Jatkuvasti kiusatuksi ilmoittaa tulevansa nykyisessä koulussa 10 oppilasta kaikista kyselyyn vastanneista.

Raportti Hyvinvointikarttakyselystä

Hyvinvointikarttakysely tehtiin 8. luokkalaisille marraskuussa 2019. Kyselyyn osallistui kaikki Kouvolan yleisopetuksen peruskoulut, joissa toimii 8. luokat. Kyselyyn vastasi 83 % Kouvolan 8. luokkalaisista. Vastausprosentti on kattavuuden perusteella hyvä, koska kyselyyn piti saada huoltajalta kirjallinen suostumus. Koulukohtaiset erot vastausprosentissa 60 – 95 % korostuvat kyselyn toteutuksessa. Tämä on voinut vaikuttaa Kouvolan keskustan perhekeskusalueen tuloksiin. Vastausten perusteella vuoden 2019 hyvinvointikarttakyselyyn vastanneessa ikäluokassa ei ole merkittävää koko ikäluokkaa koskevaa muutosta edelliseen vuoteen. Tilastollisesti oppimisessa ja koulukäynnissä ikäluokalla sujuu aiempaa vuotta hieman paremmin. Tunne-elämän ongelmat, masennuksen ja ahdistuneisuuden kokemus keskittyy tyttöihin, joka ryhmänä eriytyy pojista edelleen hyvin selvästi. Vastausten perusteella ikäluokalla uni ja uneen liittyvät ongelmat olivat lisääntyneet pojilla ja tytöillä, joilla tilastollisesti on uneen liittyviä ongelmia tämän kyselyn perusteella poikia enemmän. Fyysisessä aktiivisuudessa ei ollut tapahtunut muutosta. Aiempina vuosina tähän kyselyyn vastanneilla pojilla fyysinen aktiivisuus oli laskenut liki samalle tasolle tyttöjen kanssa.

	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Oppiminen ja koulunkäynti	2	6	4	4	6	10	9	8	92	84	87	88
Ihmissuhteet	11	15	12	14	3	4	3	2	86	81	85	84
Tunne-elämä	15	19	17	21	1	2	3	1	84	79	80	78
Masennus	7	12	10	13	8	8	10	9	85	80	80	78
Ahdistuneisuus	4	7	7	7	19	20	22	23	77	73	71	70
Uni	7	10	10	11	10	11	11	14	83	79	79	75
Fyysinen aktiivisuus	9	10	12	10	21	18	24	22	70	72	64	68
Päihteet	2	4	4	4	3	4	5	7	95	92	91	89
Ravitsemus	6	11	9	10	13	16	18	18	81	73	73	72

Hyvinvointikarttatulosten vertailu perhekeskusalueittain

Hyvinvointikartta mittaa koettua hyvinvointia 9 eri osa-alueella. Tulokset ilmaistaan liikennevalosymbolein:

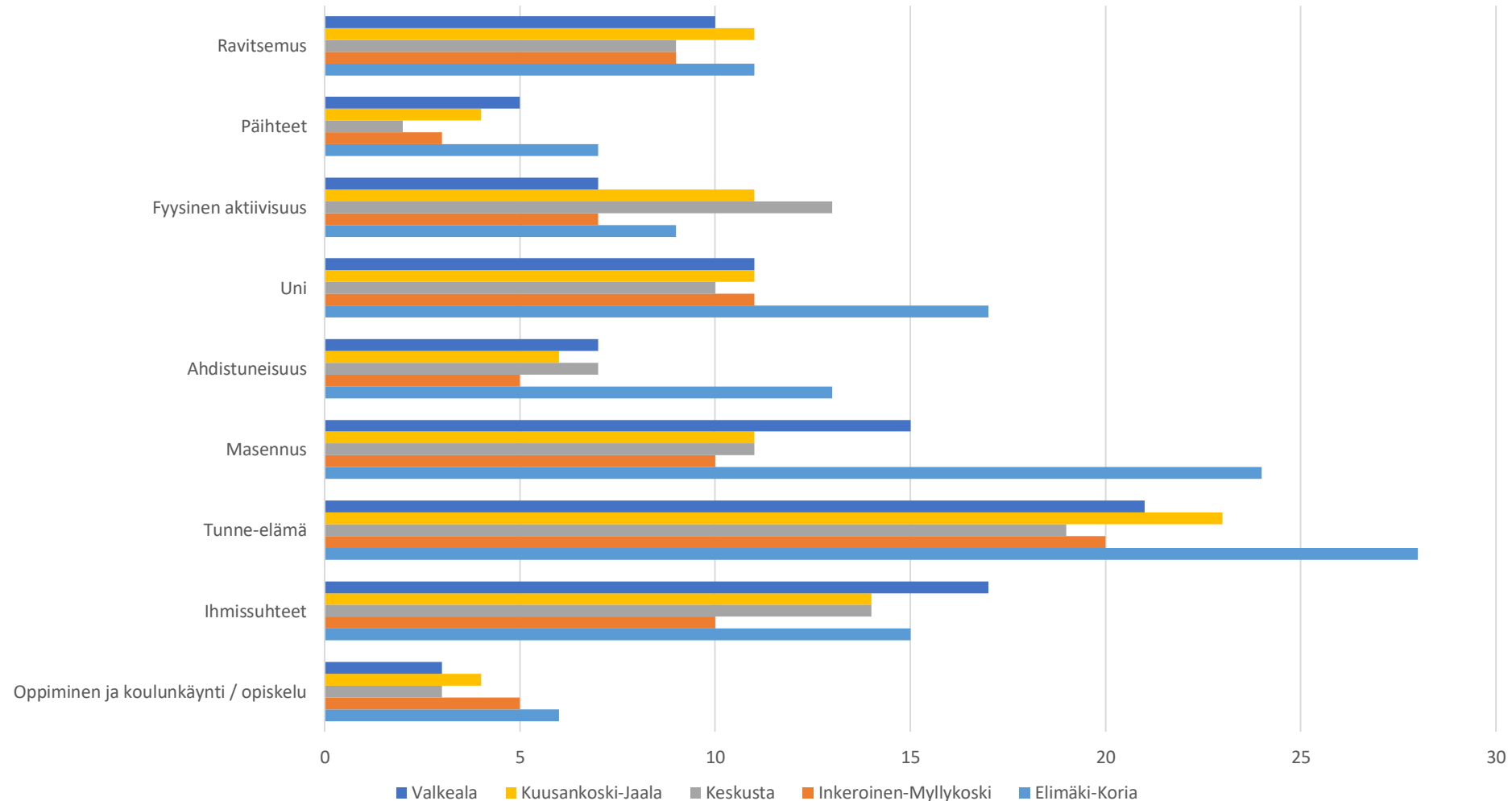
- vihreä: vastauksissa ei ole tullut esiin merkittäviä hyvinvoinnin riskitekijöitä (hyvinvoivat)
- Keltainen: vastaukset antavat viitteitä mahdollisista riskitekijöistä, joita tulee seurata
- punainen: vastauksissa on tullut esiin riskitekijöitä, jotka vaativat selvittämistä ja toimenpiteitä (hyvinvointi vaarantunut)

Hyvinvoivien osuus (%) kaikkien vastaajien ja eri perhekeskusalueiden osalta, suluissa edellisen vuoden luku

- Kaikki vastaajat: 78 (79).
- Inkeroinen-Myllykoski: 80 (78)
- Kuusankoski-Jaala 79 (76)
- Keskusta 78 (81)
- Elimäki-Koria 75 (80)
- Perhekeskusalueiden tuloksissa on vuosittaista vaihtelua, mutta kokonaisuutena hyvinvoivien osuus on säilynyt lähes ennallaan edelliseen mittaukseen verrattuna.

Hyvinvointikarttatulosten vertailu perhekeskusalueittain

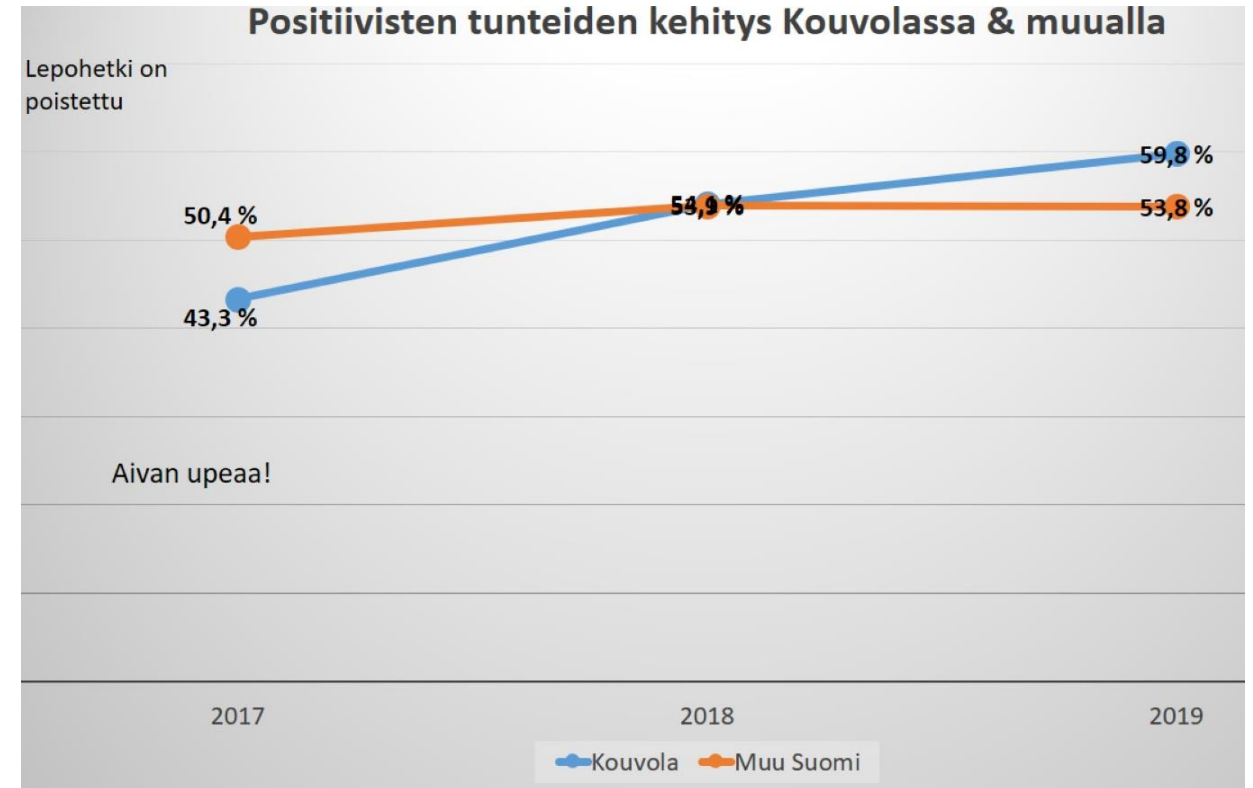
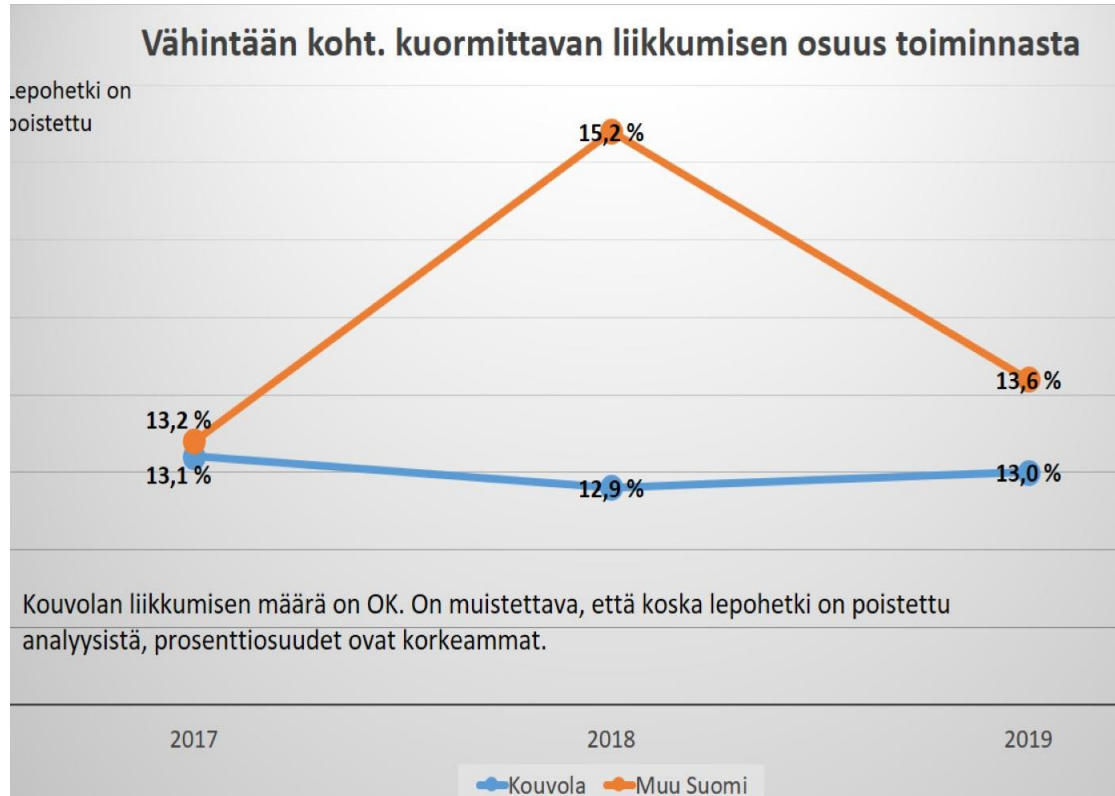
Niiden vastaajien osuus osatekijöittäin, joilla hyvinvointi on vaarantunut, % vastaajista

Lapsen kokema varhaiskasvatus, Kouvolan kaupungin päiväkodit ja perhepäivähoito, muutos 2017-2019

- Varhaiskasvatuksessa on käytössä Kehittävän Palautteen menetelmä laadun kehittämiseksi. (www.reunamoedu.fi)
- Sen avulla voimme selvittää, mitä varhaiskasvatuksen arjessa oikeasti tapahtuu ja mitkä tekijät kannattelevat laadukasta varhaiskasvatusta.
- Menetelmässä aineistoa kerätään usealla eri mittarilla. Keräämme tietoa lasten arjesta, kokemuksista, oppimisympäristöstä ja johtajuudesta. Aineistoa analysoidaan tilastollisesti.
- Menetelmällä saadaan tietoa, mitä yhteyksiä toiminnalla ja arvoilla on. Aineisto perustuu tieteellisesti testattuihin menetelmiin.
- Kehittävän Palautteen tulosten avulla kehittää toimintaa, kun se tehdään yhdessä keskustellen. Näin jokainen voi lähteä mukaan pienin askelin.
- Tuloksia voi seurata reaaliajassa, tieteellinen analyysi ja raportti 2 krt/v
- Kouvolan varhaiskasvatuksessa tehtyjä kehittämislinjauksia ja toiminnan painopisteitä
 - Lasten liikkumisen, osallisuuden ja toiminnallisuuden edistäminen
 - Ympäristökasvatuksen ja lapsen luontosuhteen edistämien
 - Kulttuuripolku Pikku-Lennokki
 - Joustava esi- ja alkuopetus
- Yhteiset toimintakulttuurin muutokseen liittyvät toimenpiteet
 - lapsen sensitiivisen kohtaamisen vahvistaminen ns. siirtymätilanteissa 2017-
 - Oppimisympäristön laajentaminen ulos päiväkotitiloista, ulkoilun lisääminen 2018-
 - Ulkoilun pedagogisuuden lisääminen 2019-
 - Erityisesti alle kolmevuotiaiden mielen hyvinvoinnin lisääminen 2019-

Lapsen kokema varhaiskasvatus, Kouvolan kaupungin päiväkodit ja perhepäivähoito, muutos 2017-2019

Muita tuloksia:

- Lasten sitoutuneisuus varsinkin ohjatussa toiminnassa on kasvanut 11,3 %:sta 22,5 % vuodesta 2017 vuoteen 2019
- Aikuisen osallistuva toimintatapa on lisääntynyt 16,2 %:sta 22,4 % :een
- Ulkoilun määrä on lisääntynyt, mutta sen laatuun tulee panostaa

Tulosten analyysi: KT Jyrki Reunamo, Reunamoedu

Asiakastyytyväisyys, verkosto-osaaminen ja palveluseteli

Asiakastyytyväisyysarvo lasten ja nuorten palveluissa (yhteenveto), asteikko 1-5:

- V. 2019 arvo 4,6
- v. 2018 arvo 4,10
- v. 2017 arvo 4,08
- v. 2016 arvo 4,07
- Asiakastyytyväisyys: Asiakaspalautetta kerätään säännöllisesti ja sitä hyödynnetään palvelujen kehittämisessä. Verrattaessa asiakastyytyväisyysarvoa aiempien vuosien tulokseen, on huomattava, että 2019 tuloksissa ovat mukana vain kasvatus- ja opetuspalvelut. Sosiaali- ja terveystieteiden palvelut ovat siirtyneet Kymsote-kuntayhtymään.
- Verkosto-osaamisen taso: Lasten ja nuorten palveluiden verkostorakenne ja toiminta on saatu vakiintumaan sekä kaupunki- että perhekeskusalueiden tasolla. Molempien verkostojen toimivuutta arvioidaan verkoston jäsenille suunnatuilla kyselyillä. Verkosto-osaamisen tason pistemäärä on 3,3 asteikolla 1-5. Tulosta voidaan pitää hyvänä ottaen huomioon muutokset toimintaympäristössä (kaupungin organisaatiomuutokset, yt-neuvottelut, Kymsote-kuntayhtymän aloittaminen).

Palvelusetelituotannon osuus

- Palvelusetelituotannon osuus varhaiskasvatuksen palveluista vuonna 2017 oli 20%, vuonna 2018 21 % ja vuonna 2019 20,4 %.

Tiivistelmä

- Hyvinvoinnin polarisoituminen näkyy myös lapsilla ja nuorilla. Suurin osa voi hyvin ja on tyytyväisiä elämäänsä. Pienellä osalla on kasautuneita ongelmia ja he tarvitsevat apua.
- Positiivista kehityssuuntaa on nähtävissä joissakin hyvinvoinnin indikaattoreissa. Tupakointi ja nuuskan käyttö, koulukiusaaminen ja nuorten työttömyys ovat vähentyneet. Varhaiskasvatuspäivän aikana tehdyissä havainnoinneissa on todettu lapsilla positiivisten tunteiden osuuden kasvaneen.
- Lasten osallisuuden kokemus luokkayhteisössään on puolestaan vähentynyt. Lastensuojelun piirissä olleiden määrä on kasvanut. Tämä ei-toivottu kehityssuunta osoittaa, että palvelujärjestelmä ei edelleenkään pysty tarjoamaan riittävän varhaista ja tarpeeseen vastaavaa tukea kaikille lapsille ja nuorille. Tätä osoittaa myös etsivän nuorisotyön asiakkaiden elinoloraportti. Kiusaamisen vähentyminen ei poista tarvetta jatkaa ja kehittää kiusaamisen vastaista työtä, koska koulukiusaaminen etenkin pitkään jatkuessaan on vakava uhka terveydelle, hyvinvoinnille ja koulumotivaatiolle.

Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi 2019

Painopisteet 2017-2020:

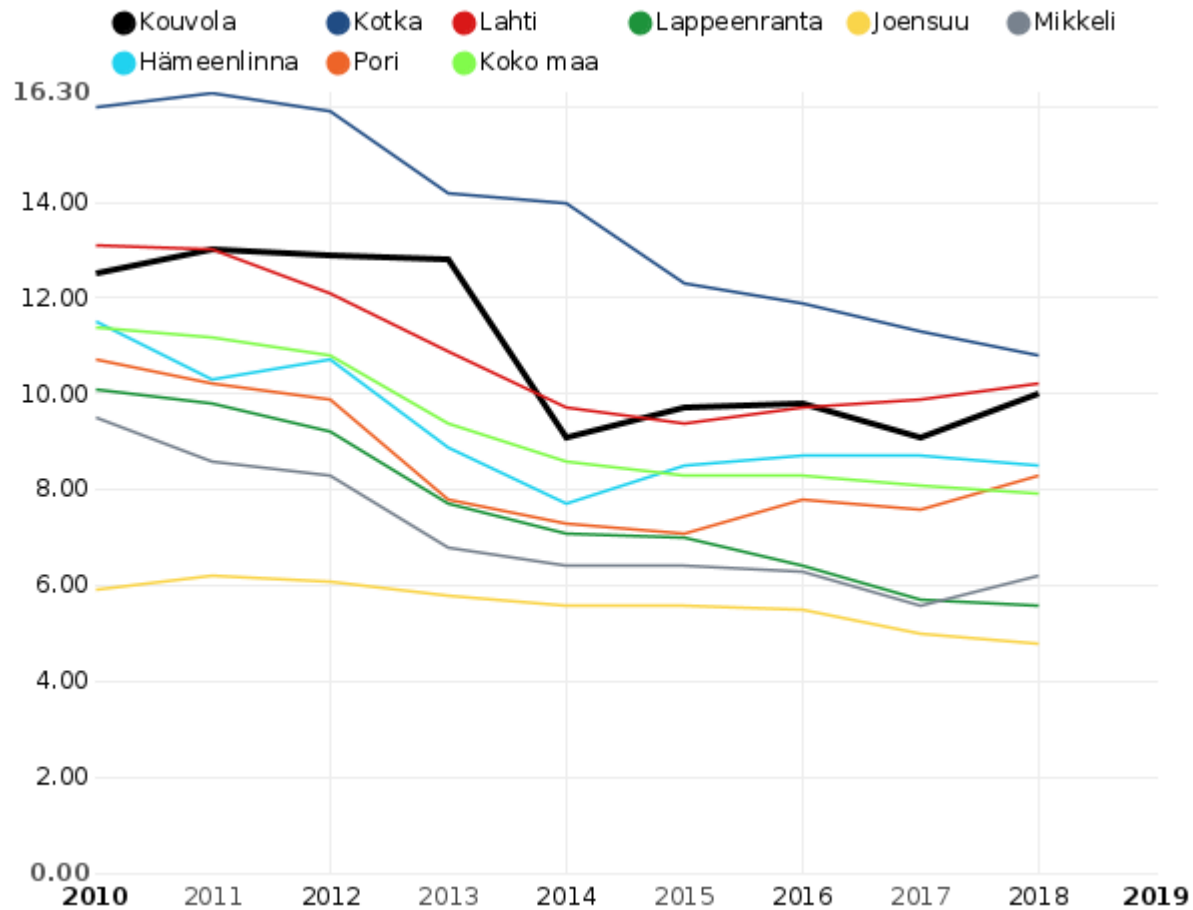
1. Ennaltaehkäisyyn panostaminen 2. Yhteisöllisyyden kehittäminen ja asiakkaan kuuleminen

- Varhaiskasvatuksen toiminnan painopisteitä ovat liikunnan, osallisuuden, toiminnallisuuden ja lasten luontosuhteen edistäminen, kulttuuri sekä joustava esi- ja alkuopetus. Erityistä huomiota on kiinnitetty alle kolmivuotiaiden mielen hyvinvointiin.
- Kouluikäisten lasten ja nuorten hyvinvointia on edistetty esim. sähköisellä palvelulla, jossa voi itse testata huoliaan anonymisti ja olla halutessaan chat-yhteydessä ammattilaiseen ja saada ohjausta palvelujen piiriin. Palvelulla pyritään löytämään apua tarvitsevia lapsia ja nuoria jo siinä vaiheessa, kun heillä itsellään on herännyt jokin huoli, mutta siitä ei ole kerrottu vielä kenellekään aikuiselle.
- Lasten ja nuorten palvelujen hyvinvointityön verkostorakenne on toiminnassa sekä kaupunkitasoisesti että perhekeskusalueilla. Kaupunkitason verkosto ohjaa hyvinvointityötä ja laatii esim. kaikille tarkoitettuja ohjeistuksia ja käsikirjoja. Alueverkostot edistävät hyvinvointia sekä yhteisöllisillä tapahtumilla että painottamalla toiminnassa jotakin hyvinvointia edistävää teemaa. Kolmannen sektorin toimijat ovat aktiivisesti mukana toiminnassa. Myös aluetoimikuntien kanssa on alkanut yhteistyö. Alueen perheiltä kerätään palautetta ja toiveita toiminnasta.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Nuoret ja
nuoret aikuiset

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

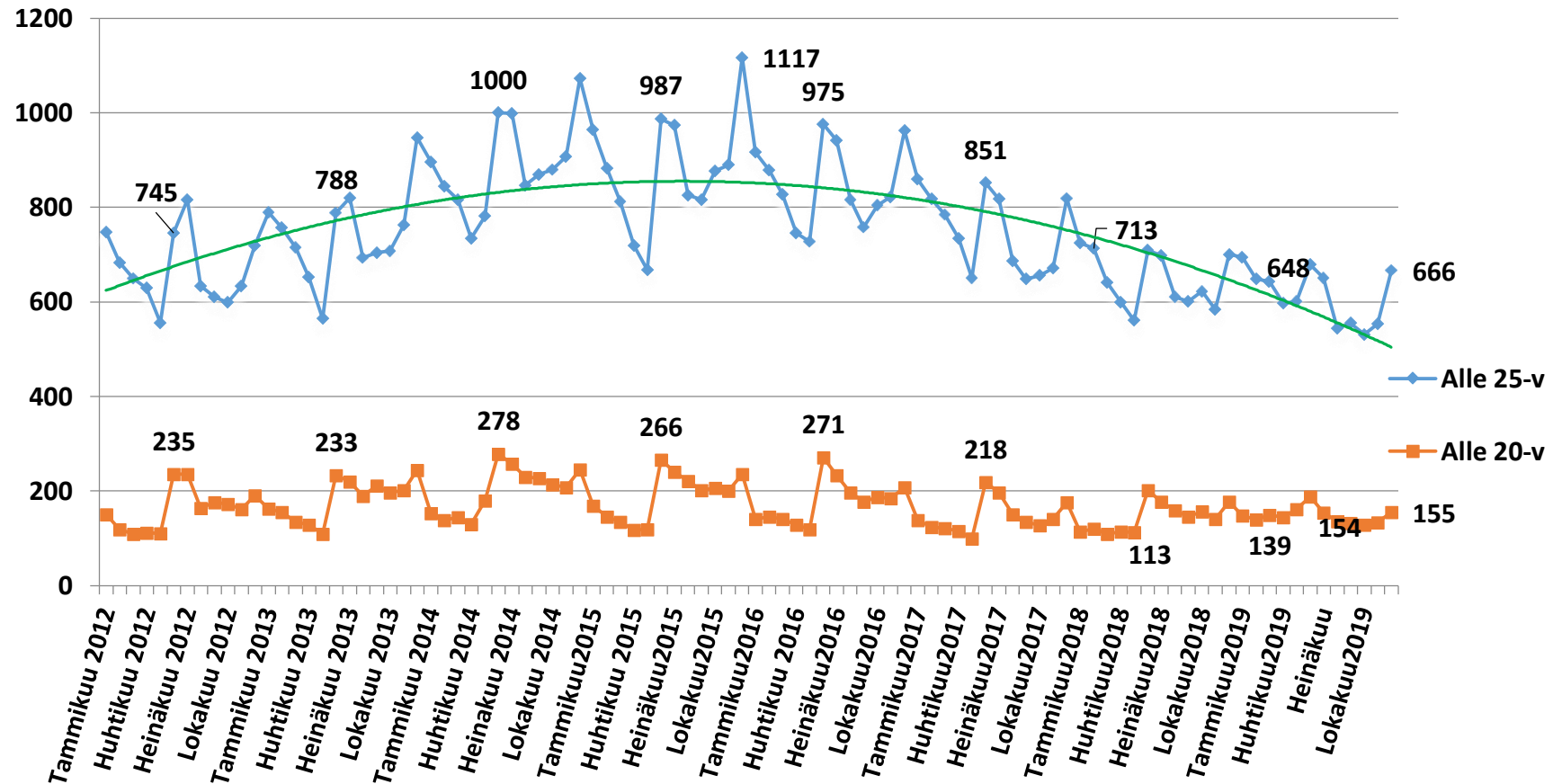
2018	
Kotka	10.8
Lahti	10.2
Kouvola	10.0
Hämeenlinna	8.5
Pori	8.3
Koko maa	7.9
Mikkeli	6.2
Lappeenranta	5.6
Joensuu	4.8

Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus on Kouvolassa kasvanut edellisestä mittauksesta 0,9 prosenttiyksikköä.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet

- Kouvolassa oli tarjolla keväällä 2019 toisen asteen koulutuspaikkoja 1345 lukioissa, ammatillisessa koulutuksessa ja valmentavissa koulutuksissa. Näiden lisäksi perusopetuksen lisäopetuksessa oli tilaa 26 nuorelle.
- Koulutustakuu toteutui Kouvolassa määrällisesti hyvin, koska perusopetuksen päättävien ikäluokan koko oli 885 oppilasta.
- Lisäopetukseen haki poikkeuksellisen paljon opiskelijoita eikä kaikkia pystytty ottamaan koulutukseen. Mikäli sama suuntaus jatkuu, on tarpeen tarkastella lisäopetuksen resurssien riittävyttä.
- Koulutustakuun toteutumisen seuranta yksilön tasolla on hankalaa. Siihen vaikuttavat mm. jatkuvan haun tulosten puuttuminen opintopolusta, nuorten hakeutuminen kansanopistoihin tai muutto toiselle paikkakunnalle. Osa opiskelijoista on kirjoilla oppilaitoksella, mutta ei käy koulua.
- Jatkuva haku on yhteishaun lisäksi aito hakeutumisvaihtoehto peruskoulun päättävälle valinta/soveltuvuusvaatimusten puitteissa. Jatkuva haku mahdollistaa opiskelujen aloittamisen läpi koko kalenterivuoden.
- Ohjaamo oli avoinna koko kesän, joten sieltä sai hakea ohjausta ja neuvontaa opiskeluasioissa.
- Kouvolassa on viime vuosina panostettu nivelvaiheen ohjaukseen eri kouluasteiden yhteistyöllä, etsivän nuoristyön työllä ja Ohjaamon toiminnalla. Hankerahoituksella kokeiltiin saattaen vaihtaen –pilottia, jossa kaksi koulunkäynninohjaajaa olivat muutamien aloittavien opiskelijoiden tukena ammatillisen koulutuksen alkuvaiheessa. Kokeilu jatkuu vielä v. 2020.
- Haasteena nuorten kohdalla on opiskelujen keskeyttäminen etenkin ammatillisessa koulutuksessa. KSAO on lisännyt ohjauksen ammattilaisten määrää uravalmentajien palkkaamisella, mutta edelleen keskeyttämisten vähentämiseen tulee panostaa.

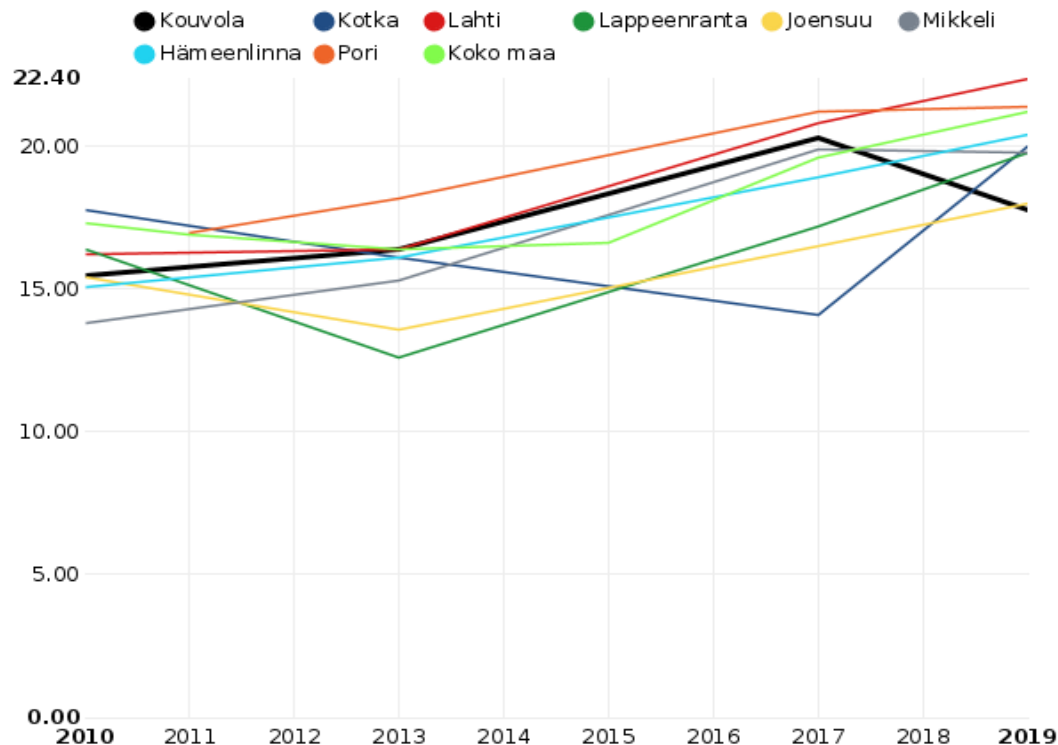
Nuorten työttömyys Kouvolassa 2012-2019

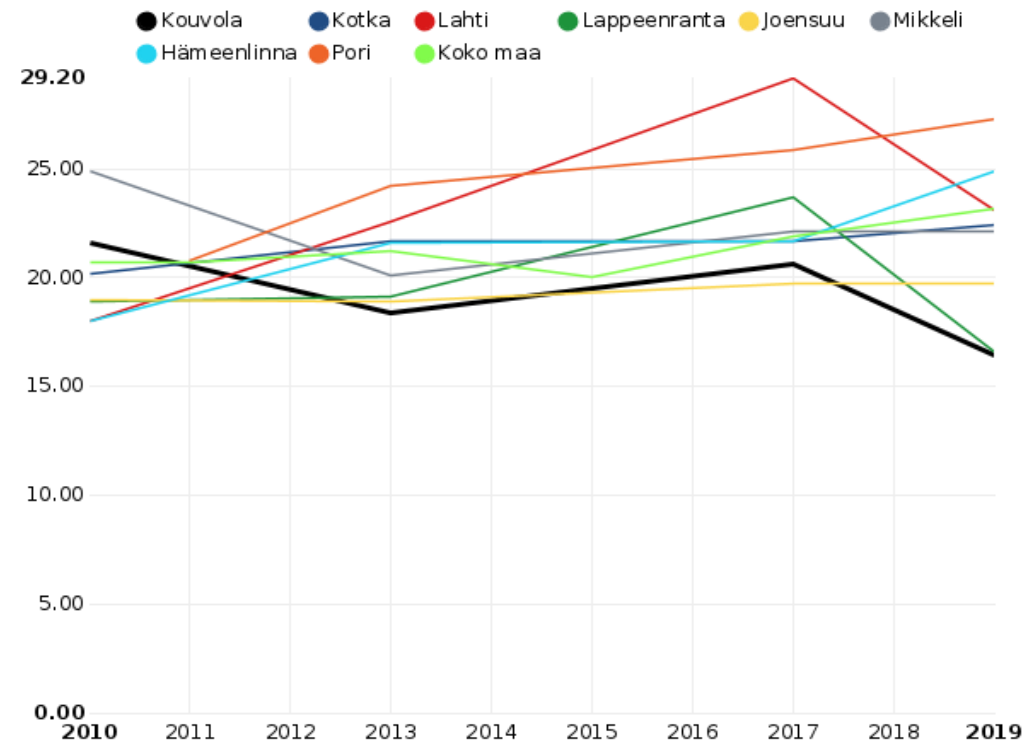
Nuorten alle 25-vuotiaiden työttömyys on pienentynyt edelleen Kouvolassa vuoden 2019 aikana. Vähennystä alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrässä oli 4,9 %. Alle 20-vuotiaiden työttömyys on samoin laskenut. Yleisen talouden nousukauden lisäksi panostuksella ennalta ehkäisevään työhön ja opintojen keskeyttämisen ehkäisyyn nuorten palveluissa on ollut positiivinen vaikutus: Ohjaamon toiminnan kehittäminen, etsivän nuorisotyön resursointi ja yhteistyö elinkeinoelämän kanssa.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

2019

Lahti	22.4
Pori	21.4
Koko maa	21.2
Hämeenlinna	20.4
Kotka	20.0
Lappeenranta	19.8
Mikkeli	19.8
Joensuu	18.0
Kouvola	17.8

Indikaattorin kehitys on kääntynyt myönteiseen suuntaan v. 2017 jälkeen.
Kouvolan tilanne on vertailukuntien paras ja koko maata selvästi parempi.
Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevia on tässä ikäluokassa prosentuaalisesti vähemmän kuin perusopetuksen 8.-9.-luokkalaisissa.

Lähde: Kouluterveyskysely 2019

2019

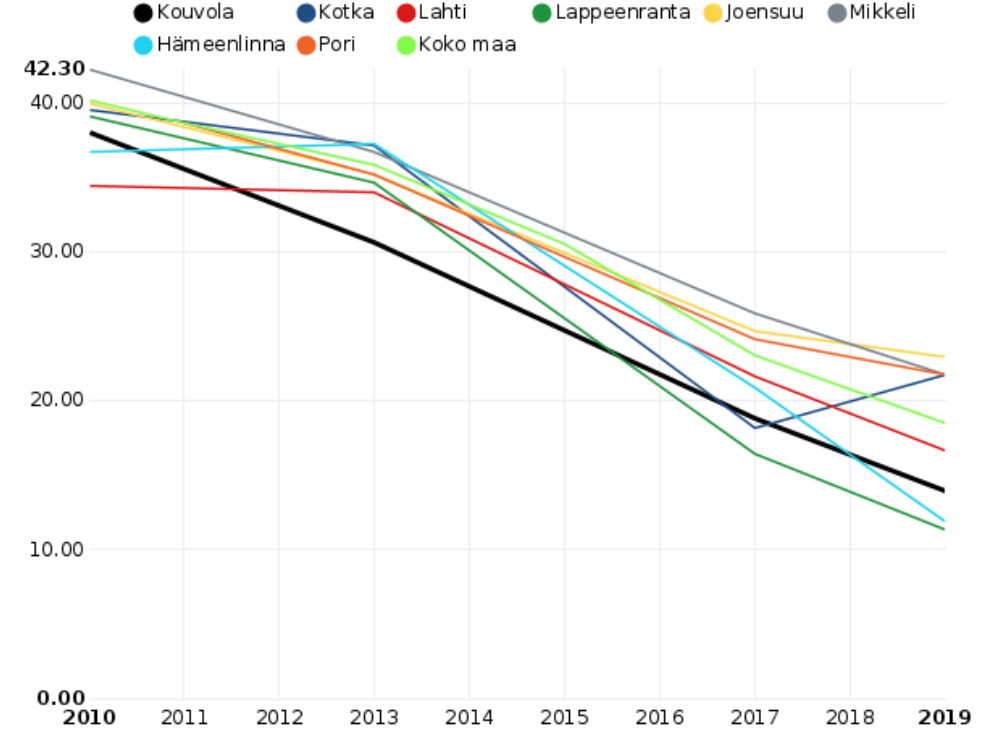
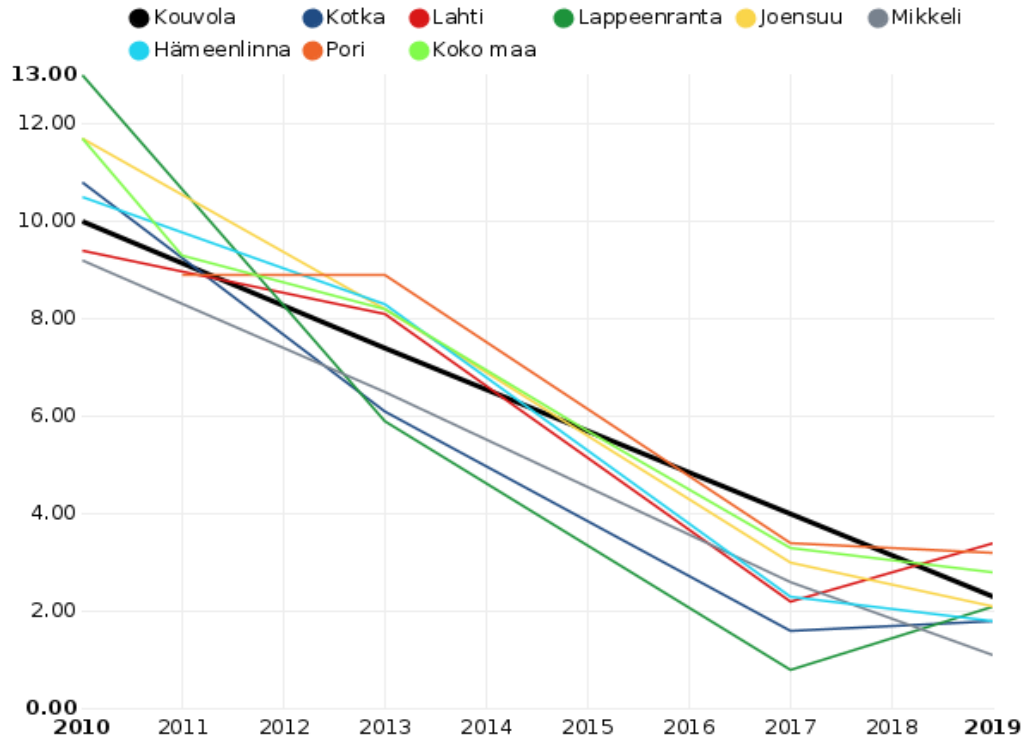
Pori	27.3
Hämeenlinna	24.9
Koko maa	23.2
Lahti	23.1
Kotka	22.4
Mikkeli	22.1
Joensuu	19.7
Lappeenranta	16.6
Kouvola	16.4

Nuoret ja
nuoret aikuiset

Tupakoi päivittäin, %

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

2019

Lahti	3.4
Pori	3.2
Koko maa	2.8
Kouvola	2.3
Lappeenranta	2.1
Joensuu	2.1
Kotka	1.8
Hämeenlinna	1.8
Mikkeli	1.1

Lukiolaisten tupakointi Kouvolassa on vähentynyt edelleen. Tupakoimattomat vertaiset edistävät savuttomuutta ja auttavat pitämään yllä kielteisiä mielikuvia tupakoinnista.

Tupakointi ammatillisissa oppilaitoksissa on vähentynyt koko 2010-luvun ajan, mutta verrattuna lukiolaisiin se on selvästi yleisempää. Vuonna 2019 ammattikoulujen toimipisteisiin toimitettiin uudet nikotiininkieltokyltit. Tupakkatuotteiden hintasääntely veroa korottamalla on voinut myös vaikuttaa tupakoinnin vähentymiseen.

Lähde: Kouluterveyskysely 2019

2019

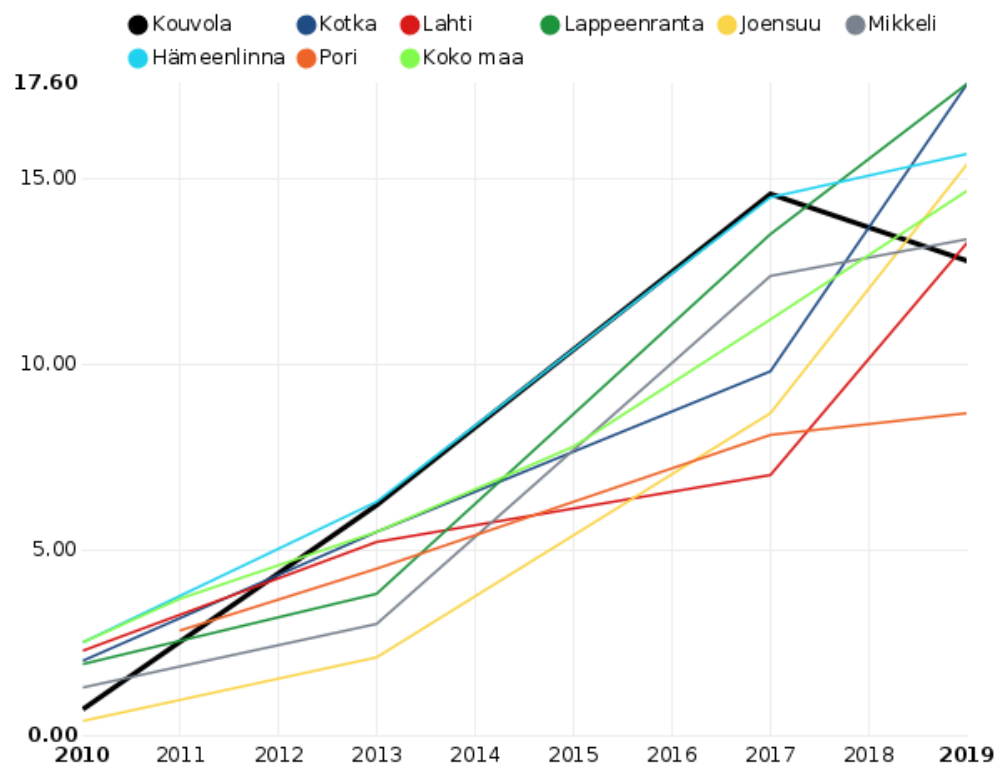
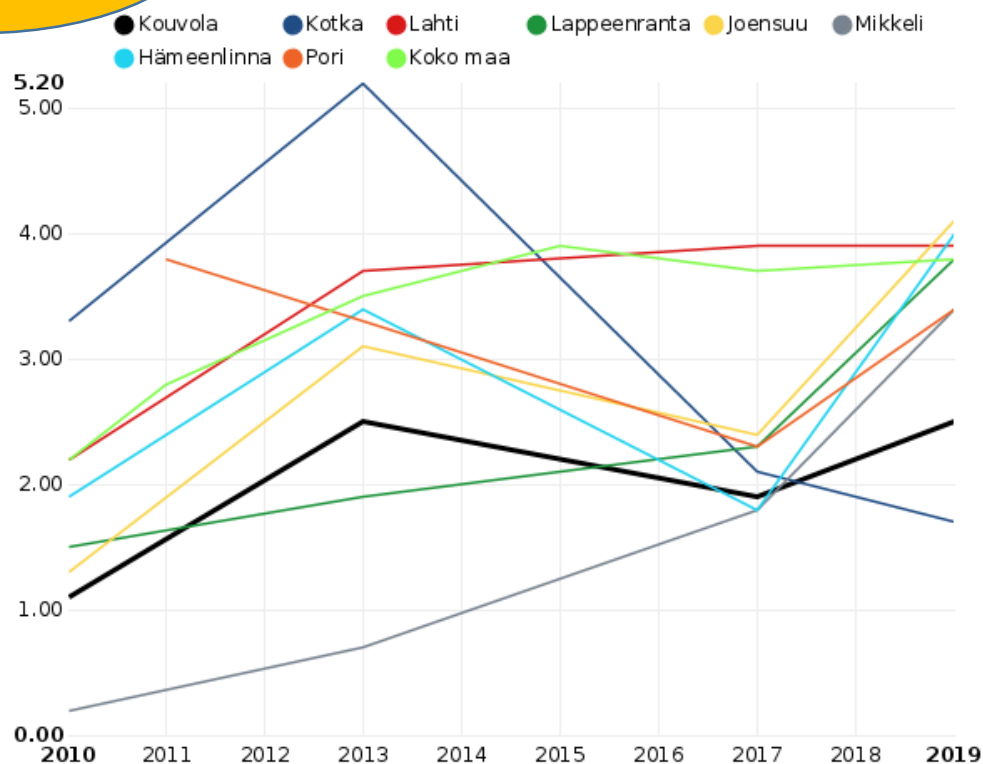
Joensuu	22.9
Kotka	21.7
Mikkeli	21.7
Pori	21.7
Koko maa	18.5
Lahti	16.6
Kouvola	13.9
Hämeenlinna	11.9
Lappeenranta	11.3

Nuoret ja nuoret aikuiset

Nuuskaa päivittäin, %

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

2019

Joensuu	4.1
Hämeenlinna	4.0
Lahti	3.9
Lappeenranta	3.8
Koko maa	3.8
Mikkeli	3.4
Pori	3.4
Kouvola	2.5
Kotka	1.7

Lukiolaisten nuuskankäyttö on lisääntynyt Kouvolassa. Nuorten myönteiset mielikuvat nuuskan käytöstä ja sosiaalisessa mediassa tapahtuva trendikäs markkinointi ovat todennäköisesti lisänneet lukiolaisten nuuskan käyttöä. Uutena ilmiönä kouluterveys-kyselyssä ilmenee, että Kouvolassa nuuskaaminen on yleistynyt lukiota käyvien tyttöjen keskuudessa. Ammattikoululaisten nuuskan käyttö on vähentynyt Kouvolassa. Vaikka luku on laskenut, on käyttö edelleen yleistä lukiolaisiin verrattuna. Nuoret eivät koe nuuskan käyttöä niin vaarallisena kuin tupakointia.

Lähde: Kouluterveyskysely 2019

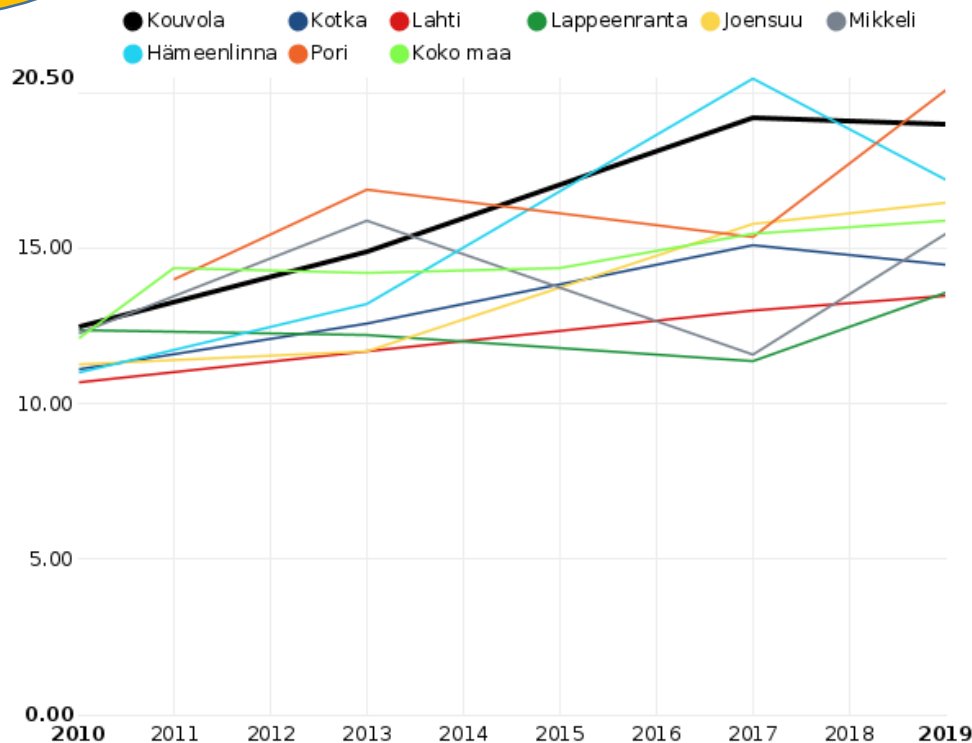
2019

Kotka	17.6
Lappeenranta	17.6
Hämeenlinna	15.7
Joensuu	15.4
Koko maa	14.7
Mikkeli	13.4
Lahti	13.3
Kouvola	12.8
Pori	8.7

Nuoret ja
nuoret aikuiset

Ylipaino, %

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

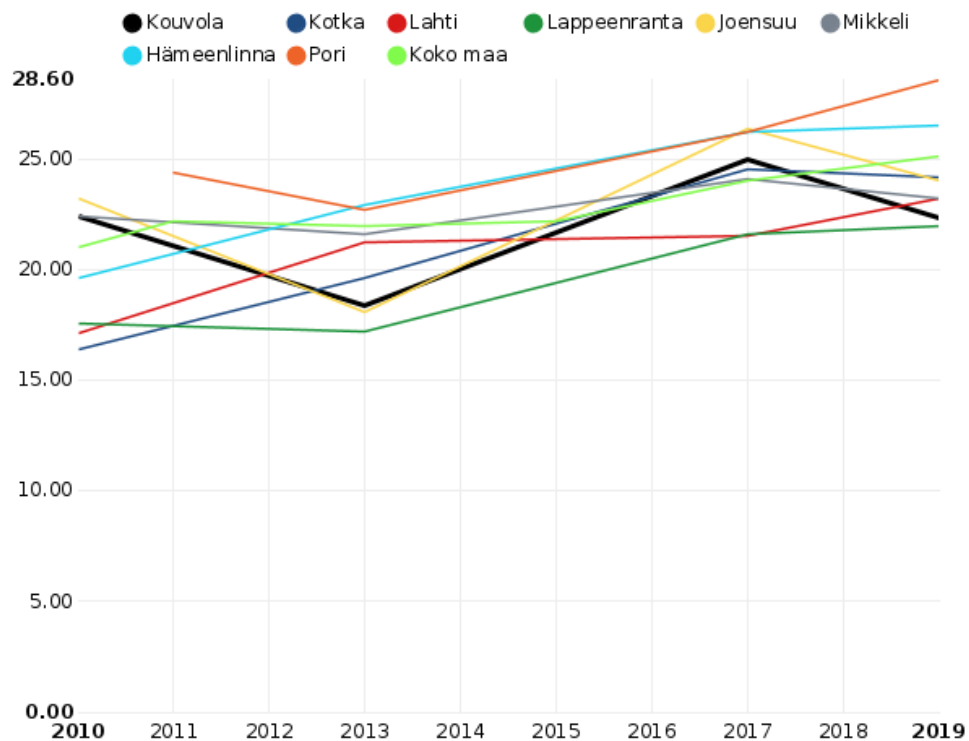
2019

Pori	20.1
Kouvola	19.0
Hämeenlinna	17.2
Joensuu	16.5
Koko maa	15.9
Mikkeli	15.5
Kotka	14.5
Lappeenranta	13.6
Lahti	13.5

Toisen asteen opiskelijoilla ylipainoisten osuuden kasvu on taittunut Kouvolaissa. Pidemmän ajan seuranta vasta osoittaa, onko kyseessä pysyvämpi suunnan muutos, vai tilapäinen vaihtelu.

Lähde: Kouluterveyskysely 2019

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

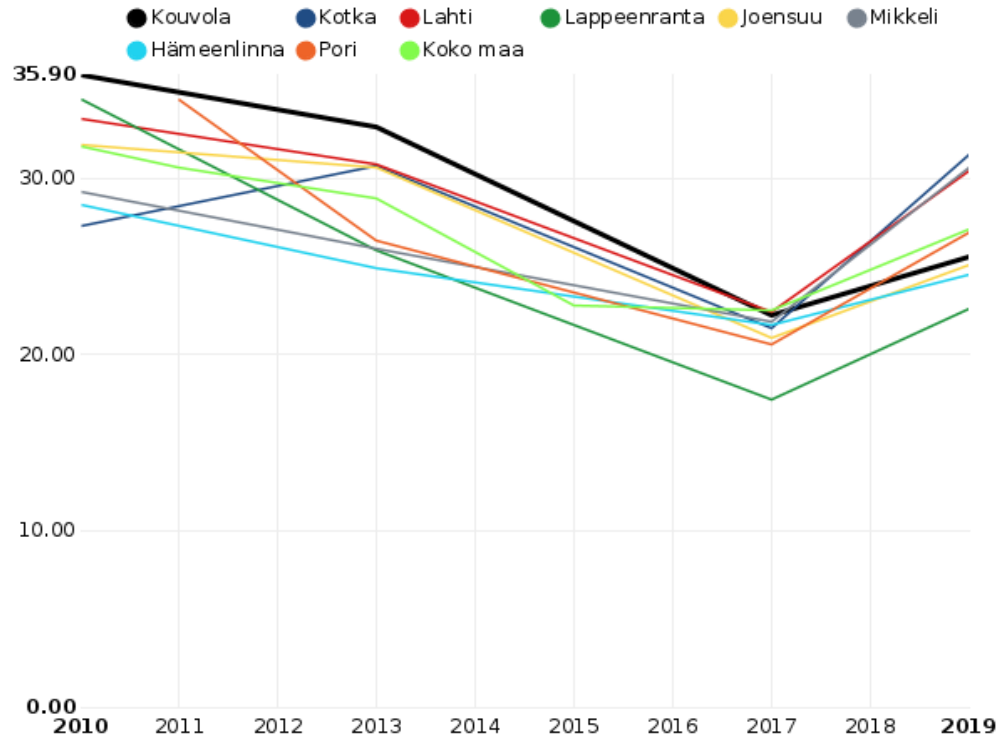
2019

Pori	28.6
Hämeenlinna	26.5
Koko maa	25.1
Kotka	24.2
Joensuu	24.0
Lahti	23.2
Mikkeli	23.2
Kouvola	22.3
Lappeenranta	22.0

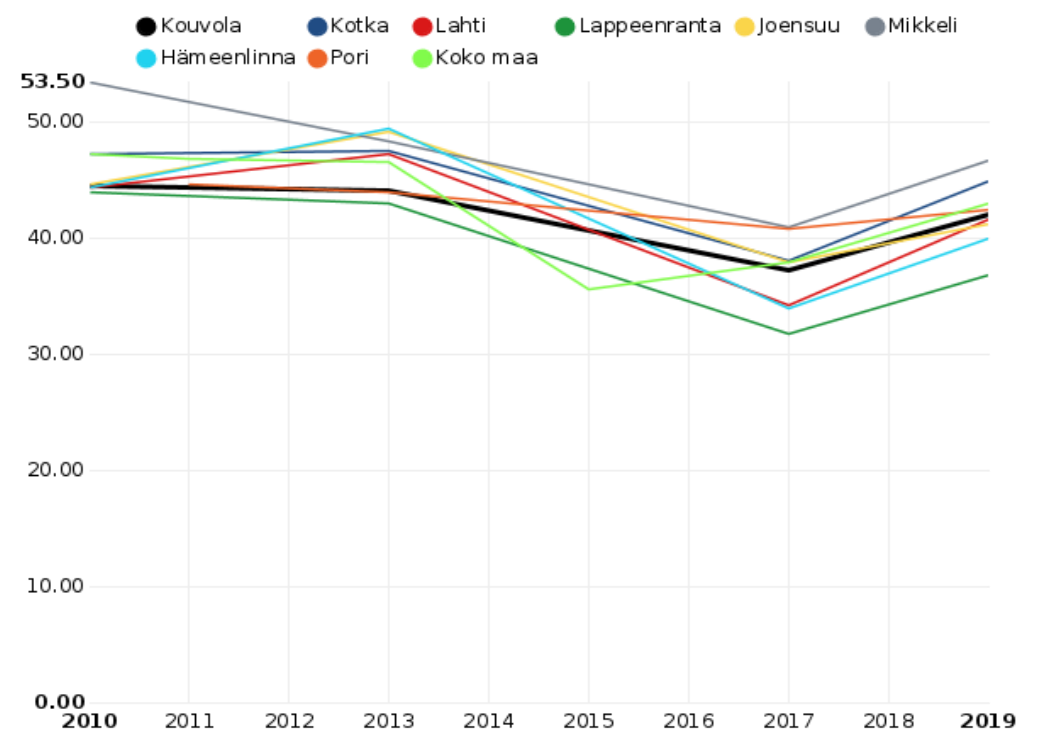
Nuoret ja
nuoret aikuiset

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, %

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

2019

Kotka	31.3
Mikkeli	30.6
Lahti	30.4
Koko maa	27.1
Pori	26.9
Kouvola	25.5
Joensuu	25.1
Hämeenlinna	24.5
Lappeenranta	22.6

Kouluterveyskyselyn mukaan hengästyttävän liikunnan harrastaminen vapaa- ajalla lukion ja toisen asteen ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoilla on Kouvolassa edelleen vähentynyt. Suunta on huolestuttava. Koko toinen aste on nyt mukana Liikkuva opiskelu –toiminnassa, tavoitteena lisätä opiskelijoiden liikkumista koulupäivän aikana. Hankkeen aikana opiskelijoille on tarjottu mm. fysioterapeutin ja personal trainerin palveluita sekä paljon muuta liikunnallista toimintaa. Kouvolan nuorisovaltuustossa erityisesti ft: ja pt:n palveluista annettiin positiivista palautetta.

Lähde: Kouluterveyskysely 2019

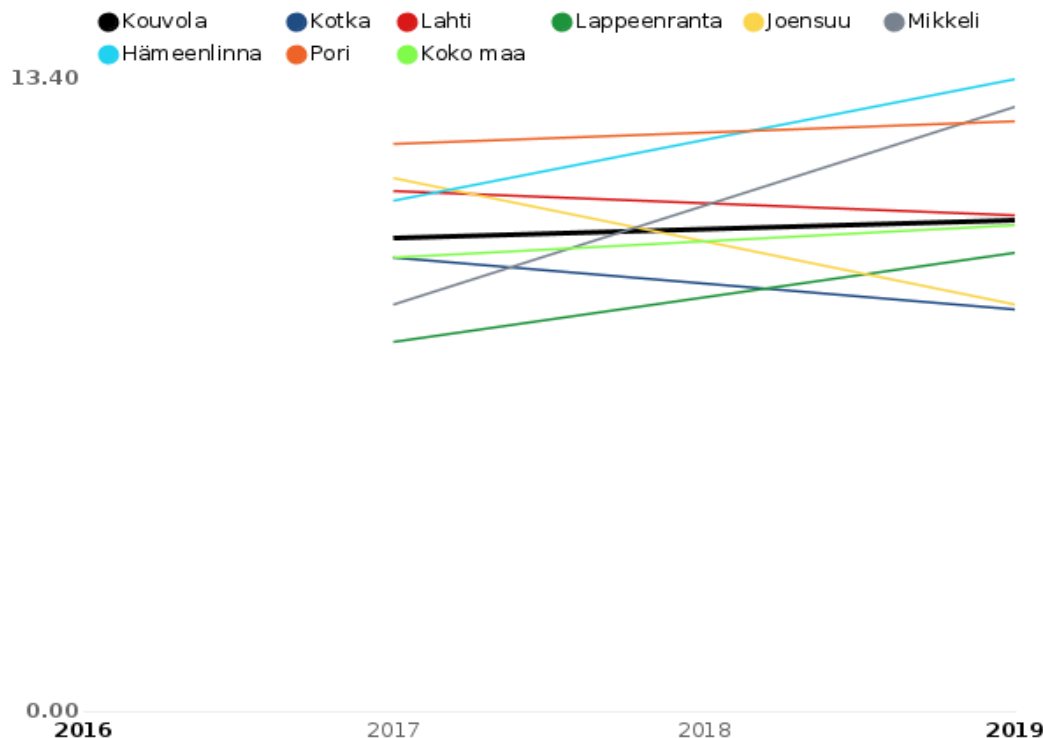
2019

Mikkeli	46.7
Kotka	44.9
Koko maa	43.0
Pori	42.4
Kouvola	42.1
Lahti	41.7
Joensuu	41.2
Hämeenlinna	40.0
Lappeenranta	36.8

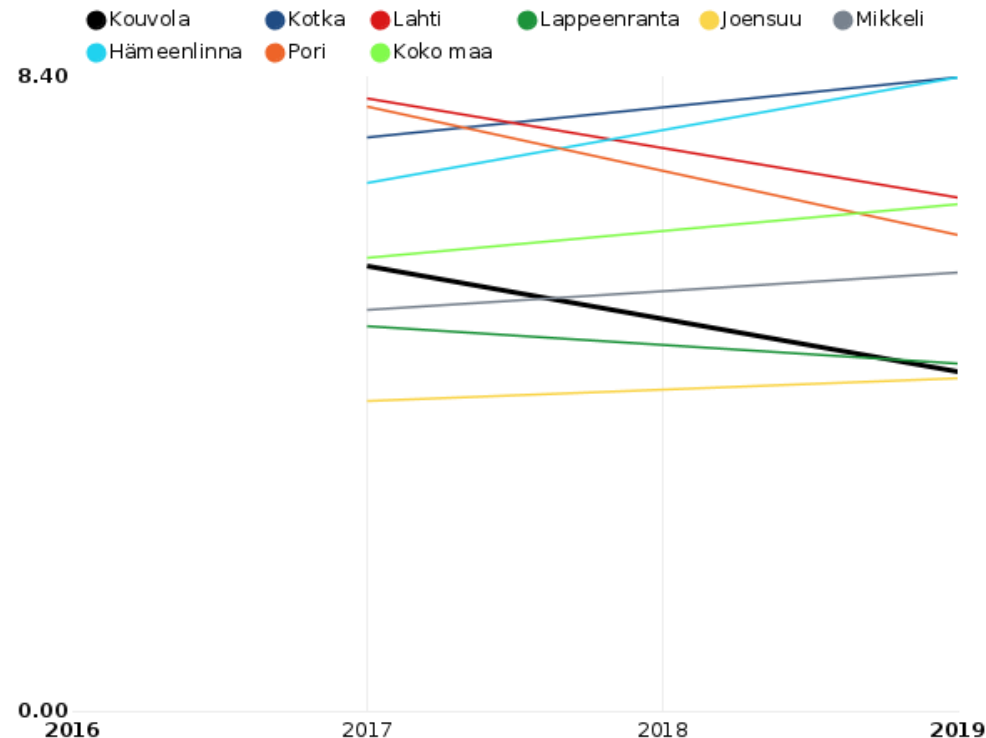
Nuoret ja
nuoret aikuiset

Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä, %

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

2019

Hämeenlinna	13.4
Mikkeli	12.8
Pori	12.5
Lahti	10.5
Kouvola	10.4
Koko maa	10.3
Lappeenranta	9.7
Joensuu	8.6
Kotka	8.5

Toisen asteen opiskelijoiden osallisuuskokemukset ovat erilaiset lukioissa ja ammattioppilaitoksissa. Lukioissa koetaan vähemmän osallisuutta kuin ammattioppilaitoksissa. Kouvolan lukioissa ollaan lähellä maan keskiarvoa eikä suurta muutosta edelliseen mittaukseen ole tapahtunut. Ammattioppilaitoksissa kehitys on ollut erittäin positiivista, vaikka koulutuksessa on tapahtunut suuria muutoksia.

Lähde: Kouluterveyskysely 2019

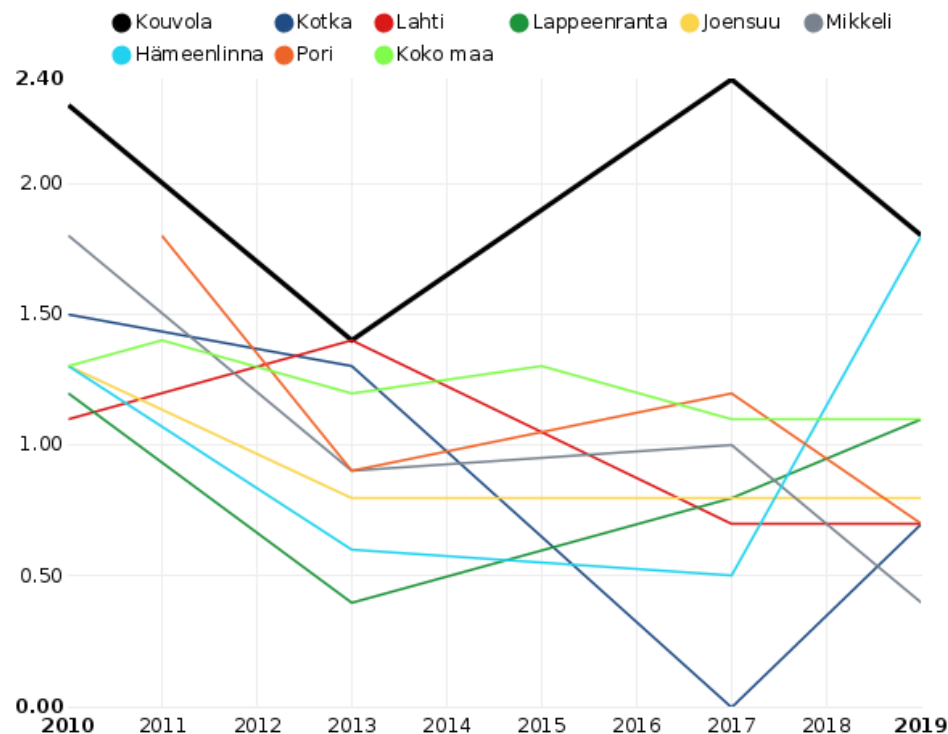
2019

Kotka	8.4
Hämeenlinna	8.4
Lahti	6.8
Koko maa	6.7
Pori	6.3
Mikkeli	5.8
Lappeenranta	4.6
Kouvola	4.5
Joensuu	4.4

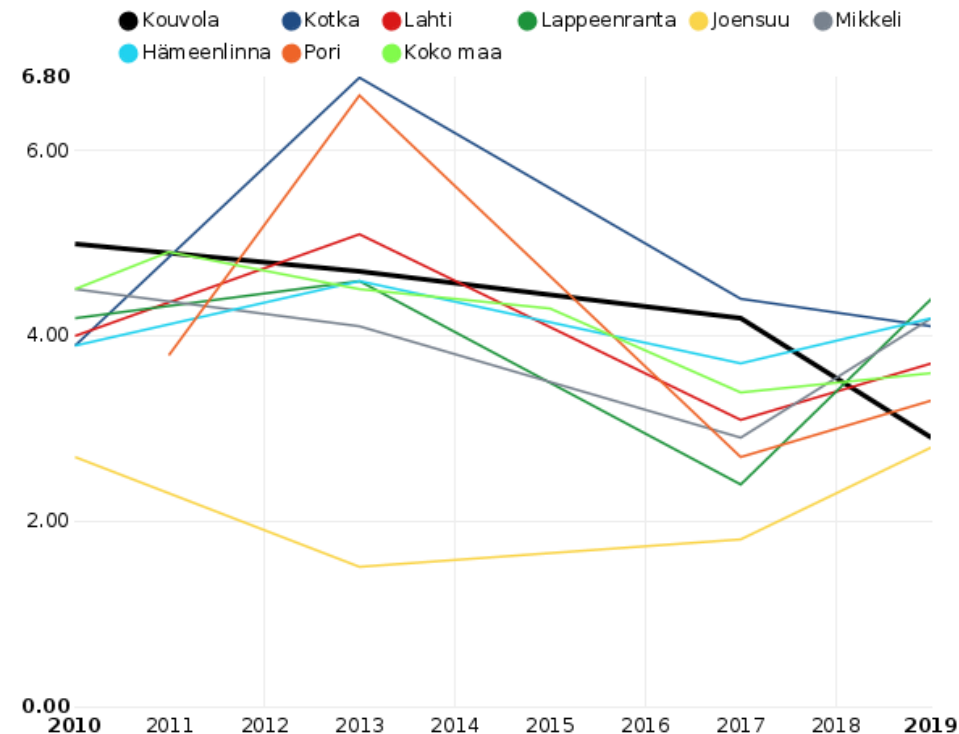
Nuoret ja
nuoret aikuiset

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, %

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

2019

Kouvola	1.8
Hämeenlinna	1.8
Lappeenranta	1.1
Koko maa	1.1
Joensuu	0.8
Kotka	0.7
Lahti	0.7
Pori	0.7
Mikkeli	0.4

Laskeva suuntaus näyttää vakaalta ammattioppilaitoksissa.
Lukioissakin suunta kääntynyt jälleen laskuun, vaikka
vertailukuntiin nähden kirittävää vielä on.

Lähde: Kouluterveyskysely 2019

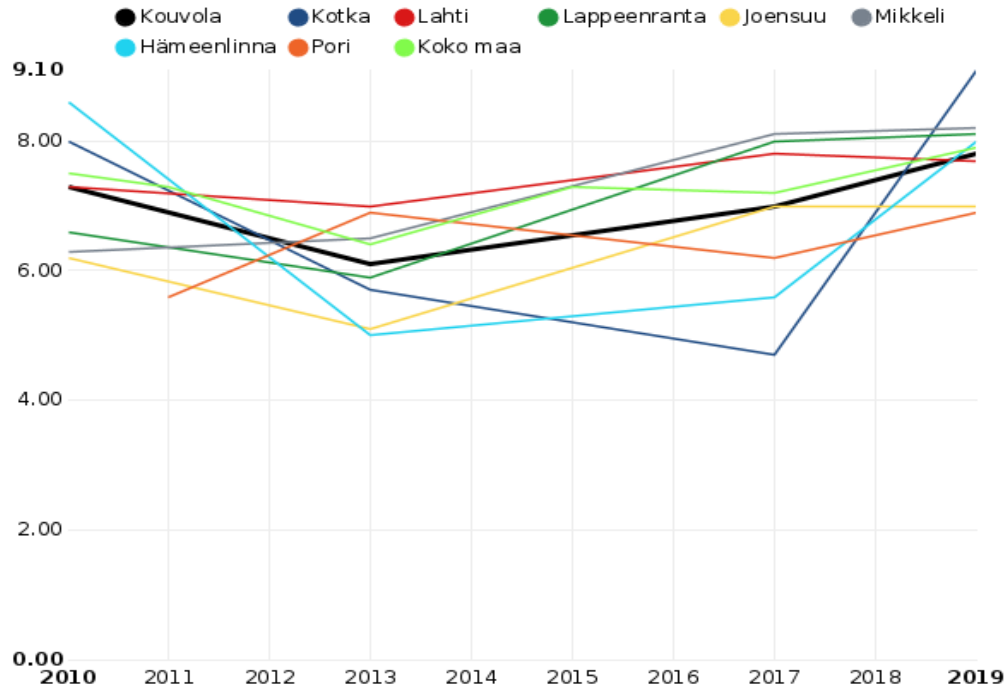
2019

Lappeenranta	4.4
Mikkeli	4.2
Hämeenlinna	4.2
Kotka	4.1
Lahti	3.7
Koko maa	3.6
Pori	3.3
Kouvola	2.9
Joensuu	2.8

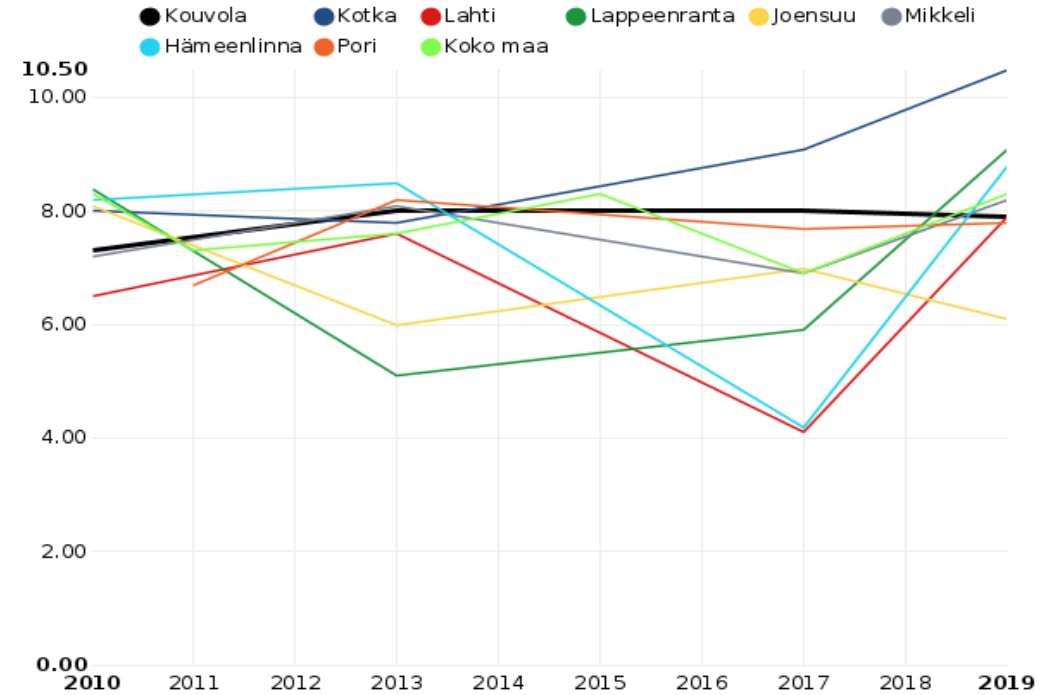
Nuoret ja nuoret aikuiset

Ei yhtään läheistä ystävää, %

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

2019

Kotka	9.1
Mikkeli	8.2
Lappeenranta	8.1
Hämeenlinna	8.0
Koko maa	7.9
Kouvola	7.8
Lahti	7.7
Joensuu	7.0
Pori	6.9

Lukiolaisten kohdalla osuus on lievästi kasvanut noudattaen samaa suuntaa kuin peruskoulun 8. -9. - luokkalaisilla. Tästä voi päätellä, että ne, jotka ovat peruskoulun loppuvaiheessa vailla läheistä ystävää, ovat samassa tilanteessa myös lukiossa. Ammattiopiston opiskelijoilla taas suunta on jopa hieman laskeva. Selitys saattaa olla se, että osa yksinäisiksi itsensä kokevista ei edes aloita opintoja tai keskeyttää ne jo alkuvaiheessa. Yksinäisyys on masennuksen ja syrjäytymisen suuri riskitekijä, joten sen torjumiseen tulee kiinnittää huomiota.

Lähde: Kouluterveyskysely 2019

2019

Kotka	10.5
Lappeenranta	9.1
Hämeenlinna	8.8
Koko maa	8.3
Mikkeli	8.2
Kouvola	7.9
Lahti	7.9
Pori	7.8
Joensuu	6.1

Nuorten elinoloraportti 2019 etsivän nuorisotyön asiakkaista

- Nuorisopalvelujen laatima raportti luo katsauksen etsivän nuorisotyön asiakkaisiin. Vuonna 2019 oli asiakkuudessa 200 iältään 16-29-vuotiasta nuorta.
- Näiden nuorten tilanteessa korostuvat psyykkisen terveyden haasteet joihin palvelujärjestelmä ei ole riittävän hyvin vastannut. Käynnit psykiatrian poliklinikalla ovat liian harvoin ja ahdistusoireiden vuoksi on vaikea lähteä kodin ulkopuolelle. Nuoret tarvitsevat käytännönläheistä apua. Kuntoutuspsykoterapiasta on ollut hyötyä, mutta sinne pääseminen kestää joskus hyvin pitkään. Hoitoon pääsyn tulisi yleensäkin olla nopeampaa.
- Nuoret kaipaavat matalan kynnyksen paikkoja, joissa kohdata muita nuoria. Näissä paikoissa tarvitaan myös turvallisia aikuisia, jotka ovat tukena harjoiteltaessa sosiaalisia taitoja. Olemassa olevat matalan kynnyksen paikat sijaitseva lähinnä kaupungin keskustan alueella, mutta niitä tarvittaisiin myös haja-asutusalueilla.
- Nuorten asumiseen liittyy esim. vuokratästejä joista saattaa olla seurauksena häättöjä. Usein muukin arjen hallinta on puutteellista ja päihteiden ongelmakäyttöä esiintyy. Päihdekuntoutuksen tilanne oli koko vuoden muutostilassa ja nuorissa se herätti kysymyksiä ja epäilyksiä.
- Etsivän nuorisotyön asiakkaat tarvitsevat hyvinvointinsa parantamiseksi moniammatillista verkostotyötä jossa keskeisiin ongelmiin vastataan nopeasti ja tuki on riittävän käytännönläheistä.

Nuorisovaltuuston kommentit

Kouvolan nuorisovaltuustolle esiteltiin Hyvinvointikertomuksen lasten ja nuorten indikaattoreita NuVa:n kokouksessa 5.3.2020

Nuorisovaltuusto nosti seuraavat asiat Hyvinvointikertomuksen vuosiraportin pohjalta tärkeimmiksi huomioitaviksi asioiksi:

- Nuorten mielenterveyden edistäminen sekä avun saaminen ajoissa mielialaan ja ahdistukseen liittyvissä ongelmissa
- Sosiaalisessa mediassa tapahtuvan kiusaamisen vähentäminen –kiusaaminen on muuttunut erilaiseksi kuin aiemmin ja siirtynyt paljolti someen
- Yksinäisyyden vähentäminen ja yksinäisyyteen johtaviin syihin vaikuttaminen

Nuoret korostivat ns. juurisyihin vaikuttamista ja toimenpiteiden kohdentamista niihin. Esim. päihteiden käytön katsottiin usein johtuvan joistakin edellä mainituista juurisyistä.

Nuorisovaltuusto on ottanut tänä vuonna omaksi tavoitteekseen yhteisöllisyyden edistämisen kouluissa mm yksinäisyyden vähentämiseksi.

- Toisen asteen koulutuspaikkoja on määrällisesti riittävästi, mutta tarjolla olevat paikat ja opiskelijan toiveet ja yksilöllinen tilanne eivät aina heti kohtaa. Viime vuonna perusopetuksen lisäopetukseen oli enemmän hakijoita kuin pystyttiin ottamaan. Peruskoulun päättävien kohdalla jatkuva haku ammattioppilaitoksiin on aito hakeutumisvaihtoehto joka mahdollistaa opiskelujen aloittamisen läpi kalenterivuoden. Ongelmana on edelleen koulutuksen keskeyttäminen etenkin ammatillisessa koulutuksessa. KSAO on lisännyt ohjauksen ammattilaisten määrää palkkaamalla uravalmentajia, mutta edelleen keskeyttämisten vähentämiseen tulee panostaa.
- Nuorten työttömyys jatkoi edelleen laskuaan. Suuntaus on sama kuin muissa vertailukunnissa. Kehitykseen on vaikuttanut yleinen talouden nousukausi, mutta myös panostus ennalta ehkäisevään työhön ja opintojen keskeyttämisen ehkäisyyn nuorten palveluissa.
- Positiivista kehitystä on tapahtunut nuorten kokemuksessa omasta terveydentilastaan, jossa Kouvolan tilanne on vertailukuntien paras. Myös tupakointi ja nuuskan käyttö ovat vähentyneet, samoin viikoittain koulukiusattujen osuus.
- Nuorten hyvinvointia heikentävinä tekijöinä nousevat esiin liian vähäinen liikunta ja mielenterveyden haasteet. Yksinäisyyden kokemukset lisäävät masennuksen riskiä. Varhaista tukea mielenterveyden ongelmiin ei ole ollut riittävästi saatavissa. Tämä tulee esiin etsivän nuorisotyön asiakkaiden kokemuksista. Myös nuorisovaltuusto on kiinnittänyt asiaan huomiota.

Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi 2019

Painopisteet 2017-2020:

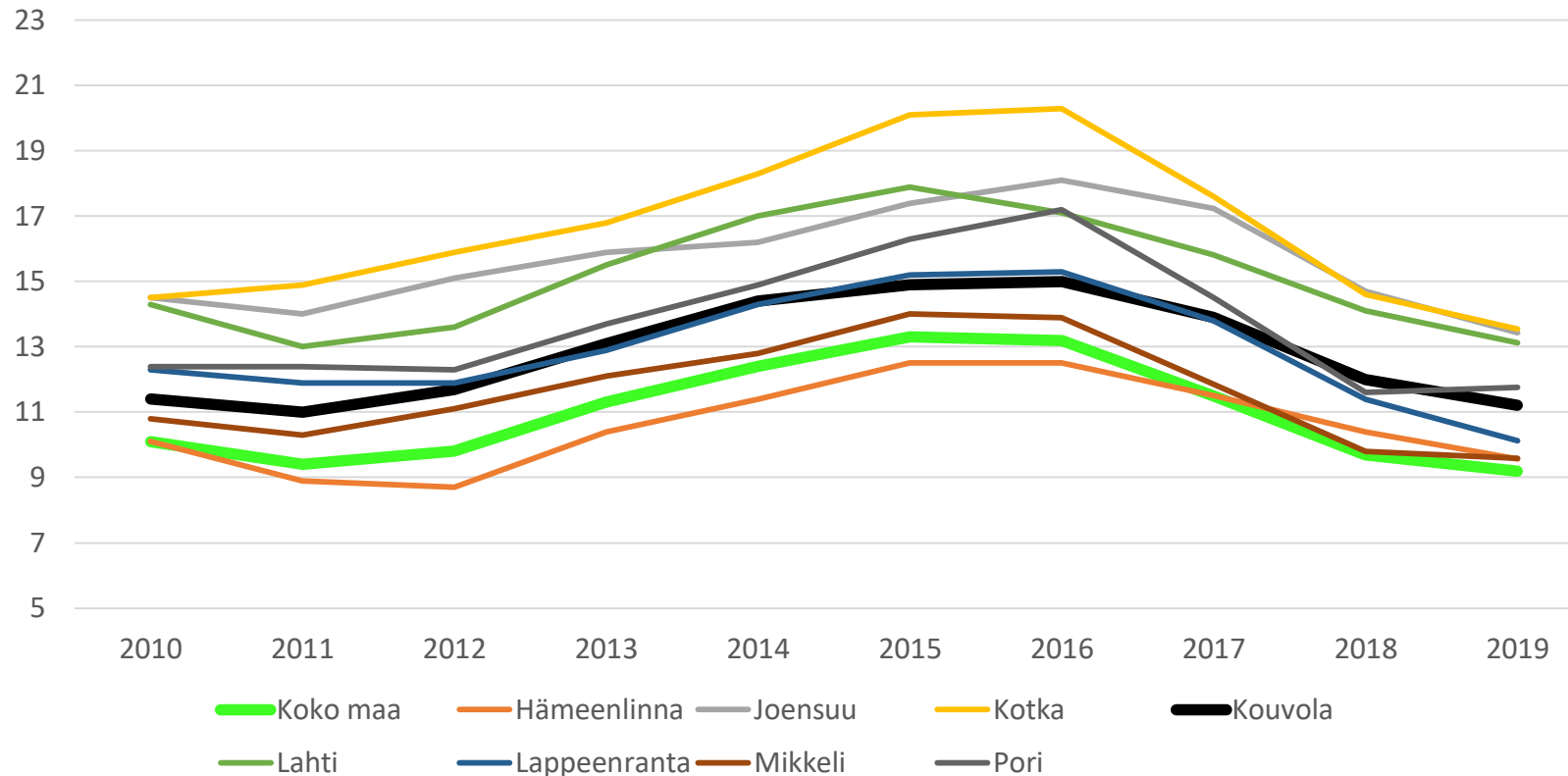
1. Ennaltaehkäisyyn panostaminen 2. Yhteisöllisyyden kehittäminen ja asiakkaan kuuleminen

- Koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle jäämistä on ehkäisty tehostamalla opintojen ohjausta nivelvaiheissa, esimerkkinä Saattaen vaihtaen-pilotti ja etsivän nuorisotyön toiminta. Ohjaamon yksilö- ja ryhmämuotoiset toiminnot tukevat oman opintopolun löytymistä ja työelämään pääsyä. Toimia tarvitaan edelleen, sillä koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus ei ole pienentynyt.
- Nuuskan käytön vastainen kampanja yhteistyössä urheiluseurojen kanssa on saanut julkisuutta ja näyttää vaikuttavan nuuskan käyttöä ehkäisevästi.
- Ohjaamon ryhmätoiminnot tarjoavat nuorille yhteisöllisyyttä ja vertaistukea. Perhekeskusalueiden verkostot ovat järjestäneet alueellisia tapahtumia lapsille ja nuorille. Alueverkostoissa on suora kontakti alueen nuoriin ja kuuleminen toteutuu. Nuorisotyö kouluilla ja vapaa-aikana tukee yhteisöllisyyttä. Nuorilla korostuu myös sosiaalinen media ja muu verkossa tapahtuva yhteydenpito. Sähköisten palvelujen tarjonta nuorille on monipuolista.

Työikäiset

Työttömyys

Työttömät, % työvoimasta

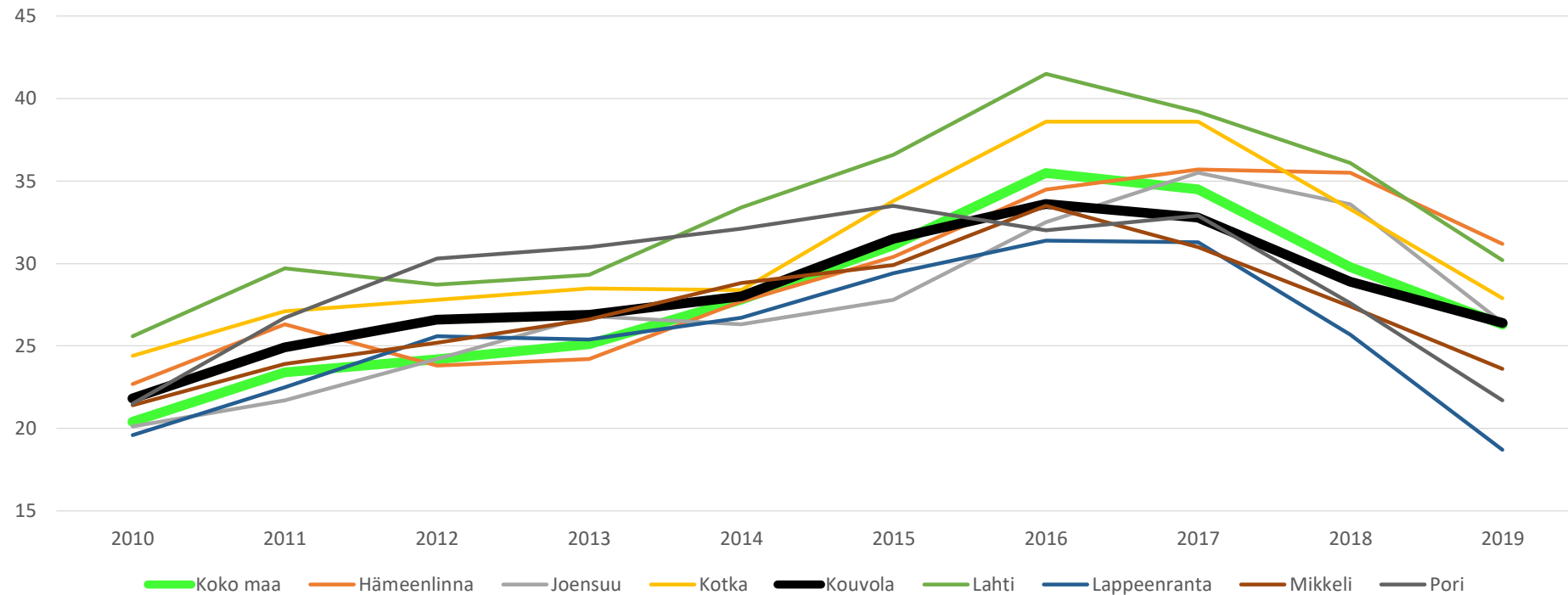

2019	
Koko maa	9,2
Hämeenlinna	9,6
Mikkeli	9,6
Lappeenranta	10,1
Kouvola	11,2
Pori	11,8
Lahti	13,1
Joensuu	13,4
Kotka	13,6

Työttömyys laski edelleen viime vuonna kaikissa vertailukunnissa lukuun ottamatta Poria, jossa oli pientä kasvua. Kouvolaan työttömyysaste oli vuonna 2018 12,0 % ja viime vuonna 11,2 %. Työttömien työnhakijoiden määrä laski joulukuussa edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta 3 % (-158 henkilöä) ollen 4 609 henkilöä. Myös vaikeasti työllistyvien määrä eli rakennetyöttömyys väheni viime vuonna 11 % (-338 henkilöä) ollen 2 732 henkilöä.

Pitkäaikaistyöttömyys

Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä

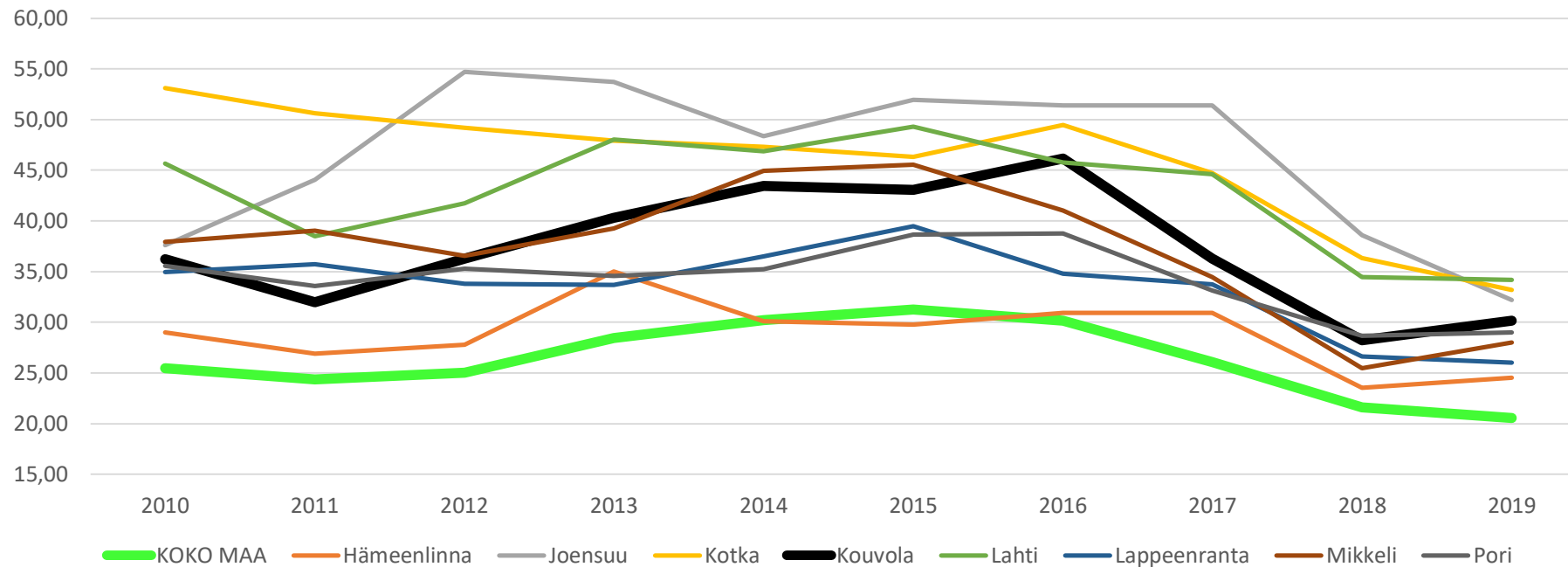
2019

Hämeenlinna	31,2
Lahti	30,2
Kotka	27,9
Kouvola	26,4
Joensuu	26,4
Koko maa	26,3
Mikkeli	23,6
Pori	21,7
Lappeenranta	18,7

Pitkäaikaistyöttömyys on vähentynyt koko maassa. Kouvolaissa pitkäaikaistyöttömyys laski viime vuonna 8,5 %. Kouvola kaupungin työllisyysyksikkö järjesti 127 tukityöllistämisyksikkoa. Kouvola-lisää myönnettiin 37 työttömän työllistämiseen yrityksiin. Lisäksi työllisyysyksikkö järjesti kesätyötä 211 henkilölle, ja kesätyöseteleitä myönnettiin 82.

Ulkomaalaisten työttömyys

Ulkomaisten työttömien työnhakijoiden %-osuus ulkomaalaisesta työvoimasta,
vuosikeskiarvo

2019

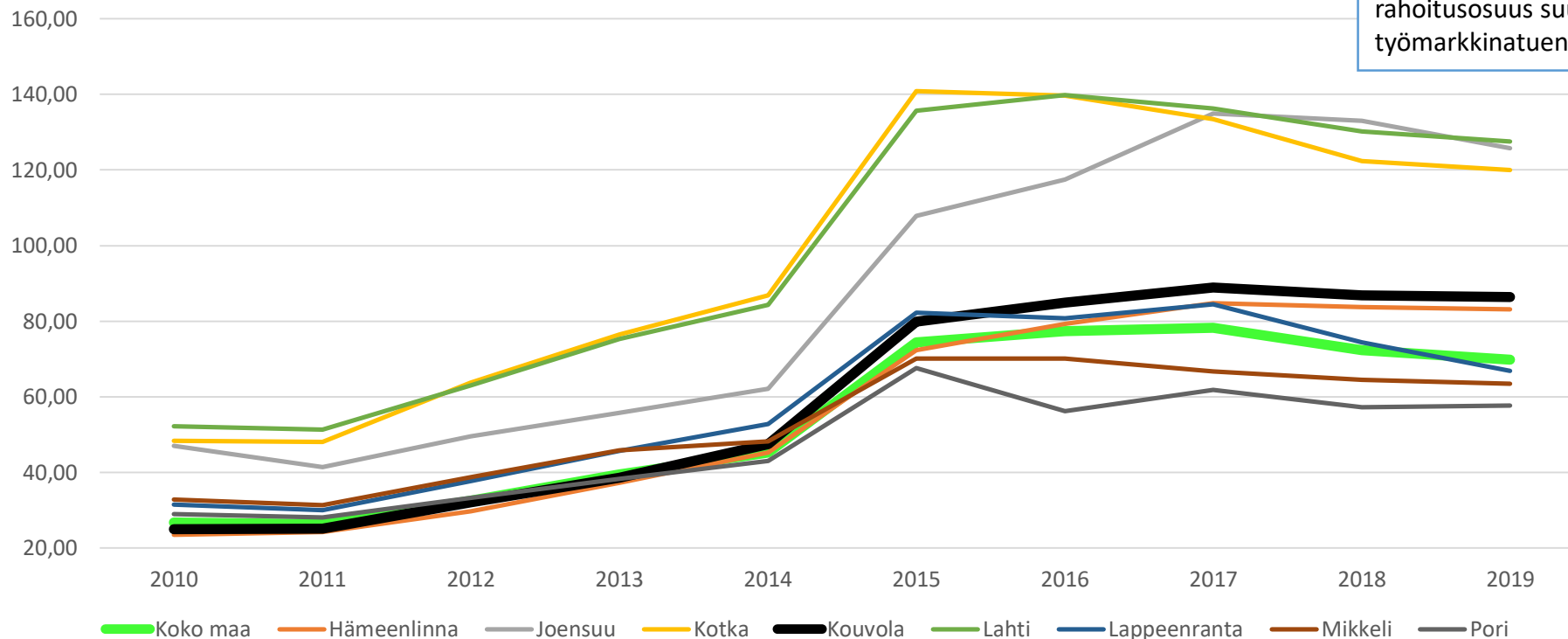
Lahti	34,2
Kotka	33,2
Joensuu	32,2
Kouvola	30,2
Pori	29,0
Mikkeli	28,0
Lappeenranta	26,0
Hämeenlinna	24,6
Koko maa	20,5

Ulkomaalaisten työttömyys on Kouvolaan lähtenyt hienoiseen nousuun.
Koko maan keskiarvo on laskenut vuoden 2019 aikana.

Työmarkkinatuen kuntaosuus

Kunnat rahoittavat osan työttömyyden perusteella maksetusta työmarkkinatuesta. Kunta maksaa työmarkkinatuesta sitä suuremman osan, mitä kauemmin henkilö on ollut työttömänä. Valtio rahoittaa työmarkkinatuen kokonaan sen maksuerän loppuun, jonka aikana henkilölle on maksettu työmarkkinatukea työttömyyden perusteella yhteensä 300 päivää. Sen jälkeen valtio ja työmarkkinatuen saajan kotikunta rahoittavat työttömyyden ajalta maksetun työmarkkinatuen puoliksi sen maksuerän loppuun, jonka aikana henkilölle on maksettu työmarkkinatukea 1 000 päivää. Sen jälkeen kotikunnan rahoitusosuus suurenee 70 %:iin. Kela laskuttaa maksamansa työmarkkinatuen kunnilta jälkikäteen.

Työmarkkinatuen kuntaosuus €/asukas

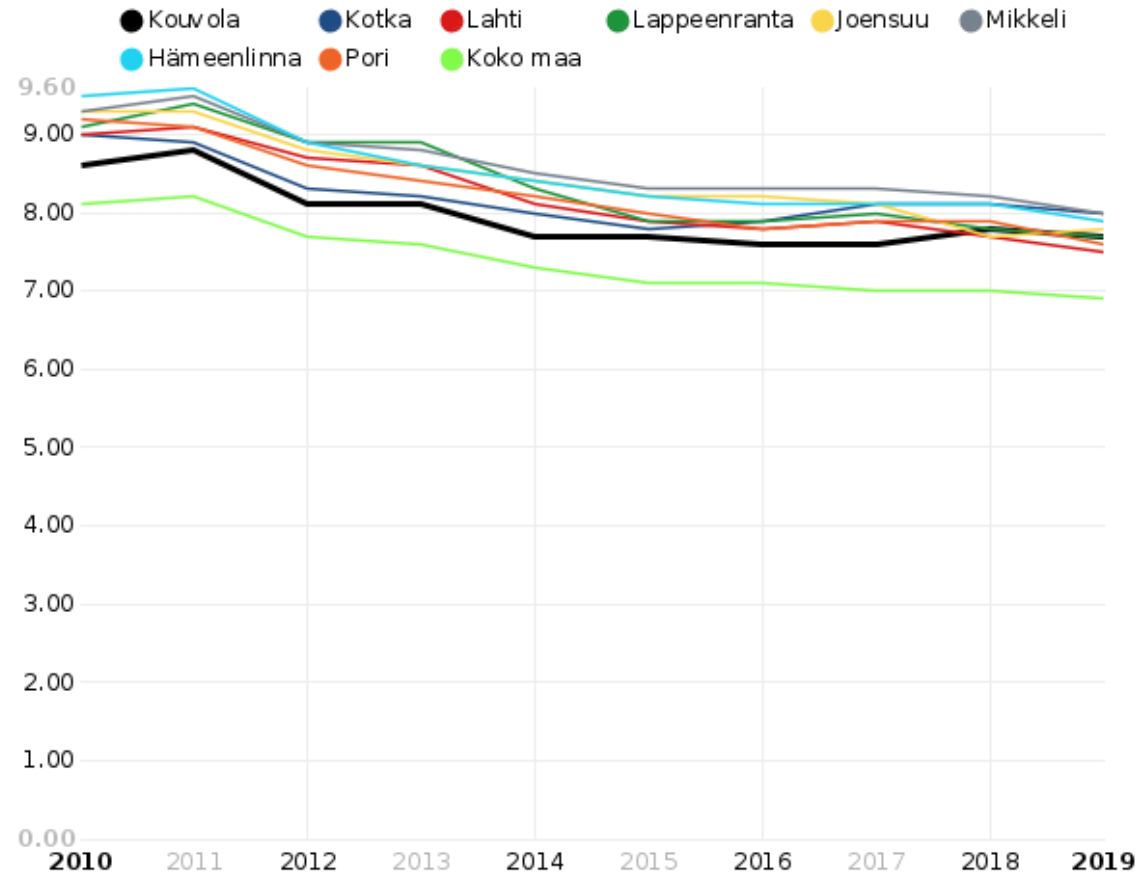
2019

Lahti	127,59
Joensuu	125,76
Kotka	119,95
Kouvola	86,36
Hämeenlinna	83,18
Koko maa	69,89
Lappeenranta	66,79
Mikkeli	63,43
Pori	57,70

Kuntaosuuden toimenpiteistä vastaa pääosin Kymsote (kuntouttava työtoiminta, terveydentilan selvittelyt). Kuntaosuuksien vähäiseksi jäänyt muutos työllisyystilanteen paranemisesta huolimatta kertoo, että kyse on rakenteellisesta ongelmasta, johon vaikuttaminen ei ole helppoa.

Työikäiset

Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa

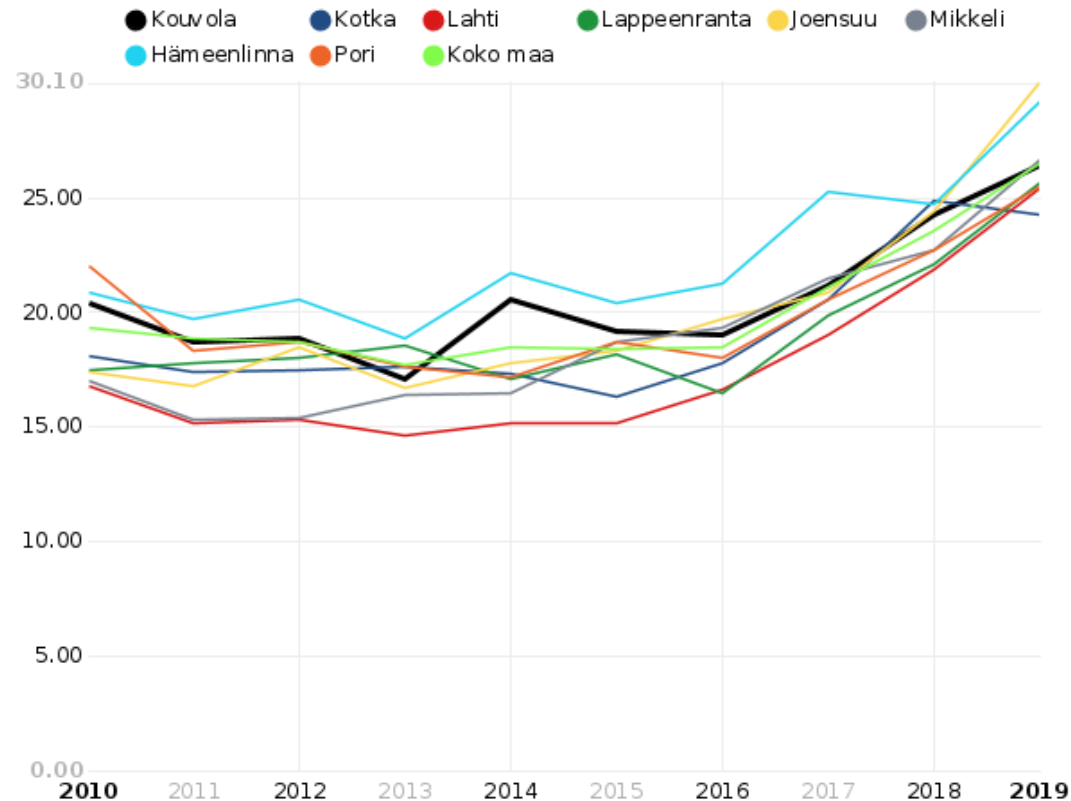
2019	
Kotka	8.0
Mikkeli	8.0
Hämeenlinna	7.9
Joensuu	7.8
Kouvola	7.7
Lappeenranta	7.7
Pori	7.6
Lahti	7.5
Koko maa	6.9

Alkoholijuomien kulutustilasto perustuu alkoholijuomien myynti- ja toimitustietoihin. Alkoholijuomien myynti käsittää kunnan alueella Alkon myymälöistä myydyt ja kunnan alueella sijaitseviin elintarvikeliikkeisiin, kioskeihin, huoltoasemille ja anniskeluravintoloille toimitetut alkoholijuomat eli tiedot kuvaavat kunnan alueella tehtyä kauppaa, eivätkä pelkästään kuntalaisten omia ostoja (THL 2019).

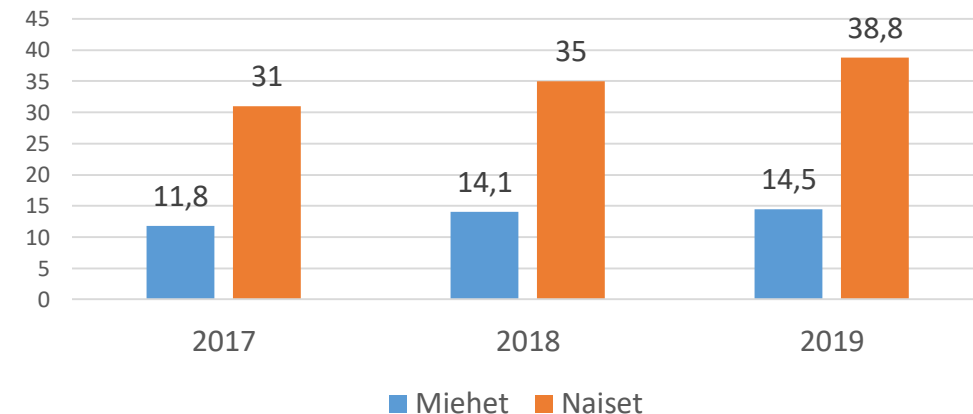
Indikaattorin kehitys ei ole Kouvolan osalta suuresti vaihdellut viime vuosien aikana.

Työikäiset

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä

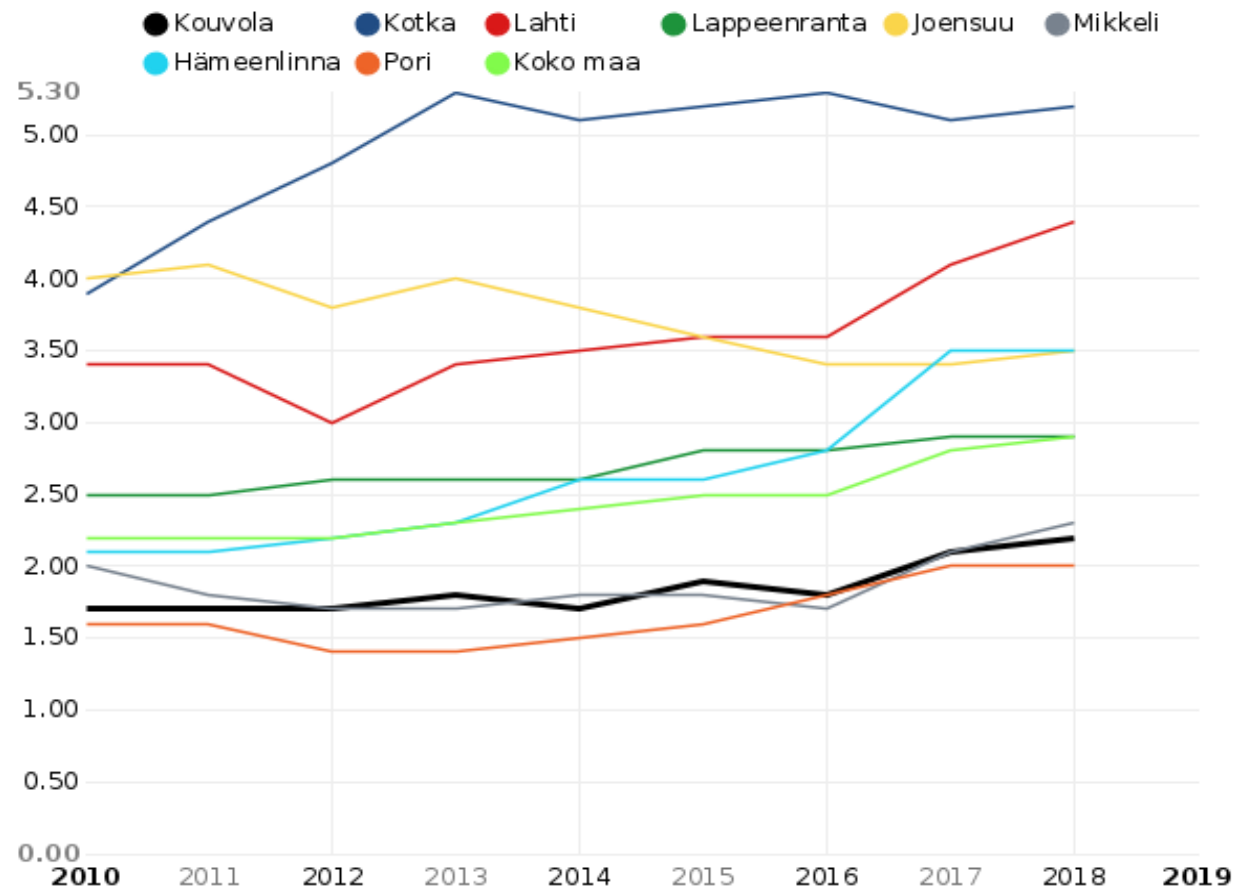

2019	
Joensuu	30.1
Hämeenlinna	29.2
Mikkeli	26.7
Koko maa	26.5
Kouvola	26.4
Lappeenranta	25.7
Pori	25.5
Lahti	25.4
Kotka	24.3

Vaikka väestön fyysinen terveys ja elinajanodote ovat parantuneet, ei mielenterveydessä vastaavaa suotuisaa kehitystä ole tapahtunut. Mielenterveyden häiriöt ovat suuria kansanterveydellisiä haasteita. Kehityssuunta näkyy myös Kouvolassa mm sairauspoissaoloina. Erot sukupuolten välillä ovat huomattavat. Kunnilla ja kansalaisjärjestöillä on merkittävä rooli mielenterveyttä edistävässä työssä. Mielenterveyden edistämistä ovat esimerkiksi lasten terveen kasvun ja kehityksen tukeminen varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja perhepoliittisin keinoin, työelämään pääsyn ja työhyvinvoinnin tukeminen, liikunnan, virkistys-, harrastus-, kulttuuri- ja sosiaalisen toiminnan mahdollisuudet sekä ympäristön turvallisuus (STM 2020).

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

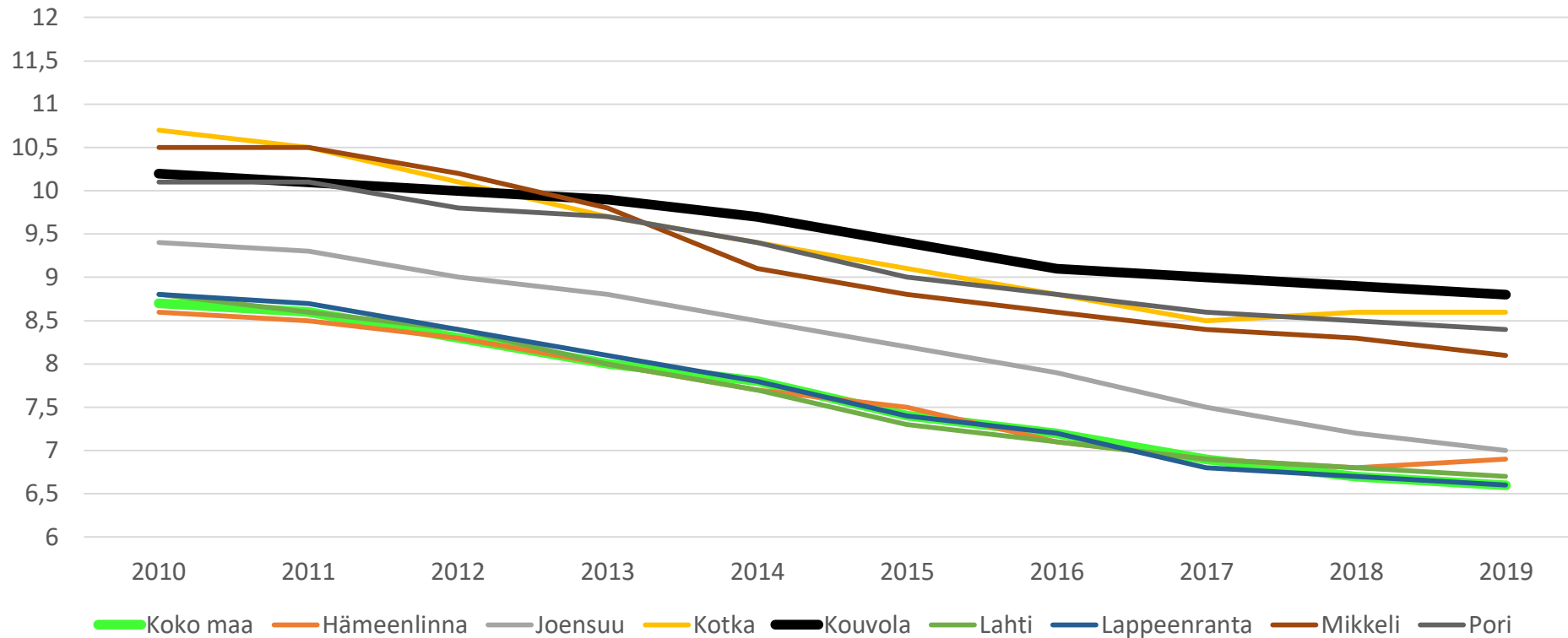

2018		
Kotka		5.2
Lahti		4.4
Joensuu		3.5
Hämeenlinna		3.5
Lappeenranta		2.9
Koko maa		2.9
Mikkeli		2.3
Kouvola		2.2
Pori		2.0
2019		
Kouvola		1.6

Toimeentulotuen pitkäaikaisasiakkaissa ovat mukana ne 25 - 64-vuotiaat asiakkaat, jotka ovat toimeentulotukirekisterin mukaan saaneet kalenterivuoden aikana toimeentulotukea vähintään kymmenenä kuukautena. Heidän lukumääränsä on suhteutettu 25 - 64-vuotiaiden lukumäärään vuoden lopussa. Tiedot toimeentulotukirekisteriä varten saadaan kuntien sosiaalitoimelta. Toimeentulotuen pitkäaikaisasiakkaiden osuus väestöstä mittaa paremmin todellista köyhyyttä kuin kaikkien toimeentulotukiasiakkaiden osuus väestöstä (THL 2019).

Työikäiset

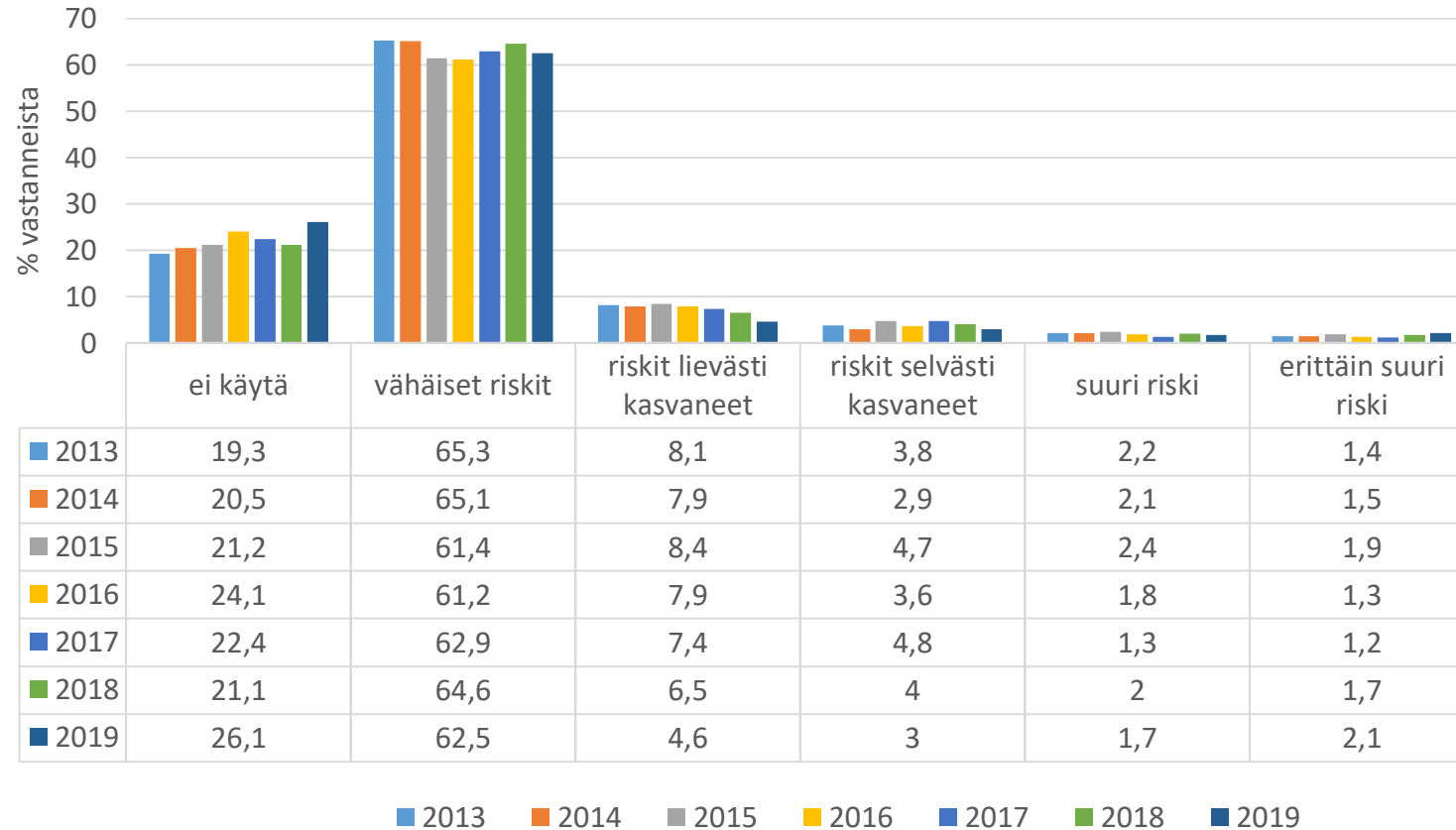
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

2019	
Kouvola	8,8
Kotka	8,6
Pori	8,4
Mikkeli	8,1
Joensuu	7,0
Lappeenranta	6,6
Lahti	6,7
Hämeenlinna	6,9
Koko Suomi	6,6

Työkyvyttömyyseläkkeen saaminen ilmaisee pitkäaikaista tai pysyvää työkyvyttömyyttä. Yleisimmät sairausryhmät sen taustalla ovat mielenterveyden häiriöt ja tuki- ja liikuntaelinten sairaudet, yksittäisistä sairauksista depressio ja selkäsairaudet. Työkyvyttömyys ilmentää vain osin sairastavuutta, sillä eläkkeelle hakeutumiseen vaikuttaa myös mm. henkilön taloudellinen tilanne ja työttömyys (THL 2019). Vaikka indikaattorin suunta on Kouvolaossa ollut viime vuosina lievästi laskeva, on %-osuus silti ollut vuodesta 2013 lähtien vertailukunnista korkein.

AUDIT, alkoholinkäyttömittari Kouvola 18-64 –vuotiaat, % vastanneista

Vastanneita
 2013: 2373
 2014: 2272
 2015: 2719
 2016: 2606
 2017: 2841
 2018: 2348
 2019: 3270

Tilastoitujen Audit-kyselyiden perusteella työikäisen väestön alkoholinkäyttö on pysytellyt kokonaisuutena jokseenkin samalla tasolla viime vuosien aikana. Suurin osa vastaajista on kohtuukäyttäjiä, joiden alkoholinkäytön riskit ovat vähäisiä. Heidän määränsä on kuitenkin vähentynyt edellisestä vuodesta. Vuonna 2019 kasvua nähdään sekä niiden käyttäjien määrässä, jotka eivät käytä alkoholia lainkaan että niiden määrässä, joilla riskit ovat erittäin suuret. Vuonna 2019 Audit-kyselyitä on tilastoitu selvästi enemmän kuin vuonna 2018. Tämä voi johtua osaltaan siitä, että asia nostettiin esille kaupungin ja Kymsoten välisissä keskusteluissa: Audit-testit ovat tärkeitä alkoholinkäytön puheeksi otossa, haittojen ehkäisyssä ja hoitoon ohjauksessa.

- Työllisyystilanne on pysynyt vuoden 2019 aikana myönteisenä. Työttömyysaste oli vuoden lopussa 11,2 %. Myös pitkäaikaistyöttömien osuus on laskenut.
- Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden määrä on ollut kasvussa yhtäjaksoisesti vuodesta 2016, erityisesti naisten määrä on huolestuttava.
- Työttömyyden hoidon resurssien siirtyminen valtaosaltaan Kymsotelle on vaikuttanut työllisyyden hoidon toimintatapoihin
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja hyvinvointierojen kaventamisen näkökulmasta tulee kehittää entisestään toimintamalleja, sekä vahvistaa kaupunki- ja maakuntatasolla yhteistyötä Te-toimiston, Kymsoten työllisyyden palveluiden ja kuntien vastuutyöntekijöiden kesken
- Vaikka työllisyys on kehittynyt positiivisesti, Kouvolassa työttömien osuus työvoimasta on vertailukuntien keskitasoa ja selvästi koko maan keskiarvoa korkeampi. Kaupunki tarvitsee lisää elinvoimaa ja työpaikkoja, mikä lisää asukkaiden hyvinvointia.
- Työikäisten mielenterveyden edistämiseen ja haitallisen päihteiden käytön ehkäisemiseen on edelleen kehitettävä sekä ennaltaehkäiseviä että varhaisen tuen malleja yhteistyössä Kymsoten ja kolmannen sektorin kanssa. Myös puheeksioton toimintamallia tulee edelleen vahvistaa kaikissa sosiaali- ja terveystalvelujen kontakteissa.

Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi 2019

Painopiste 2017-2020:

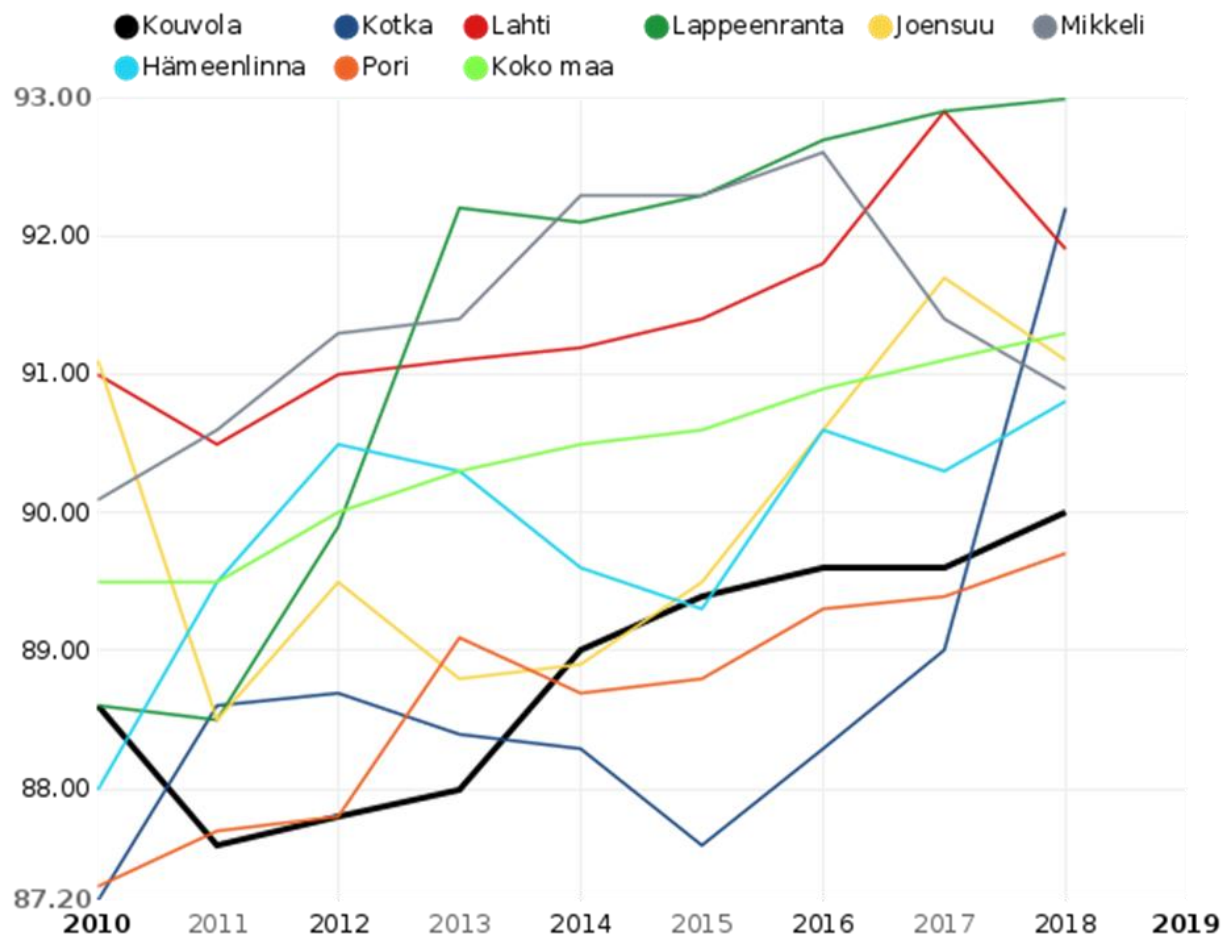
- 1. Ennaltaehkäisyyn panostaminen**
- 2. Yhteisöllisyyden kehittäminen ja asiakkaan kuuleminen**

- Virtakortti –kokeilua jatkettiin vuonna 2019. Kortti on tarkoitettu täydentävää toimeentulotukea ja takuueläkettä saaville kouvolaalaisille. Kortin piirissä olevilla on mahdollisuus osallistua monenlaisiin kulttuuri- ja liikuntapalveluihin.
- Ehkäisevään päihde- ja mielenterveystyöhön panostusta lisättiin, kun kokopäiväinen EPMT-koordinaattori aloitti 1.1.2019. Ehkäisevän päihdetyön työryhmää laajennettiin ja toimintaa tehostettiin. Uusi ehkäisevän mielenterveystyön monialainen työryhmä perustettiin.
- Terveys- ja hyvinvointipiste Virtaamon toiminta laajentui v. 2019, kun toiminta jatkui Kymsoten ja kaupungin yhteistyönä entistä suuremmissa tiloissa. Myös aukioloaika kasvoi. Virtaamo tarjoaa terveys- ja liikuntaneuvontaa kaikille ikäryhmille oman hyvinvoinnin vahvistamiseksi.
- Kouvolassa yhdistyksillä on entistä suurempi rooli matalan kynnyksen palvelujen tuottajina. Yhdistysten kanssa on toteutettu useita yhteisiä tapahtumia kuntalaisille. Tällä strategisella tavoitteella pyritään saamaan siirtymää kevyisiin ylläpitäviin palveluihin.
- Aluetoimikunnat keräsivät alueillaan asukkaiden ideoita ja toteuttavat yhteisöllisiä kehittämishankkeita. Näihin osallistui viime vuonna satoja kuntalaisia.
- Kirjastot ovat panostaneet vahvasti yhteisöllisyyteen, ja kirjaston käyttö yhteisöllisenä tilana on lisääntynyt. Omatoimikirjastot tarjoavat asiakkaille uudella tavalla kirjastopalvelut käyttöön. Yhteisöjen kanssa tehtävä yhteistyö on lisääntynyt myös kansalaisopistossa, kulttuurikasvatuspalveluissa ja museossa.
- Porukkatalo kokoaa yhteen yhteisöjä ja järjestöjä. Samassa tilassa toimivat myös kaupungin yhteisöpalvelut.

Ikäihmiset

Ikäihmiset

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

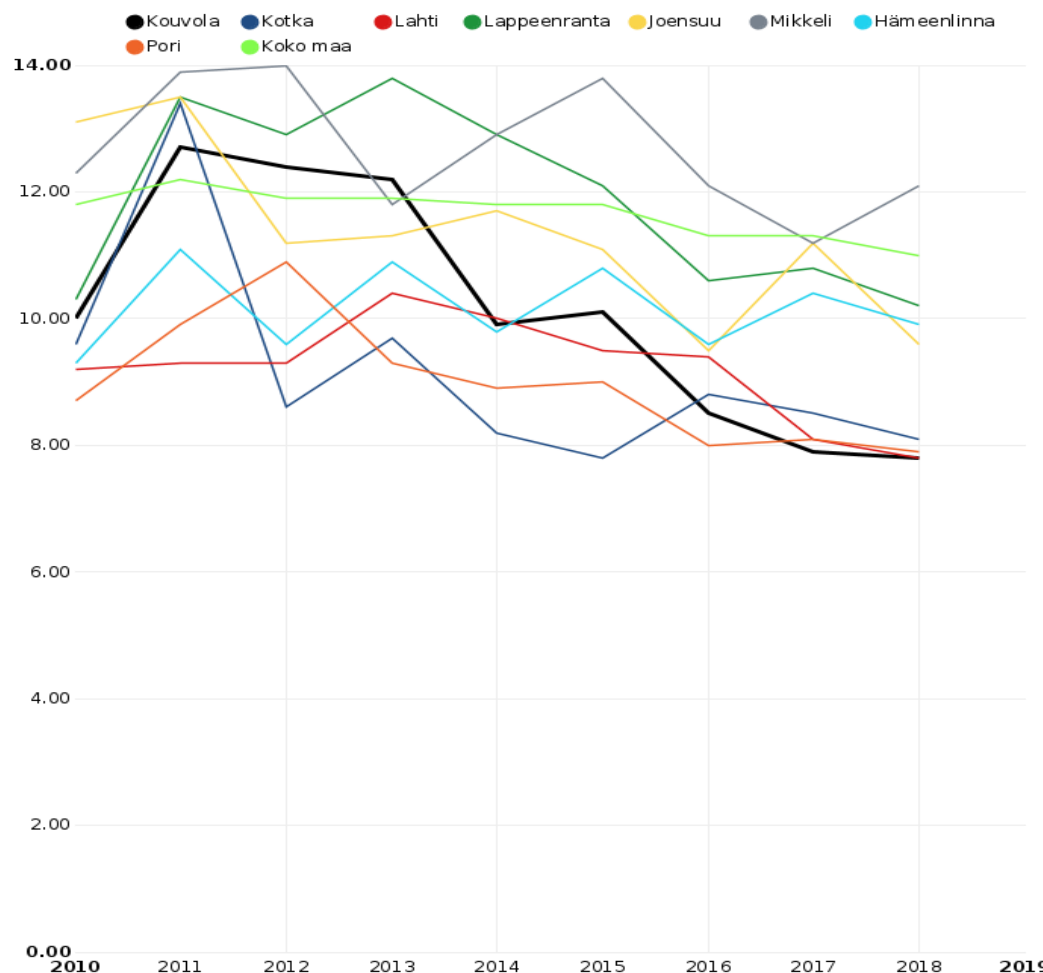

2018		
Lappeenranta		93.0
Kotka		92.2
Lahti		91.9
Koko maa		91.3
Joensuu		91.1
Mikkeli		90.9
Hämeenlinna		90.8
Kouvola		90.0
Pori		89.7
2019		
Kouvola		90,4

Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus on hieman noussut edelliseen vuoteen verrattuna. Palvelurakennemuutoksen tavoitteiden mukaisesti palveluiden painopisteen siirtämistä raskaammasta palvelusta kevyempään palveluun jatkettiin. Ympäri vuorokautisten asumispalvelupaikkojen määrä väheni. Edelleen tulee vahvistaa hoito- ja palveluketjujen sujuvuutta eri yhteistyötahojen kanssa.

Ikäihmiset

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

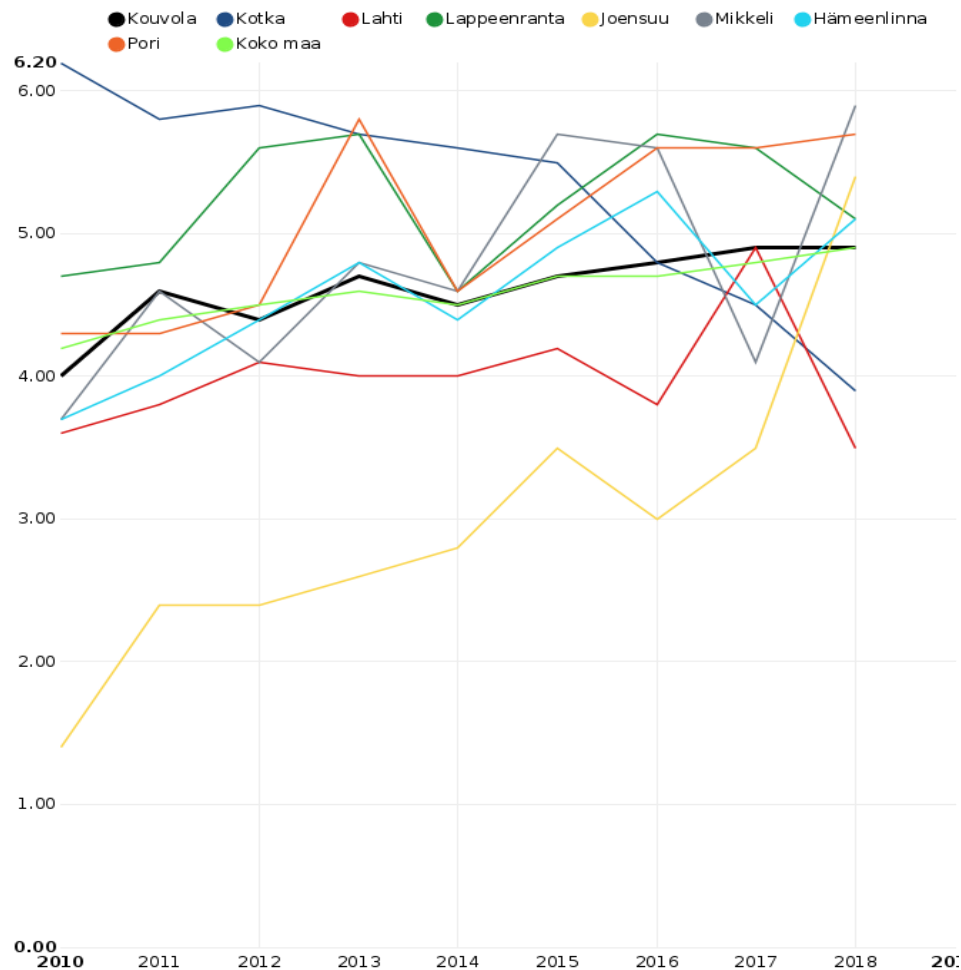

2018		
Mikkeli		12.1
Koko maa		11.0
Lappeenranta		10.2
Hämeenlinna		9.9
Joensuu		9.6
Kotka		8.1
Pori		7.9
Lahti		7.8
Kouvola		7.8
2019		
Kouvola		8.2

Säännöllisten kotihoidon asiakkaiden määrä on edelliseen vuoteen verrattuna kasvanut. Myös asiakkaiden hoidontarve on lisääntynyt. Säännöllisen kotihoidon asiakkaista 83,79% oli vuonna 2019 RAI-arviointi järjestelmän Maple luokissa 3-5 eli heidän hoidon tarpeensa oli kohtalainen, suuri tai erittäin suuri. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 82,4%. Kotihoidon palveluiden piiriin pääsi jonottamatta.

Ikäihmiset

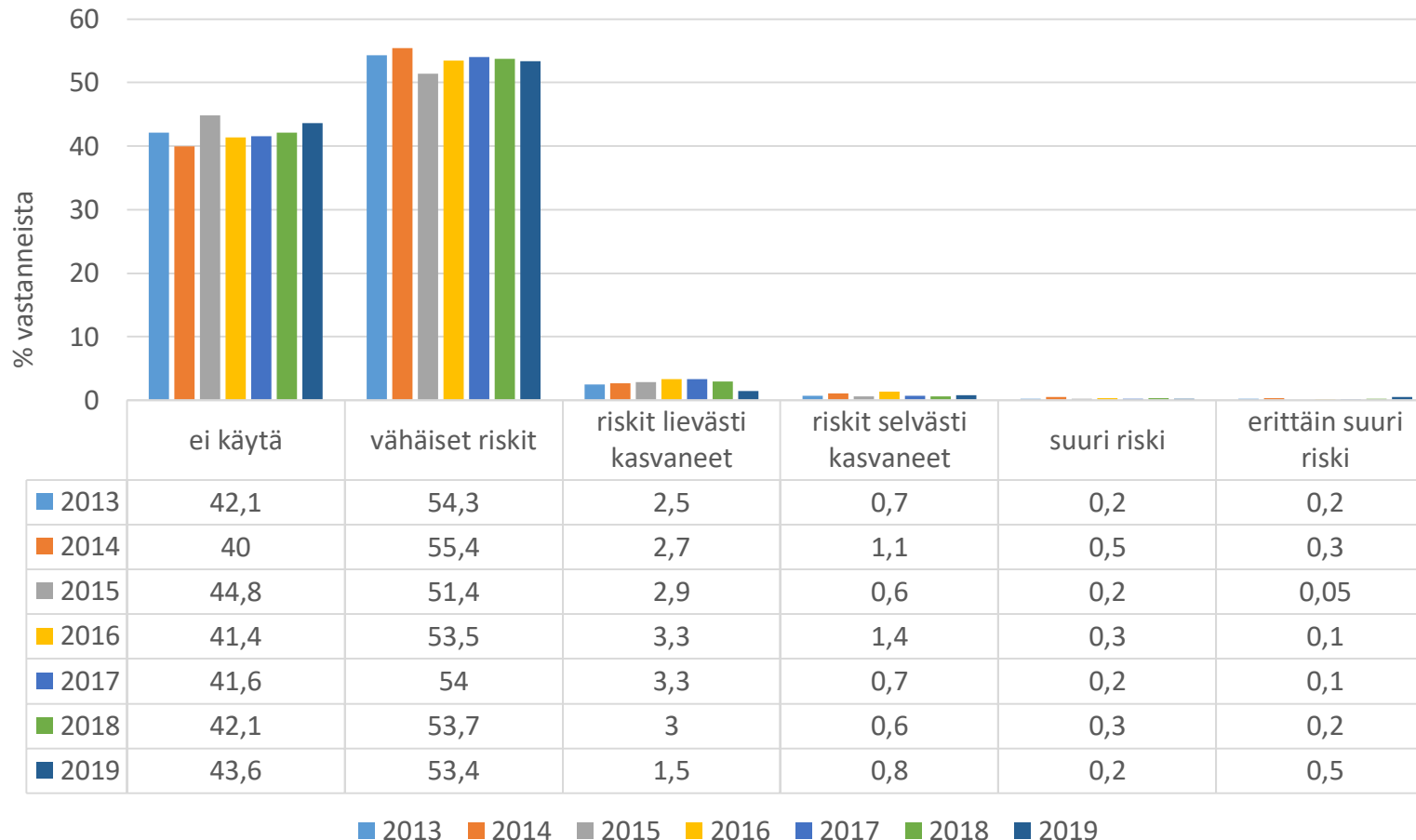
Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä

2018	
Mikkeli	5.9
Pori	5.7
Joensuu	5.4
Lappeenranta	5.1
Hämeenlinna	5.1
Kouvola	4.9
Koko maa	4.9
Kotka	3.9
Lahti	3.5
2019	
Kouvola	4,7

Omaishoidon peittävyys on hieman laskenut edelliseen vuoteen verrattuna. Myös uusien hakemusten määrä on laskenut. Omaishoidon tuen toimintamalleja tulee edelleen vahvistaa huomioiden omaishoitoperheiden erilaiset tilanteet. Omaishoitajan lakisääteisten vapaiden pitämistä ja erilaisia hoidettavan hoitovaihtoehtoja tulee vahvistaa.

AUDIT, alkoholinkäyttömittari Kouvola 65 –vuotta täyttäneet, % vastanneista

Vastanneita

2013: 1583

2014: 1813

2015: 2081

2016: 2181

2017: 1969

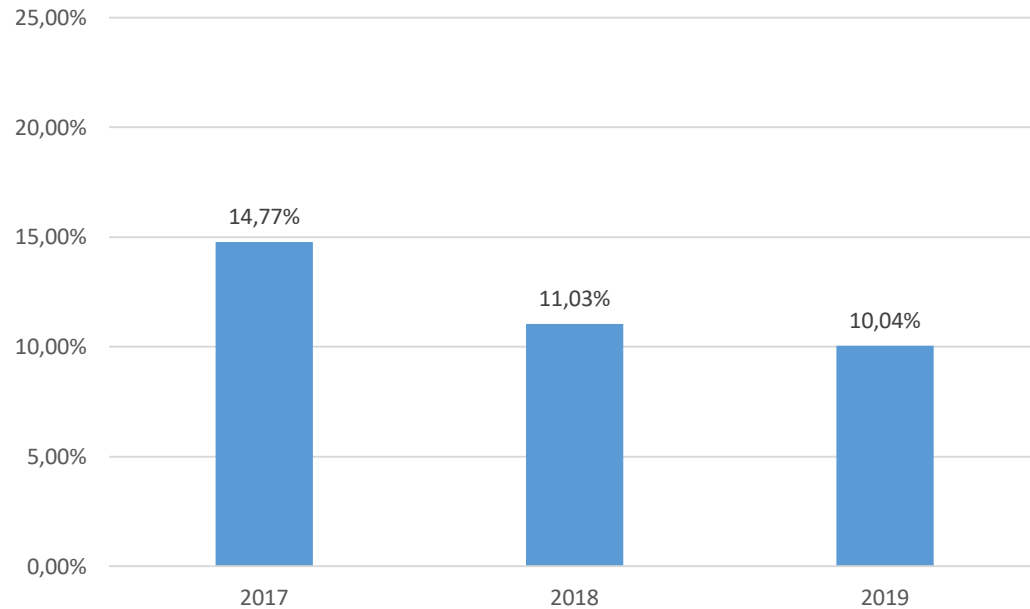
2018: 2131

2019: 2049

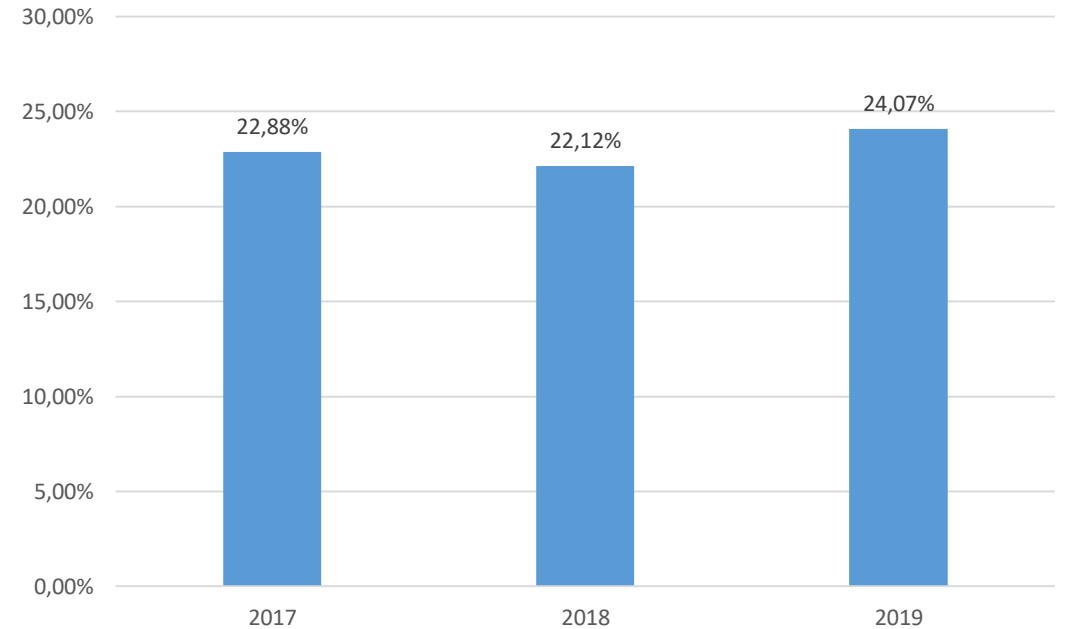
Alkoholin käytön arkipäiväistyminen näkyy ihmisten palveluissa. Havaittavissa on niiden henkilöiden määrän kasvu, joilla Audit-testin tuloksena on selvästi tai erittäin suuresti kohonnut päihdehaittariski. Nämä tekijä kuvaavat osaltaan ikäihmisten lisääntyntä alkoholin käyttöä. Toisaalta, myös niiden henkilöiden määrä jotka eivät käytä alkoholia on kasvanut. Ennaltaehkäisevään työhön tulee panostaa myös päihderiskien alentamisen osalta.

Yksinäisyys (kotihoito, hoiva-asuminen) RAI-ohjelma

Yksinäisyyden tunnetta kokevat hoiva-asumisen asiakkaat (% asiakkaista)

Yksinäisyyden tunnetta kokevat kotihoidon asiakkaat (% asiakkaista)

Kotihoidossa ja hoiva-asumisessa arvioidaan Rai arviointijärjestelmän avulla asiakkaan kokemusta yksinäisyydestä. Tämän arvioinnin perusteella kotihoidossa 24,07% säännöllisen kotihoidon asiakkaista kokee yksinäisyyden tunnetta. Yksinäisyyttä kokevien määrä on edelliseen vuoteen verrattuna kasvanut. Hoiva-asumisessa 10,04% asiakkaista kokee yksinäisyyden tunnetta, eli määrä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna. Yhteisöllisyyttä ja asiakkaiden osallisuutta tukevia toimintamalleja tulee edelleen vahvistaa. Erityisesti säännöllisen kotihoidon asiakkaille tulee kehittää toimintamalleja, joilla heidän yksinäisyyden tunnettaan voidaan vähentää.

- Ikääntyneiden palvelut siirtyivät vuoden 2019 alusta käynnistyneen Kymenlaakson kuntien perustaman kuntayhtymän Kymsote vastuulle. Ikääntyneiden palvelut kuuluvat kuntayhtymän koti-, asumis- ja hoivapalveluiden palvelukokonaisuuteen.
- Isosta muutoksesta johtuen vuonna 2019 toiminnassa korostui yhtenäisten toimintamallien kehittäminen ja selkeyttäminen. Ikäihmisten ja terveydenhuollon palvelujen välinen yhteistyö tiivistyi. Erityisesti palveluiden välisten nivelkohtien sujumiseksi kehitettiin toimintamalleja. Toimintamallien kehittämisessä huomioitiin palvelurakennemuutokseen liittyen ennaltaehkäisevien sekä kotiin annettavien palveluiden ensisijaisuus sekä palveluiden tarkoituksenmukainen kohdentuminen.
- Ikääntyneiden hyvinvoinnin kannalta keskeistä on oikea-aikainen ja tarpeeseen vastaava tuki. Asiakas- ja palveluohjauksessa toimii keskitetty ohjaus- ja neuvontapalvelu (Ikäopastin), jossa käyttöön otettiin koko Kymenlaakson alueella yhteinen numero sekä sähköinen ajanvaraus. Rai arviointijärjestelmän käyttöä on edelleen vahvistettu.
- Kotihoidon ja hoiva-asumisen asiakkaiden yksinäisyyden tunteeseen pyritään vaikuttamaan hoito- ja palvelusuunnitelman kautta. Suunnitelmaa laadittaessa kartoitetaan asiakkaan sosiaalinen verkosto; esim. omaiset/läheiset, kolmannen sektorin toiminta, tukipalvelut. Jokaisen asiakkaan kohdalla pohditaan hänelle parhaat ratkaisut yksinäisyyden tunteen vähentämiseksi. Erityisesti kotihoidon osalta tulee toimintamalleja yksinäisyyden kokemisen vähentämiseksi vahvistaa.
- Kouvolassa kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden määrä on hieman kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna. Säännöllisen kotihoidon asiakkaiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Myös asiakkaiden hoidon tarve lisääntyi. Kotihoidon palveluiden piiriin pääsi jonottamatta. Ikäihmisten kotona asumista tukevia toimintamalleja on vahvistettu. Keskeistä on sujuvien ja saumattomien palvelu- ja hoitoprosessien edelleen kehittäminen yhteistyössä asiakkaan hoitoon ja palveluiden järjestämiseen osallistuvien tahojen kanssa.

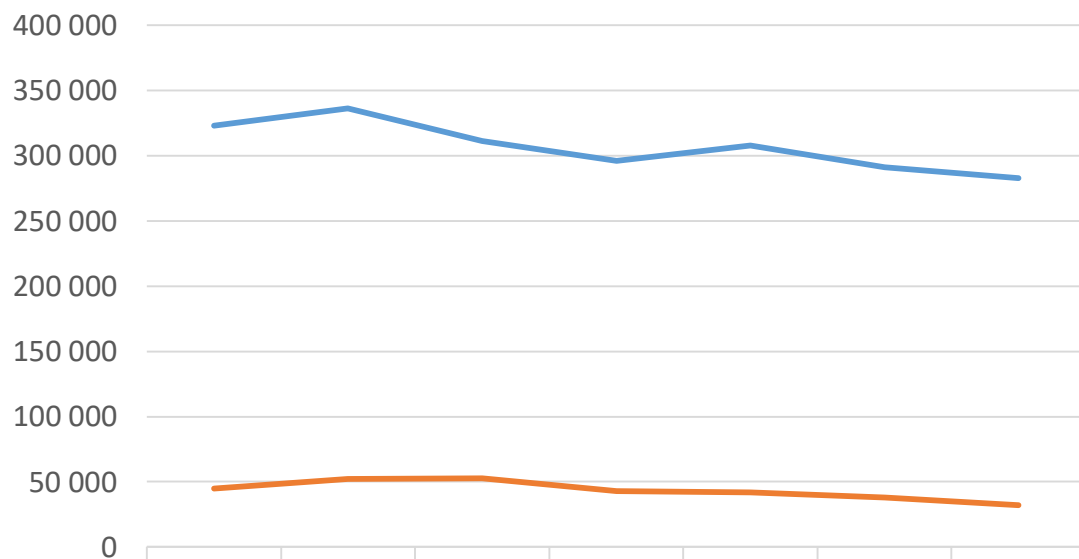
Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi 2019

- Koti-, asumis- ja hoivapalveluiden kehittämiskohteena on palvelurakenteen keventäminen vahvistaen ennaltaehkäiseviä ja kotiin annettavia palveluita sekä kehittämällä kevyempää asumista. Palveluiden tarkoituksenmukaisen kohdentumisen vahvistaminen.
- Ennakointi ja ennaltaehkäisy näkökulma sekä varhainen tuki korostuvat kaikissa palvelu- ja hoitoprosessien vaiheissa. Varhaisella tuella voidaan ylläpitää ikäihmisten toimintakykyä ja siirtää tai kokonaan välttää raskaampien hoitomuotojen tarve.
- Asiakas- ja palveluohjausyksikön sisäistä organisoitumista tehostettiin vastaamaan paremmin asiakastarpeeseen.
- Kotikuntoutuksen toimintamallia vahvistettiin. Asiakkaiden omatoimisuuden ja toimintakyvyn ylläpitämisen toimintamalleja toteutettiin niin kotihoidossa, varhaisen tuen palveluissa kuin asumispalveluissa.
- Kotiutuksen toimintamallia kehitettiin yhteistyössä terveydenhuollon kanssa (Suorakotiutus-toimintamalli).
- Kotihoidon toimintamalleja kehitettiin ja laadittiin suunnitelma digitaalisten palveluiden (lääkeautomaatti, etähoiva) käyttöönotosta uutena palvelumuotona vuonna 2020.
- Kotihoidon asiakkaiden ja omaishoidettavien Virko-jaksot kuntoutuskeskus Hoikussa käynnistyivät.
- Palvelurakennemuutoksen tavoitteiden mukaisesti ympärivuorokautisen asumisen osuus pieneni. Säännöllisen kotihoidon asiakkaiden määrä puolestaan lisääntyi. Palvelurakennemuutoksen toteutumisen tukemiseksi käynnistyi syksyllä laaja selvitys koihoidon ja asumispalvelun osalta.
- Kunakin vuonna 75 vuotta täyttävillä kuntalaisilla (ei säännöllisen palvelun piirissä olevat) tarjottavan Hyvinvointia edistävän käynnin, joko ryhmätapaamisessa tai asiakaskäyntinä, otti vastaan 53,2% ko kohderyhmään kuuluvista. Vuoden aikana järjestettiin kolme sosiaalisen kuntoutuksen senioritiimiryhmiä. Ennaltaehkäisyn näkökulmasta tärkeää on ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitäminen. Seniori-kuntosalitoiminnalla tuetaan ja mahdollistetaan kotona asuvien ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitämistä.
- Omaishoitajien jaksamista ja osallisuutta tukevia toimintamalleja pyrittiin edelleen vahvistamaan (esim. omaishoitajien päiväkahvi- ja infotilaisuudet jatkuivat). Uusien omaishoidon tuen hakemusten käsittelyaika piteni hieman edelliseen vuoteen verrattuna.

Kaikki ikäryhmät

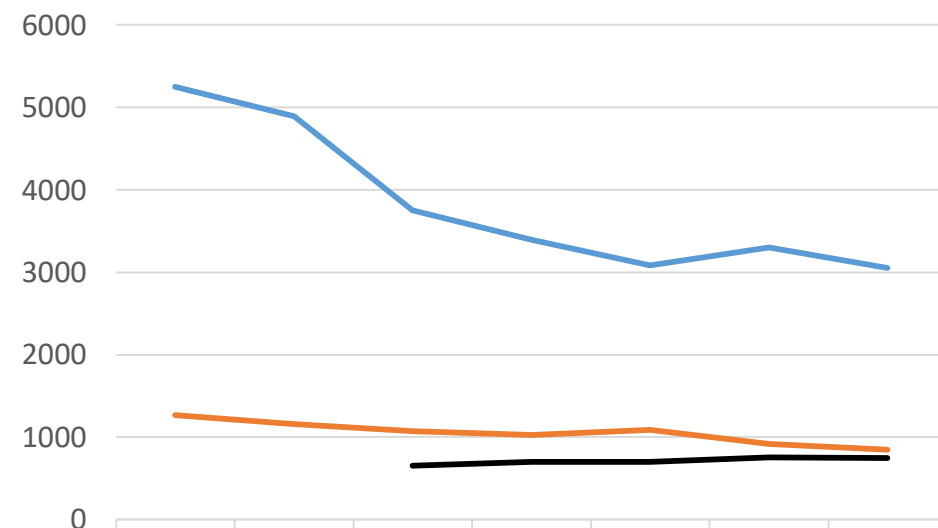
Uimahallit, kuntosalit ja liikuntaryhmät

Uimahallien ja kuntosalien kävijämäärä

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Uimahallit	323 289	336 374	311 159	295 950	307 786	291 319	282 651
Kuntosalit	44 949	52 033	52 755	42 737	41 721	37 816	31 847

Liikuntaryhmien kävijämäärä

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Terveysliikunta	5251	4895	3751	3396	3084	3304	3050
Erityisliikunta	1264	1157	1070	1026	1092	919	850
Vertaisohjattu liikunta			652	704	704	752	750

Uimahallien ja kuntosalien kävijämäärissä on havaittavissa pientä laskua edelliseen vuoteen nähden. Tähän voi osaltaan vaikuttaa Haanojan Haalin uimahallin sulkeminen 1.6.2019. Terveysliikuntaryhmien kävijämäärän laskevaan trendiin on viime vuosina vaikuttanut joidenkin liikuntaryhmien siirtyminen muiden toimijoiden toteuttamaksi, sekä vertaisohjatun liikuntatoiminnan käynnistyminen v. 2015 alkaen. Liikkumaan aktivoinnissa on entistä enemmän kohdennettu toimenpiteitä terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien tavoittamiseen ja liikkumaan aktivoimiseen, kuten myös kaikkia kuntalaisia koskevaan yleiseen liikunnan edistämiseen. Pieni alenema terveys- ja erityisliikuntaryhmien kävijämäärissä v. 2019 johtunee siitä, että liikkumaan aktivoinnin palveluista väheni yksi työntekijä vuoden 2019 aikana.

Uimahallit, kuntosalit ja liikuntaryhmät

- **Uimahallien ja kuntosalien kävijämäärät** ovat hiukan laskeneet edellisestä vuodesta. Kaupungin uimahallit ja kuntosalit ovat vanhoja ja ne vaativat kehittämistoimenpiteitä. Esimerkiksi Kouvolan keskustan alueella on kohtalaisen paljon muiden toimijoiden tarjoamia kuntosalipalveluita, joissa liikkuu paljon kouvolaalaisia. Kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta voisi jatkossa kuvata paremmin esimerkiksi omatoimiliikuntapaikkojen kävijämäärät. Syksyllä 2019 rakennetut Palomäen kuntoportaat ovat liikuttaneet paljon ihmisiä. Keskimäärin päivittäisiä laskurin ohituksia on n. 750 kpl/vrk.
- **Liikuntaryhmät:** Kouvolan kaupungin liikkumaan aktivoinnin palvelut kohdentuvat liikuntaryhmätoiminnan ohella terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien tavoittamiseen, liikkumaan aktivoimiseen sekä yleiseen liikunnalliseen elämäntapaan kannustamiseen.
- Liikuntaneuvonnan palvelua on jouduttu muokkaamaan vuoden 2019 aikana terveyspalveluiden siirryttyä pois kaupungin organisaatiosta.
- **Keväällä 2019 ovensa avanneen Terveys- ja hyvinvointipiste Virtaamon** toiminta keskittyy ennaltaehkäisevien terveyspalvelujen lisäksi myös liikkumaan aktivointiin mm. liikuntaneuvonnan, kehonkoostumusmittausten ja liikuntavälinelainauksen keinoin. Virtaamon toiminnan kautta vahvistetaan yhteistyötä terveyspalveluiden kanssa.
- Syksyllä 2019 toteutettu **koululaisten ja opiskelijoiden liikuntakysely** toi paljon tietoa alle 18 vuotiaiden liikunta-aktiivisuudesta ja -tottumuksista sekä hyviä ideoita mm. koulujen pihojen kehittämiseen enemmän liikkumaan houkutteleviksi. Kyselyn tulokset ovat tärkeänä pohjana lasten ja nuorten liikunnan edistämistyölle Kouvolassa. Kouvolaisten koululaisten liikunta-aktiivisuus noudattelee valtakunnallisen LIITU 2018 liikuntatutkimuksen tuloksia.

Terveydenedistämisasiaktiivisuus (TEA) kuntajohdossa 2019, pistemäärä

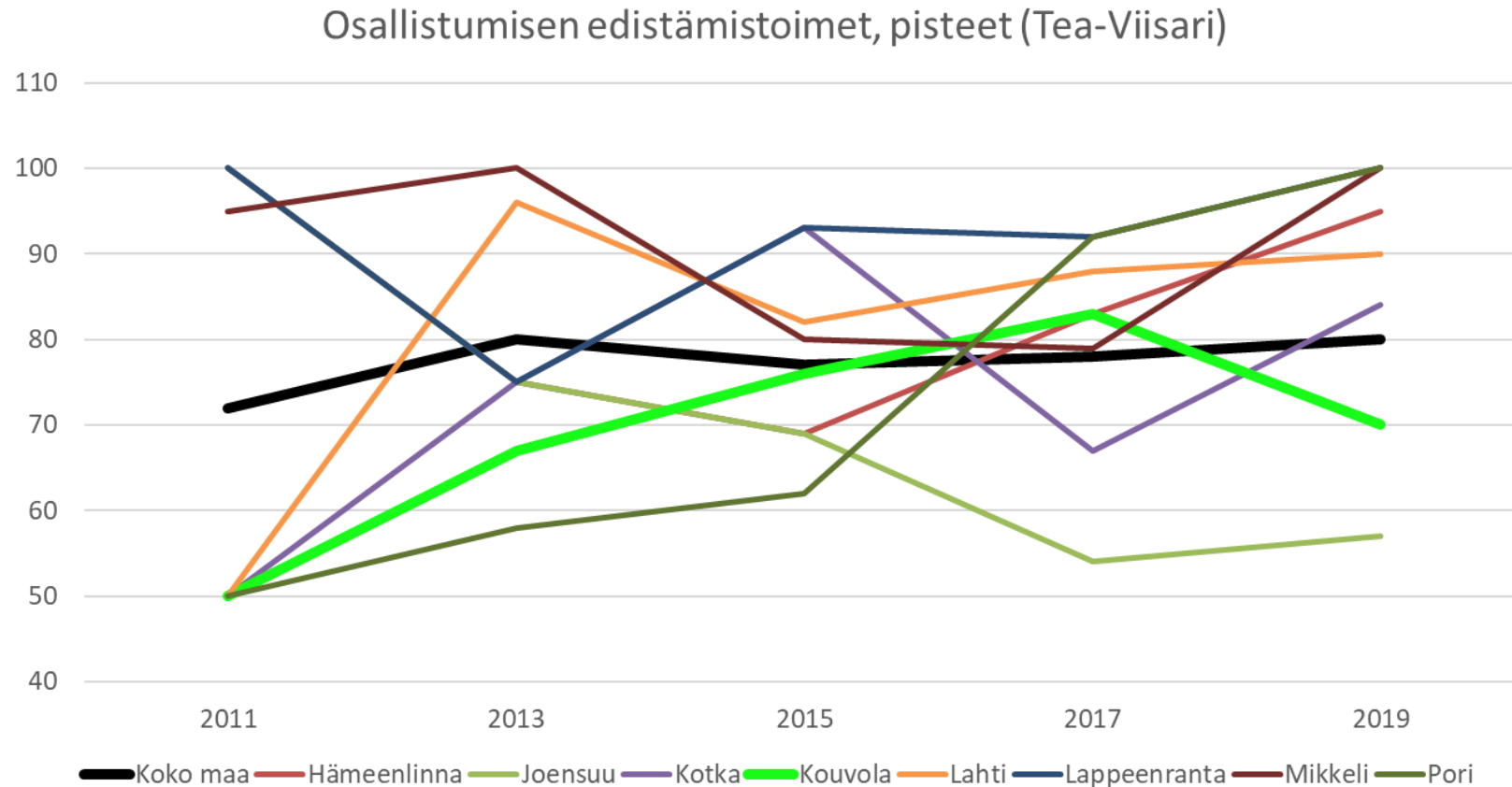
TEA-pistemäärä kuntajohdossa koostuu terveyden edistämiseen sitoutumisesta, johtamisesta, seurannasta ja tarveanalyysistä, voimavaroista ja osallisuudesta ja se on näiden eri ulottuvuuksia kuvaavien pistemäärien keskiarvo. Pistemäärä 100 tarkoittaa, että toiminta on kaikilta osin oletetun hyvän käytännön ja laadun mukaista.

	Kouvola	Lahti	Lappeen- ranta	Pori	Mikkeli	Joensuu	Kotka	Hämeen- linna	Koko maa
Kuntajohto	62	93	76	90	90	76	84	79	78
Sitoutuminen	60	90	80	84	85	73	83	62	77
Johtaminen	68	85	98	80	90	77	88	88	80
Seuranta ja tarveanalyysi	50	100	100	100	100	100	100	100	87
Voimavarat	62	100	0	88	75	75	62	50	65
Osallisuus	70	90	100	100	100	57	84	95	80

Kouvola sijoittuu kuntajohdon kokonaispistemäärässä heikoimmin vertailukuntiin nähden, ja koko maan tasoa matalammalle. Ainoastaan voimavarojen suhteen Kouvola sijoittuu lähelle maan keskitasoa.

Kaikki
ikäryhmät

Kuntajohdon aktiivisuus osallisuuden edistämisessä

2019	
Lappeenranta	100
Mikkeli	100
Pori	100
Hämeenlinna	95
Lahti	90
Kotka	84
Koko maa	80
Kouvola	70
Joensuu	57

Terveydenedistämisasiaktiivisuus (TEA) kulttuurissa 2019, pistemäärä

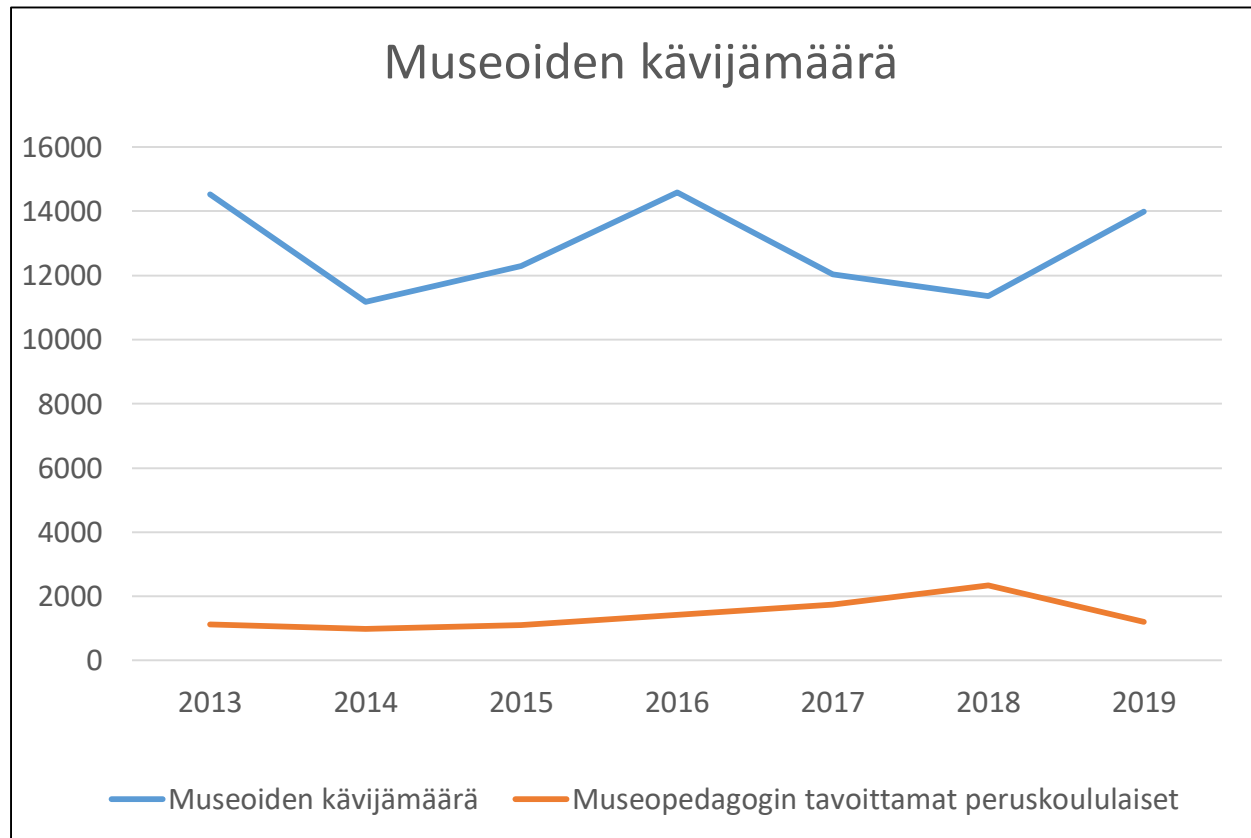
TEA-pistemäärä kulttuurissa koostuu terveyden edistämiseen sitoutumisesta, johtamisesta, seurannasta ja tarveanalyysistä, voimavaroista, osallisuudesta ja muista ydintoiminnoista ja se on näiden eri ulottuvuuksia kuvaavien pistemäärien keskiarvo. Pistemäärä 100 tarkoittaa, että toiminta on kaikilta osin oletetun hyvän käytännön ja laadun mukaista.

	Kouvola	Lahti	Lappeen- ranta	Pori	Mikkeli	Joensuu	Kotka	Hämeen- linna	Koko maa
Kulttuuri	73	66	66	58	73	40	62	73	59
Sitoutuminen	72	41	69	33	69	34	44	83	53
Johtaminen	77	92	83	43	83	48	83	77	69
Seuranta ja tarveanalyysi	80	93	100	73	63	47	65	60	52
Voimavarat	51	49	50	39	63	58	61	48	54
Osallisuus	65	62	28	68	66	34	44	68	56
Muut ydintoiminnot	92	58	67	89	92	19	72	100	69

Kouvola sijoittuu kulttuurin kokonaispistemäärässä Mikkelin ja Hämeenlinnan kanssa paremmin kuin muut vertailukunnat, ja selvästi korkeammalle koko maan tasoon verrattuna. Ainoastaan voimavarojen suhteen Kouvola sijoittuu maan keskitasoa matalammalle.

Kaikki
ikäryhmät

Museot

Museoiden kävijämäärä suhteessa kaupungin väkilukuun

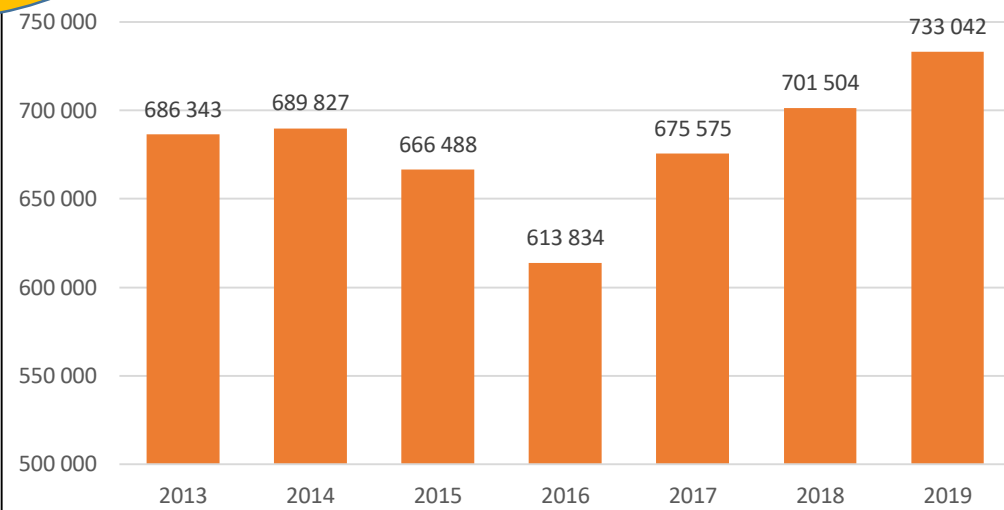
2013	16,70 %
2014	12,80 %
2015	14,30 %
2016	17,10 %
2017	14,30 %
2018	13,66 %
2019	17,02 %

Museon kävijämäärä kasvoi reilusti (+2618) (kasvua 23 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Museopedagogin tavoittamien peruskoululaisten määrä oli vähäisempi kuin vuonna 2018, koska vuonna 2019 ei ollut käytettävissä hankerahaa museopedagogin palveluihin. Tässä näkyy museon pahin este koululaisvierailujen määrän kasvattamiselle: museon henkilökunnassa ei ole vakituista museopedagogia, vaan museopedagogipalvelut hankitaan ostopalveluina. Tämä rajoittaa yleisötyön ja kouluyhteistyön toiminnan pitkäjänteistä kehittämistä.

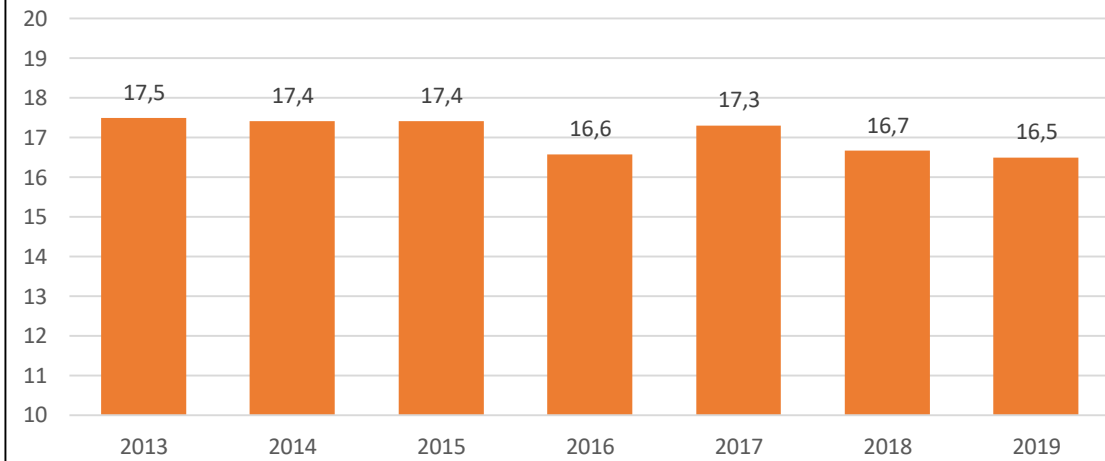
Kaikki
ikäryhmät

Kirjastot

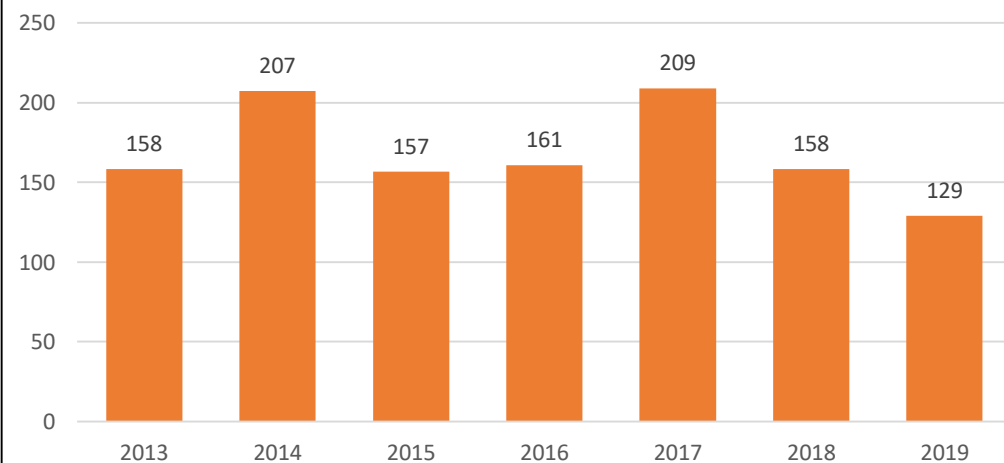
Kirjastokäynnit

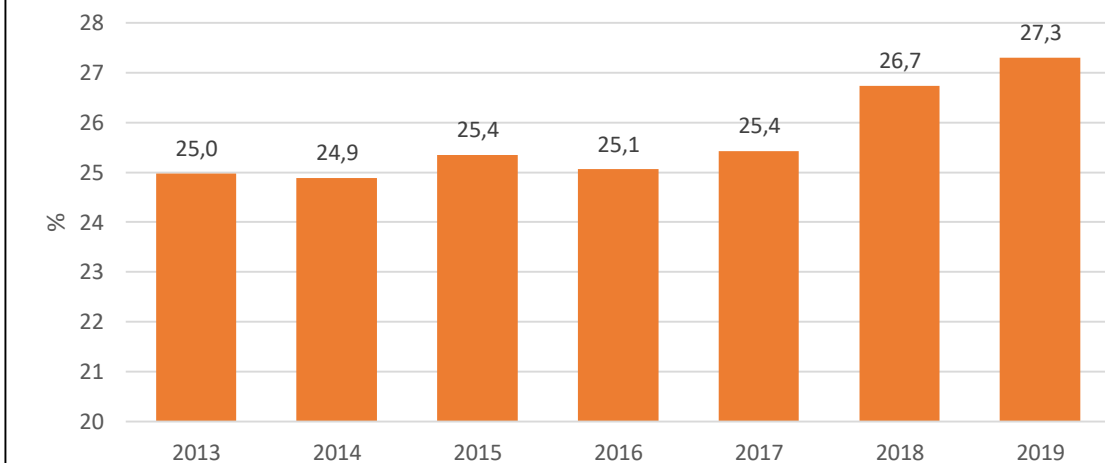
Kirjastolainauksen määrä
lainaa / asukas

Kirjaston tapahtumiin osallistuneiden
määrä / 1000 asukasta

Lasten kirjojen lainaus,
osuus kaikista lainoista

Kirjastot ja kulttuurikasvatuspalvelut

Kirjastopalvelut:

- Kirjastokäynnit ovat kasvussa Kouvolassa. Vuonna 2019 kirjastoihin tehtiin 733 042 asiakaskäyntiä, mikä on 31 538 käyntiä enemmän kuin edellisenä vuonna. Väkilukuun suhteutettuna tämä tarkoittaa, että jokainen kouvolaalainen kävi kirjastossa 8,81 kertaa vuoden aikana. Kirjastolainaus oli hienoisessa laskussa, mutta luku on yhä edelleen suuri, sillä keskimäärin jokainen kouvolaalainen on lainannut 16,5 aineistoa vuoden aikana.
- Kirjastokäyntien lisäys kertoo siitä, että kirjastoa käytetään yhä enemmän yhteisöllisenä tilana. Lukeminen, opiskelu, oleskelu, kokoukset ja erilaiset muut omaehtoisen tekemisen tavat kuten vaikkapa digitointi tai 3D-mallinnus ovat merkittävässä roolissa nykyaikaisessa kirjastonkäytössä. Kouvolan kirjastoissa on lisäksi lisätty paljon omatoimisen kirjastoasioinnin mahdollisuuksia.
- Kirjasto on merkittävässä roolissa lasten ja nuorten oppimisen ja kirjallisuusharrastuksen tukena. Lasten kirjojen lainauksen osuus kaikista kirjastolainoista on lähes kolmannes, ja se on ollut viimeisen neljän vuoden aikana koko ajan kasvussa.
- Kirjaston maksuttomat tapahtumat ovat merkittävä lisän kaupungin kulttuuritarjontaan. Kaupungin säästötoimenpiteiden vuoksi kirjasto joutui karsimaan tapahtumatarjontaa vuonna 2019, mikä näkyy myös tapahtumiin osallistuneiden pienentyneessä määrässä.

Kulttuurikasvatuspalveluiden vuosittaisessa toiminnan volyymitiedoissa ovat eri-ikäisille kohdennetut kulttuurikasvatusohjelmat sekä kulttuuri- ja taidetapahtumat. Vuoden 2019 tilastoitu kävijämäärä oli 19 871, josta lasten ja nuorten osuus oli 10 404. Kesken vuotta asetetut säästövaatimukset supistivat syksyllä lastenkulttuurin tarjontaa ja se näkyy alentuneena kävijämääränä. Uusia hankkeiden tuomia toimintoja olivat yhteistyössä taidekasvattajien sekä perusopetuksen luokanopettajien kanssa kuudella koululla toteutettu ns. Utelias luokka –hanke sekä syksyllä kolmella koululla kulttuurin harrastekerhot. Kulttuurivirta Ikääntyneiden kulttuurinen vanhustyö sai myönteistä palautetta niin asiakkailta, Kymsoten henkilökunnalta kuin tuottajilta, luovan työn toimijoilta.

Kansalaisopisto

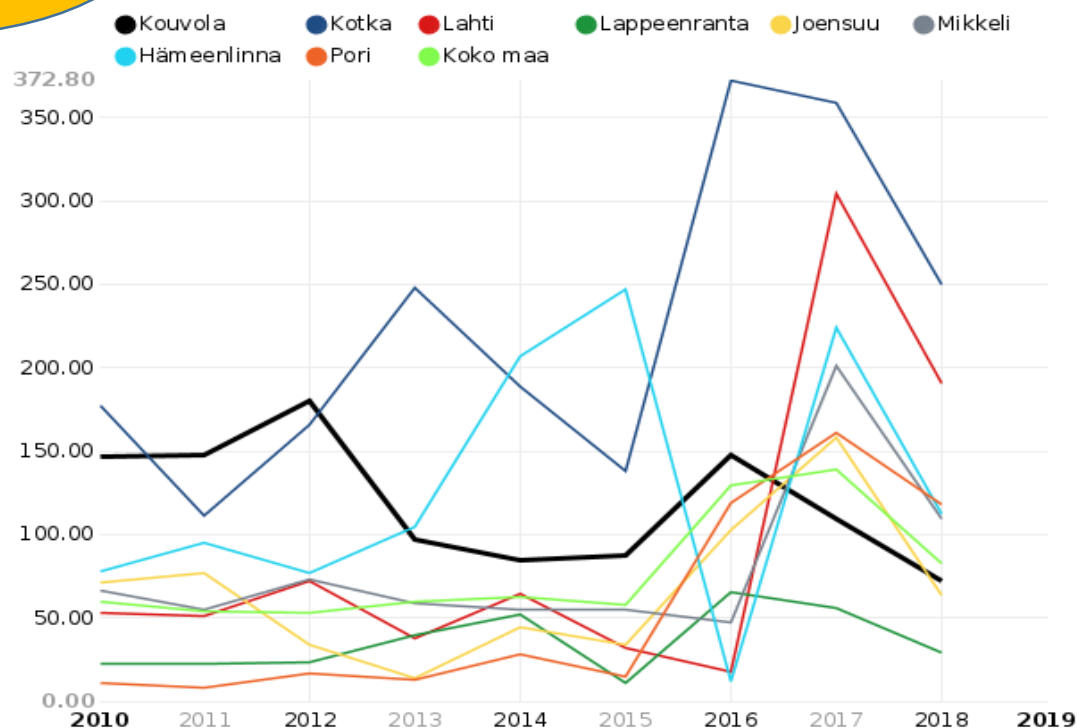
Kouvolan kansalaisopiston indikaattorit	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Työikäiset (20-65 v.) kansalaisopistopalvelujen käyttäjinä: % kaupungin asukkaista	6 % (10 % ikäryhmästä)	5 % (10 % ikäryhmästä)	6 % (10 % ikäryhmästä)	8 %	8%	7 %	6,6%
Taiteen perusopetusta saavien lasten ja nuorten osuus % ikäryhmästä	15 %	15 %	14 %	14 %	14%	13 %	6,9 %
Yli 65-vuotiaiden opiskelijoiden määrä % ikäryhmästä	10 %	10 %	10 %	12 %	11%	8 %	7,9 %
Kouvolan kansalaisopistossa opiskelevien kurssilaisten määrä	23.043	21.721	22.610	19.757	18.183	20.245	19 153
Kansalaisopiston tapahtumiin osallistuneiden määrä	6.825	5.708	6.813	4.671	4023	5929	3341
Kansalaisopiston opetustuntien määrä	29.808	29.889	27.550	25.485	24.791	23.654	23 449

Kansalaisopiston kurssilaisten osuus Kouvolan asukkaista	
2013	26 %
2014	25 %
2015	26 %
2016	23 %
2017	22%
2018	24 %
2019	23 %

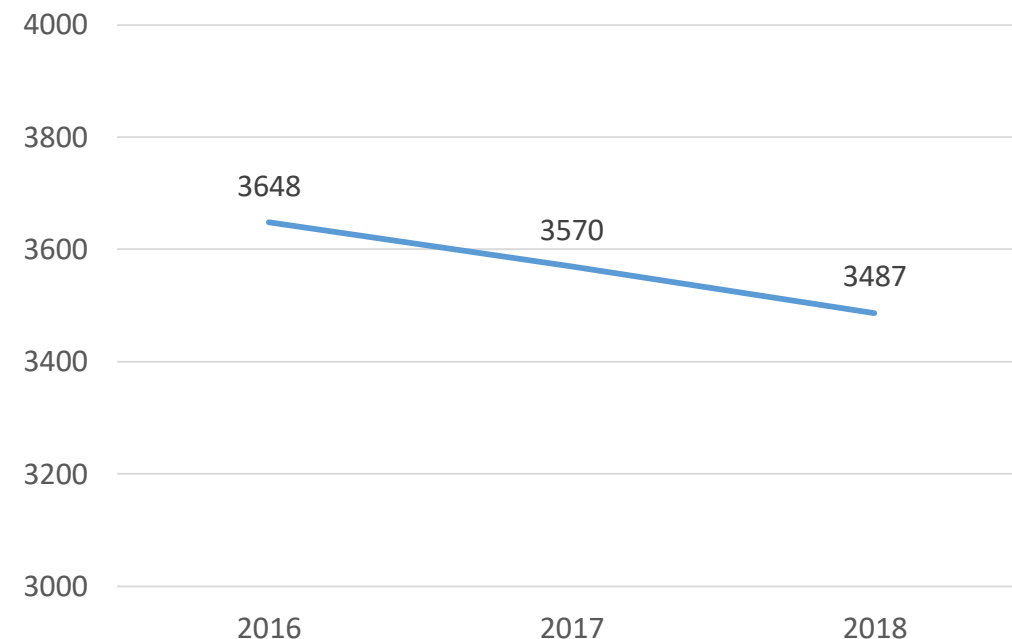
Kouvolan kansalaisopistolla on vakiintunut rooli eri-ikäisten kouvolaisten omaehtoisen opiskelun ja harrastamisen paikkana. Taiteen perusopetuksen järjestäjänä opisto on merkittävä. Opiston tuntimäärien väheneminen on ollut viimeisten vuosien trendi, joka johtuu toisaalta resurssien vähenemisestä ja toisaalta vapaa-ajan toiminnan mahdollisuuksien lisääntyneestä tarjonnasta. Opistolaisten ikäjakauma on suuri vauvasta vaariin. Keskimäärin kansalaisopiston opiskelijoista suuri osa on keski-ikäisiä tai eläköityneitä naisia. Miesten hakeutuvat opiston kursseille noin 50-vuotiaina. Työikäisistä ja yli 65-vuotiaista opistolaisista monet käyttä usealla kurssilla viikoittain. Ikäihmisten palveluna opisto tärkeä, sillä hyväkuntoinen senioriväestö osaa käyttää opiston palveluita hyväkseen. Yli 90-vuotiaiden määrä harrastusryhmissä oli 35. Tieteellisissä tutkimuksissa on todettu, että kansalaisopiston rooli on merkittävä hyvinvoinnin, osaamisen ja aktiivisuuden ylläpitäjänä ja kehittäjänä, mikä heijastuu suoraan kuntien ja tulevien alueellisten sote-ratkaisujen tasolle. Kansalaisopistot vahvistavat kuntalaisten sosiaalisen pääoman lisäksi osaamispääomaa, identiteettipääomaa ja terveystietämystä.

Kaikki
ikäryhmät

Vastaanotetut pakolaiset / 100 000 asukasta

Vieraskieliset yhteensä (Ikm), Kouvola

2018

Kotka	249.6
Lahti	190.9
Pori	118.5
Hämeenlinna	112.5
Mikkeli	109.6
Koko maa	83.0
Kouvola	72.1
Joensuu	64.0
Lappeenranta	28.9

”Vastaanotetut pakolaiset” tilastossa ovat mukana pakolaisten vastaanoton piiriin kuuluvat henkilöt eli kiintiöpakolaiset, myönteisen päätöksen saaneet turvapaikanhakijat sekä perheen yhdistämisen kautta saapuneet henkilöt. Vuodesta 2016 lähtien sekä pakolaisten että vieraskielisten määrä Kouvolaassa on ollut laskeva. Kuntaan muutto on hidastunut ja poismuutto kunnasta lisääntynyt. Trendi on Kymsoten tilaston mukaan jatkunut myös vuonna 2019: Kouvolaan tuli 70 pakolaista v. 2018 ja 49 pakolaista v. 2019 (Effica Lifecare).

Kouvola, vieraskieliset yhteensä:

2016: 3648 (4,3 % kaupungin väestöstä)
 2017: 3570 (4,2 % kaupungin väestöstä)
 2018: 3487 (4,2 % kaupungin väestöstä)

Suurin vieraskielisten ryhmä Kouvolaassa on venäjänkieliset.

Kunnan kotoutumisen edistämisen tasot: Kotomittari

(Työ- ja elinkeinoministeriö, kotouttamisen osaamiskeskus 2020)

Kunnille tarkoitetun itsearviointimenetelmän avulla voidaan arvioida yksittäisen kunnan kotoutumisen edistämistä alla olevien muuttajien kautta. Itsearviointi Kotomittarilla tehtiin Kouvolan monialaisessa Maahanmuuttaja-asioiden työryhmässä 11.2.2020

	0-taso	1-taso	2-taso	3-taso	4-taso	5-taso
	Ei näkemystä maahanmuuttajista kuntalaisina – Organisaatiossa ei tiedosteta eikä tunnisteta maahanmuuttajia kuntalaisina. Kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ei ole huomioitu eikä järjestetty palveluissa	Reagointi muutospaineisiin – Maahanmuuttajien huomioiminen kuntalaisina ja palvelujen käyttäjinä tapahtuu vain lain velvoittamana ja joillekin ryhmille. Toiminta on organisaatiolähtöistä. Kotoutumisen edistämisen tarpeet nähdään yleensä ongelmien kautta	Satunnainen maahanmuuttajien huomioiminen kuntalaisina ja palvelujen käyttäjinä – Maahanmuuttajat kuntalaisina ja palvelujen käyttäjinä huomioidaan satunnaisesti. Kunnassa jotkut työntekijät tiedostavat peruspalveluiden merkityksen kotoutumisessa ja kotoutumista edistävän työssä olevia kehittämistarpeita	Kotoutumista edistävän toiminnan hyötyjen tunnustaminen – Kotoutumista edistävää työtä pidetään tärkeänä toiminnan tehostamiseksi tai lakien noudattamiseksi. Pysyviä ratkaisuja tai toimintojen vakiinnuttamista ei olla vielä valmiita tekemään	Kotoutumista edistävän toiminnan kehittäminen - Kotoutumista edistävä toiminta on kehittymässä. Se on osittain koordinoitua, asiakaslähtöistä, poikkihallinnollista ja resursoitua	Monimuotoisuus kunnan palveluissa on normaalia ja vakiintunutta – Kunnan palveluissa ei ole tarvetta eritellä asiakasryhmiä. Kotoutumisen edistäminen ja maahanmuuttajien huomioiminen palveluissa on normaalia ja se on turvattu kunnan kaikilla tasoilla vakiintuneesti. Kotoutumis-, yhdenvertaisuus- ja hallintolakien asiakaslähtöinen toteuttaminen palveluissa ovat arkea. Kunnassa kaikilla asukkailla on samanlaiset mahdollisuudet
Kotoutumisen alkuvaiheen palvelut kunnassa			Kouvolan pisteet 7 / 15			
Kunnan peruspalveluiden soveltuminen maahanmuuttajille			Kouvolan pisteet 7 / 15			
Kotoutumisen strateginen kehittäminen kunnassa					Kouvolan pisteet 11 / 15	
Kotoutumista edistävän toiminnan koordinointi ja siihen liittyvä yhteistyö					Kouvolan pisteet 11 / 15	
Etniset suhteet, osallisuus sekä kielen ja kulttuurin ylläpitäminen ja kehittäminen					Kouvolan pisteet 11 / 15	
Työnantajapolitiikka, kunnan henkilöstö ja osaamisen kehittäminen				Kouvolan pisteet 9 / 15		

Avustettavat yhdistykset ja järjestöt 2018-2019

Tässä esitetyt avustukset ovat kaupungin myöntämiä yleisavustuksia (toiminta-avustuksia). Yleisavustuksella tarkoitetaan perusavustusta, joka tukee yhdistyksen toimintaedellytyksiä. Tähän ei sisällytetä investointi-, kohde- ja hankeavustuksia eikä kumppanuussopimuksia. Kouvolaan on rekisteröity 1 711 järjestöä. (PRH Yhdistysnetti 18.2.2020)

Avustus	Avustettavien yhdistysten lkm		Avustussumma €	
	2018	2019	2018	2019
Kulttuurijärjestöjen harkinnan varaiset toiminta-avustukset*	66	69	95 000	94 000
Liikuntajärjestöjen harkinnan varaiset toiminta-avustukset	80	77	166 000	165 000
Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen ja yhteistyökumppaneiden harkinnanvaraiset toiminta-avustukset*	92	87	92 900	89 900
Nuorison toiminta-avustukset	27	26	78 000	78 000
Maaseutupalvelut - kylätoimintatyön avustukset	50	52	20 550	21 300
Kaupunginhallituksen myöntämät toiminta-avustukset	40	33	19 950	18 250
Avustukset veteraaneille	1	1	133 060	130 000
YHTEENSÄ	356	345	605 060	596 450

*Liikunta- ja kulttuurilautakunta on päättänyt päivittää järjestöavustusten myöntämisen periaatteita vastaamaan paremmin Kouvolan kaupungin strategisia tavoitteita ja järjestöjen aktiivisuutta. Sosiaali- ja terveysalan sekä kulttuurijärjestöjen toiminta-avustuksissa otettiin käyttöön 1.1.2020 alkaen kaksiosainen rakenne. Avustus perustuu niin sanottuun perusosaan ja aktiivisuusosaan. Vuonna 2020 perusosan osuus on 70% ja aktiivisuusosan 30%. Perusosa laskee vuosittain niin, että 2022 perus- ja aktiivisuusosa ovat molemmat 50 %. Perusosan avulla kaupunki tukee yhdistyksen perustoimintaa, aktiivisuusosassa otetaan huomioon järjestön yhteistyö ja kuntalaisten hyvinvoinnin sekä kaupungin elinvoimaisuuden erityinen vahvistaminen.

Perhe- ja lähisuhdeväkivalta ja tapaturmat

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy

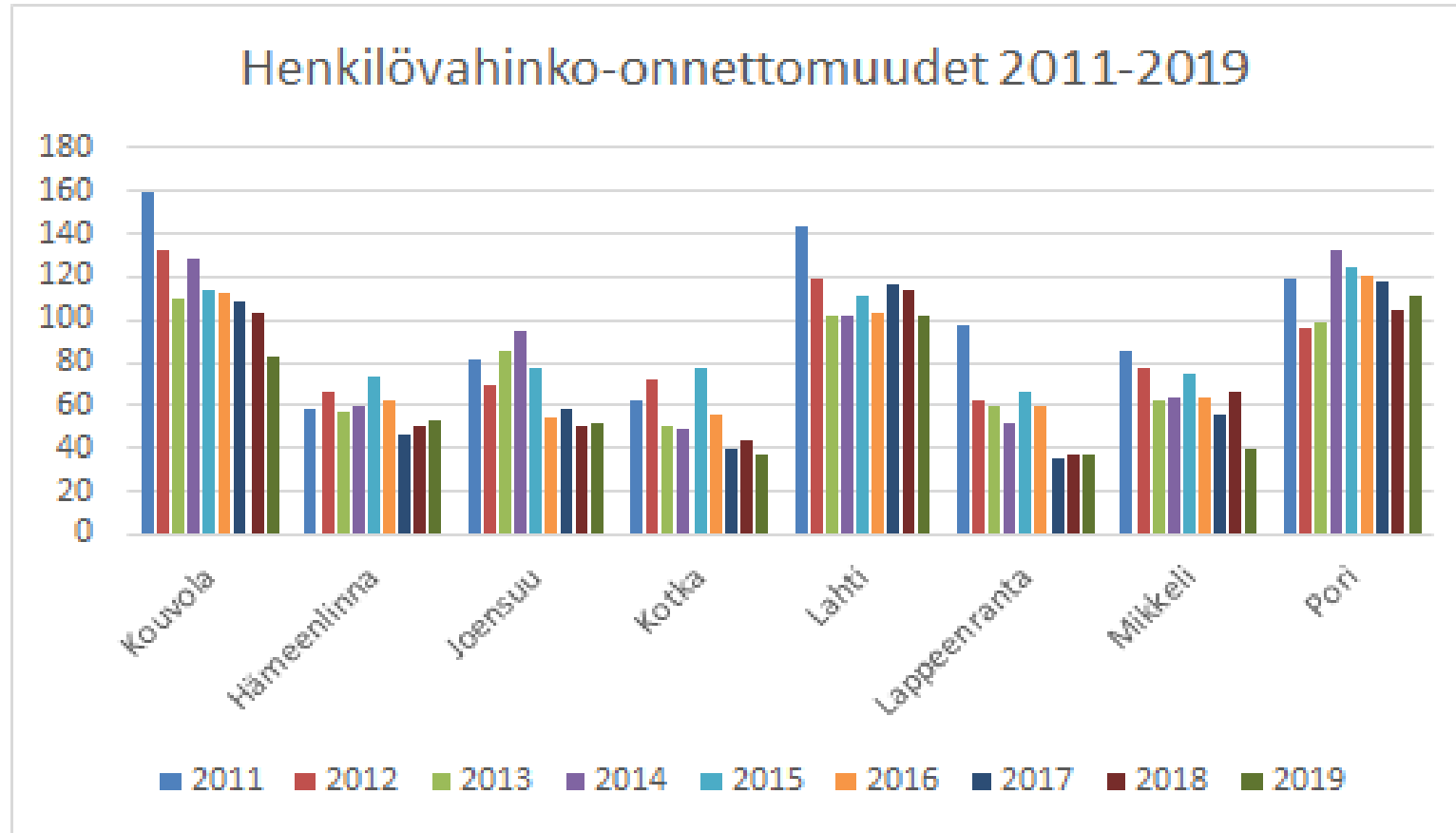
- Kouvolan moniammatillisen perhe- ja lähisuhdeväkivallan osaamistiimin työ päättyi v. 2018 lopussa, kun Kymsote kuntayhtymä perustettiin. Muutosten myötä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyö osin keskeytyi. Kymsote on kutsunut koolle asiantuntijoita tarkoituksena perustaa maakunnallinen verkosto kehittämään perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyötä. Toiminta alkaa keväällä 2020. Samoin Kymsote on ilmoittanut, että Lape Kymenlaakso-hankkeessa työstetyn perhe- ja lähisuhdeväkivallan toimintamallin jalkautus pääsee alkamaan vasta 2020.
- Vakavan väkivallan uhan tilanteisiin tarkoitetun Marak-ryhmän toiminta on jatkunut keskeytyksettä Kouvolassa.
- Sosiaali- ja kriisipäivystyksessä lähisuhde- ja perheväkivaltaa kohdataan jatkuvasti ja se on yleisempää kuin muuhun väkivaltaan liittyvät tehtävät. Jatkossa on tärkeä saada eriteltyä kuntakohtaiset luvut, jotta lähisuhde- ja perheväkivallan esiintyvyyttä voidaan seurata ja toimenpiteiden tehoa arvioida.

Tapaturmien ehkäisy

- Tapaturmat ovat suomalaisten neljänneksi yleisin kuolemansyy ja ne aiheuttavat monenlaisia vammoja. Suuri osa tapaturmista aiheutuneista vammoista vaatii sairaalahoitoa. Eniten hoitopäiviä aiheuttavat kaatumis- ja putoamistapaturmat (THL 2018).
- Kouvolassa tapaturmien määrää ja niihin yhteydessä olevia tekijöitä seurataan TAPE-tapaturmien seurantaohjelmalla varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukioissa. Saatua tietoa hyödynnetään tapaturmien ehkäisyssä. Työtä koordinoi Tapaturmien ehkäisyn työryhmä.

Kaikki
ikäryhmät

Liikenneturvallisuus

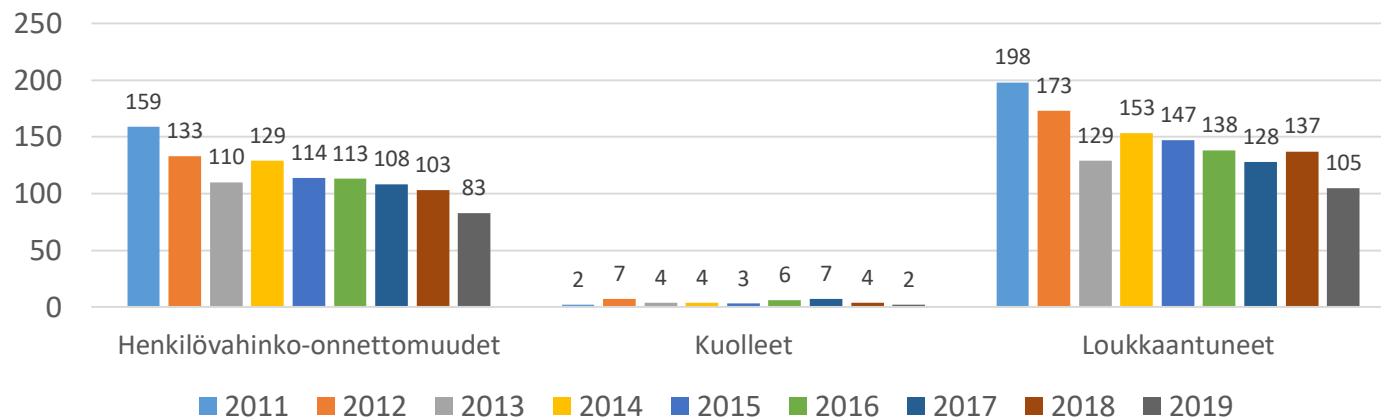

Kyseessä lukumäärät, joten kaupunkien koko huomioitava

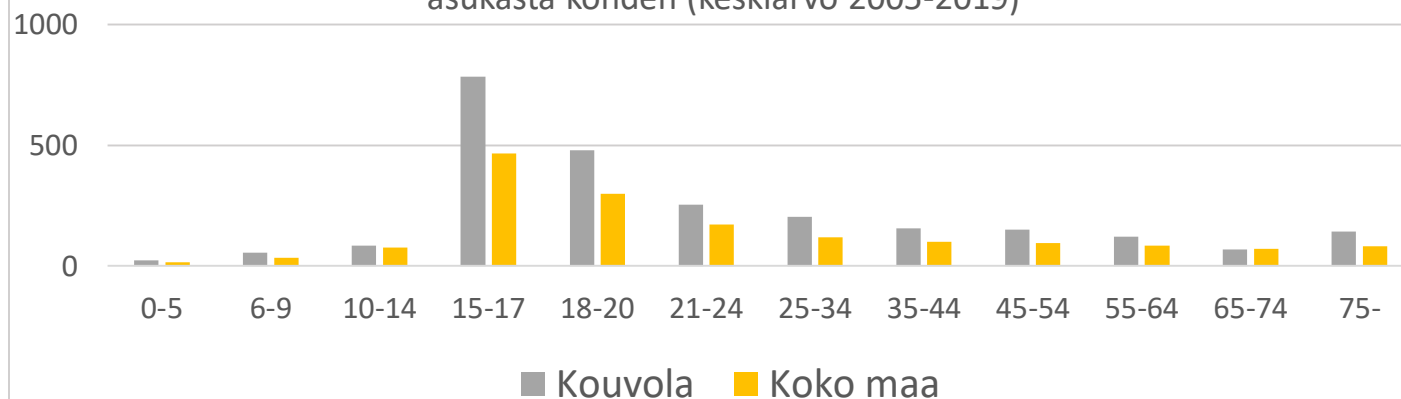
Kaikki
ikäryhmät

Liikenneturvallisuus

Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuudet Kouvolassa 2011-2019

Tieliikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden määrä ikäryhmän 100 000 asukasta kohden (keskiarvo 2005-2019)

Kouvolan liikenneturvallisuussuunnitelma valmistui vuoden 2017 lopussa. Työn aikana Kouvolaan perustettiin monialainen liikenneturvallisuustyöryhmä, jolla on keskeinen rooli suunnitelman toimeenpanossa. Työryhmä on jatkanut toimintaansa myös vuonna 2019.

Liikenneturvallisuustyöryhmä tekee toimenpide-ehdotuksia kaupungin eri yksiköihin ja sidosryhmiin liikenneturvallisuuden parantamiseksi kaupungissa.

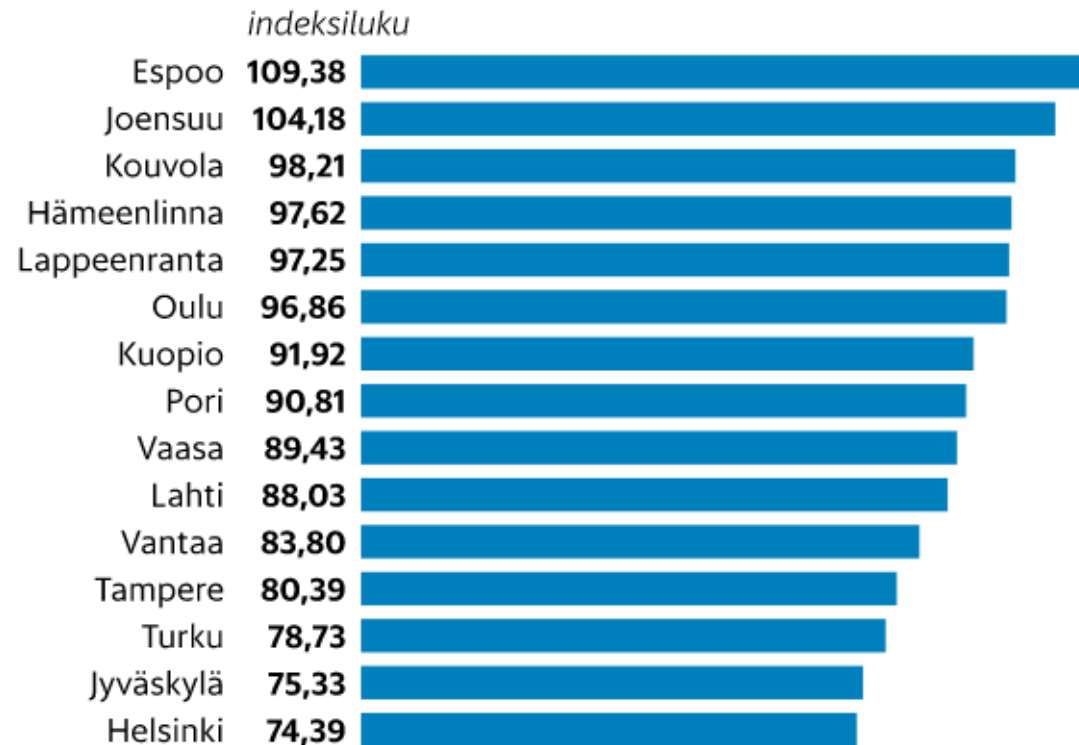
Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuudet sekä kuolleiden ja loukkaantuneiden määrät ovat vähentyneet edellisvuodesta. Määrät ovat pienemmät kuin kertaakaan v. 2011 jälkeen.

Kaikki
ikäryhmät

Turvallisuus

Turvallisinta Espoossa, turvattominta Helsingissä

Poliisin katuturvallisuusindeksi 15 suurimmassa kunnassa vuonna 2019.
Mitä suurempi luku, sen turvallisempi tilanne.

Koonnut: LASSE KERKELÄ / HS, grafiikka: MINTTU LINJALA / HS, lähde: Poliisi

Katuturvallisuusindeksi on yleisellä paikalla tapahtuneiden ryöstöjen, pahoinpitelyjen, vahingontekojen sekä liikennejuopumusten painotetun lukumäärän suhde väestön määrään. Kouvolan sijoitus on sama kuin edellisenä vuonna, mutta indeksiluku on hieman laskenut ollen 108,93 vuonna 2018.

Asiakkaan kuuleminen ja osallisuus

- Asukkaita koskevan hyvinvointitiedon lisäksi asukkaiden hyvinvoinnista kertoo mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa itseä koskevien palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen, sekä tyytyväisyys palveluihin.
- Kaupungille annettiin viime vuonna sähköisen palautepalvelun kautta 2 613 palautetta, mikä on 15,6 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Yli puolet (56,5 % = 1480 kpl) palautteista tuli palautetyyppiin Katujen, kevyen liikenteen väylien ja torien kuntoon liittyvät asiat sekä joukkoliikenne. Seuraavaksi eniten palautteita annettiin palautetyyppiin Muut palvelut ja yleinen palaute (8,9 % = 233 kpl) ja puistoihin, metsiin ja yleisiin alueisiin (7,8 % = 205 kpl) liittyen. Kaikkien palautteiden vastausprosentti oli 93,4 ja keskimääräinen käsittelyaika 8 pv 2 h.
- Kuntalaisille suunnatut sähköiset palvelut on koottu eKouvola-palveluun. Palvelu sisältää ja sen kautta on saavutettavissa myös kolmansien osapuolten tuottamaa aineistoa ja palveluja. Sivusto uusittiin viime vuonna kaupungin nettisivujen uudistuksen yhteydessä. Tällä hetkellä sivuilla on 46 palvelua, vuonna 2019 rekisteröityjä käyttäjiä oli 888 henkilöä ja käyntejä 136 845. Hyvinvointia tukevia palveluita ovat mm. Terveyspalvelujen sähköinen asiointi, Liikuntapaikkojen varaukset, Kansalaisopiston kurssit, Onx ideaa – nuorten palautepalvelu, Taidemuseon kokoelma sekä Sähköinen terveystarkastus- ja valmennus.
- Alueiden kehittämiseksi Kouvola toimii viisi aluetoimikuntaa; Anjalankoski, Elimäki-Koria, Keskusta, Kuusankoski-Jaala ja Valkeala. Aluetoimikunnat toteuttavat yhteistyössä alueen asukkaiden kanssa pienimuotoisia kehittämishankkeita ja tapahtumia alueellaan.
- Asukkaiden mielipiteiden kuulemiseksi ja ajankohtaisten suunnitelmien sekä kaupungin monipuolisten palveluiden esittelemiseksi asuminen ja ympäristöpalvelut tapasi asiakkaitaan vuoden aikana reilussa 30 erikokoisessa asukastilaisuudessa tai -tapahtumassa: työpajassa, keskustelutilaisuudessa tai ajankohtaisten suunnitelmien esittelytilaisuudessa. (Vuonna 2018 63 kpl). Asukkaat saattoivat osallistua myös kertomalla mielipiteensä suunnitelmiin kolmella määräaikaisella ja kaikille avoimella kyselyllä (v.2018 10kpl). Lisäksi toimiala, sekä tietyt palvelut mittaavat asukkaiden tyytyväisyyttä palveluun ja sen tasoon. Asioinnin sujuvuus, neuvonnan asiantuntemus ja palvelu vuonna 2019 saivat asuminen ja ympäristö -toimialalla kokonaisarvosanan 8,78, mikä oli parannusta 0,08 yksikköä edellisvuoteen.
- Perhekeskustoimintaa tuottavien yhteistyötahojen lukumäärä vuonna 2019 oli 35 (vuonna 2018 24 ja vuonna 2017 11). Järjestö- ym. toimijoita näistä 22, seurakuntia ja vastaavia 4, oppilaitoksia 4, aluetoimikuntia 3 ja muita toimijoita 2.
- Porukatalossa järjestettiin viime vuonna 859 kpl tilaisuuksia, joissa kävijöitä oli 10 121.

Hyvinvointikysely

- Osana hyvinvointikertomuksen vuosiraporttia asukkailta kysyttiin heidän hyvinvoinnistaan vuoden 2019 aikana. Hyvinvointikyselyyn vastasi 357 henkilöä. Kysely oli avoinna Kouvolan verkkosivuilla 18.11.-1.12.2019. Vuonna 2019 erityisenä teemana oli yksilön oma vastuu hyvinvoinnista.
- 63 % vastaajista ilmoitti vointinsa olleen hyvä tai erittäin hyvä (edellisenä vuonna 58,5 %) 17 % vastaajista oli voinut huonosti tai erittäin huonosti (edellisenä vuonna 19 %)
- 81 % vastaajista koki voivansa vaikuttaa omaan hyvinvointiinsa erittäin tai melko paljon
- Vastaajat vahvistavat omaa hyvinvointiaan pääasiassa liikunnalla (80 %), terveellisellä ruokavaliolla (40 %), sosiaalisten suhteiden kautta (25 %) ja kulttuurilla (21 %)
- Hyvinvointia heikentävinä tekijöinä esille nousivat terveysongelmat ja taloudelliset vaikeudet
- Useat vastaajat kokivat uhkana kunnan ja Kymsoten palveluiden heikentymisen ja palvelujen maksullisuuden
- Kyselyn tulokset on esitetty paikallislehdessä ja toimitettu palautetta saaneille palveluille. Tuloksia hyödynnetään palvelujen kehittämisessä.

Tiivistelmä

- Kulttuuripalveluissa sekä kirjastojen että museoiden kävijämäärät ovat kasvaneet edellisestä vuodesta reippaasti. Kirjastokäyntien lisäys kertoo siitä, että kirjastoa käytetään yhä enemmän yhteisöllisenä tilana.
- Positiivinen kehitys liikenneturvallisuudessa jatkuu. Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuudet sekä kuolleiden ja loukkaantuneiden määrät ovat vähentyneet edellisvuodesta. Määrät ovat pienemmät kuin kertaakaan v. 2011 jälkeen.
- Talouden heikko tilanne on suunnannut johtamista kustannusten leikkaamiseen, tällä on ollut hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisessä negatiivinen vaikutus.
- Kaupunki menettänyt aktiivisen ja kokonaisvaltaisen johtamiskulttuurin hyvinvointiasioissa. Tämä on tullut osin siksi, että sosiaali- ja terveysosat palveluista siirtyivät kuntayhtymään.
- Aktiivisuus näyttäytyy hiukan hiipuvana lähes kaikissa palveluissa, sen voi odottaa kuvaavan populaation tilaa hyvinvoinnissa, mutta siinä on myös ikääntymisen ja poismuuton vaikutusta. Palveluiden uudistaminen tässä tilanteessa olisi ensiarvoisen tärkeää.
- Hyvinvointikyselyyn vastanneiden määrä tulisi saada korkeammaksi, jotta saadaan riittävä leikkaus koko Kouvolan asukkaiden hyvinvoinnin tilasta. Nyt vastanneista yli 60 % ilmoitti voivansa hyvin ja yli 80 % voivansa vaikuttaa omaan hyvinvointiin. Tämä indikoi vastaajien olevan aktiivista osaa kuntalaisista.

Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi 2019

Painopisteet 2017-2020:

1. Ennaltaehkäisyyn panostaminen

Liikunnan ja kulttuurin palvelut tuottavat juuri ennaltaehkäisevää ja hyvinvointia edistävää aktiviteettia kuntalaisille. Hiukan ovat käytöt vähentyneet, mutta se ei välttämättä ole merkki aktiivisuuden vähenemisestä. Tiukka sopeutus on heikentänyt uudistumista.

2. Yhteisöllisyyden kehittäminen ja asiakkaan kuuleminen

Yhteisöllisyys oli vuoden 2019 tavoitteessa vahvasti esillä. Porukkatalon sisään rakennetut palvelut tuottivat tilaisuuksia sekä kuntalaisten oman aktiivisuuden kautta syntyneitä yhteisiä toimintoja. Yhteisöllisyyden lisääminen edelleen tuo vakautta kaupungin sisälle ja lisää hyvinvointia. Tässä on paljon vielä tehtävää.

VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2019

2 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset / Positiivinen kehitys

- Lapset, nuoret ja nuoret aikuiset - Varhaiskasvatuspäivän aikana tehdyissä havainnoinneissa on todettu lapsilla positiivisten tunteiden osuuden kasvaneen. Positiivista kehitystä on tapahtunut myös nuorten kokemuksessa omasta terveydentilastaan, jossa Kouvolan tilanne on vertailukuntien paras. Myös tupakointi ja nuuskan käyttö ovat vähentyneet, samoin viikoittain koulukiusattujen osuus. Nuorisotyöttömyys jatkaa edelleen laskuaan. Nuorisovaltuusto on ottanut tänä vuonna omaksi tavoitteekseen yhteisöllisyyden edistämisen kouluissa mm yksinäisyyden vähentämiseksi.
- Työikäiset – Työttömyysaste ja pitkäaikaistyöttömien osuus on edelleen laskenut.
- Ikääntyneet - Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden määrä sekä säännöllisen kotihoidon asiakkaiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Kotihoidon palveluiden piiriin pääsi jonottamatta. Ikäihmisten kotona asumista tukevia toimintamalleja on vahvistettu. Yksinäisyyden tunne hoiva-asumisessa on pienentynyt.
- Kaikki ikäryhmät - Kirjastojen että museoiden kävijämäärät ovat kasvaneet edellisestä vuodesta reippaasti. Kirjaston käyttö yhteisöllisenä tilana on lisääntynyt. Positiivinen kehitys liikenneturvallisuudessa jatkuu. Tieliikenteen henkilövahinko-onnettomuudet sekä kuolleiden ja loukkaantuneiden määrät ovat vähentyneet edellisvuodesta. Määrät ovat pienemmät kuin kertaakaan v. 2011 jälkeen.

VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2019

2 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset / Negatiivinen kehitys

- Kaupungin taloudellinen tila on erittäin heikko, mikä vaikuttaa myös hyvinvointia tukevien palveluiden kehittämiseen.
- Lapset, nuoret ja nuoret aikuiset - Lasten osallisuuden kokemus luokkayhteisössään on vähentynyt. Lastensuojelun piirissä olleiden määrä on kasvanut. Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuus on kasvanut. Lukiolaisten nuuskankäyttö on lisääntynyt, erityisesti tyttöjen osalta. Lisäksi nuorten hyvinvointia heikentävinä tekijöinä nousevat esiin liian vähäinen liikunta ja mielenterveyden haasteet. Yksinäisyyden kokemukset lisäävät masennuksen riskiä. Varhaista tukea mielenterveyden ongelmiin ei ole ollut riittävästi saatavissa.
- Työikäiset - Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden määrä on ollut kasvussa yhtäjaksoisesti vuodesta 2016, erityisesti naisten määrä on huolestuttava.
- Ikäihmiset – Omaishoidon peittävyys on pienentynyt ja kotihoidossa yksinäisyyden tunnetta kokevien osuus on kasvanut.
- Kaikki ikäryhmät – Terveystiedon edistämisaktiivisuus kuntajohdossa on Kouvolassa heikoin vertailukuntien joukossa ja koko maan tasoa matalampi.

Valtuustokäsittely

3. Kertomuksen laatijat

- Hyvinvointikertomuksen Vuosiraportti 2020 on valmisteltu Hyvinvoinnin kasvun työryhmässä. Hyvinvointijohtaja Arja Kumpu toimii ryhmässä puheenjohtajana ja sihteerinä toimii hyvinvointikoordinaattori Tarja Alamattila.
- Lisätietoja vuosiraportista;
 - Hyvinvointijohtaja Arja Kumpu, puh 020 615 7429, s-posti arja.kumpu@kouvola.fi
 - Hyvinvointikoordinaattori Tarja Alamattila, puh 020 615 7483, s-posti tarja.alamattila@kouvola.fi
 - Kehittämispäällikkö Liisa Kolari, puh 020 615 8026, s-posti liisa.kolari@kouvola.fi

4. Kertomuksen hyväksyminen

- Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2020 on hyväksytty Kouvolan kaupunginvaltuustossa x.x.2020.